

แนวทางการปรับปรุงเครื่องมือกลไกของรัฐ
เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เล่ม 2

แนวทางปรับปรุงเครื่องมือกล ไร่ของรัฐ

เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และการค้า

(เล่มที่ 2)

กฎระเบียบในการประกอบอุตสาหกรรม

งานศึกษาวิจัยเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรม และการค้า
ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3: กฎ ระเบียบ ในการประกอบอุตสาหกรรม	
- บทบาทของรัฐในระบบเศรษฐกิจ	3-1
- หลักนิติรัฐในระบบประชาธิปไตย	3-4
- การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย	3-6
- กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับ การประกอบอุตสาหกรรม	3-10
- การตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม	3-14
- การจดทะเบียนเครื่องจักร	3-21
- การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการประกอบ อุตสาหกรรม	3-29
- การผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐาน	3-37
- การประกอบอุตสาหกรรมผลิตอาหาร	3-46
- การประกอบอุตสาหกรรมซึ่งให้ควบคุม	3-48
- การประกอบอุตสาหกรรมใน เขตนิคมอุตสาหกรรม	3-51
- ปัญหาและแนวทางของการปรับปรุง	3-55
- การบริหารนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม	3-66
- ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	3-69

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

กฎ ระเบียบ ในการประกอบอุตสาหกรรม

กรอบความคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์เพื่อทบทวนและปรับปรุง กฎ ระเบียบ และ วัตถุประสงค์ ในส่วนที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และการพัฒนาอุตสาหกรรม จะอาศัยหลักการสองประการคือ หลักของบทบาทของรัฐที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และหลักนิติรัฐในระบอบ ประชาธิปไตย

บทบาทของรัฐ ในระบบเศรษฐกิจ

ในระบบเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด ถือว่ากรรมสิทธิ์ทรัพย์สินของปัจเจกชน เป็นรากฐานของสังคมและจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐจึงควรเป็นผู้รักษากฎ ระเบียบเอาไว้โดยไม่ให้เข้าไปแทรกแซงในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจแบบ เสรีดังกล่าวเห็นว่า การแข่งขันจะเป็นกลไกที่ทำให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าและบริการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยหน่วยเศรษฐกิจจะมีเสรีภาพในการเลือกที่จะลงทุน ในกิจการหรือผลิตสินค้าและบริการเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด ดังนั้นรัฐจึงไม่ควรเข้ามาแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสังคม เพราะจะทำให้การตัดสินใจของหน่วยเศรษฐกิจเบี่ยงเบนไปจากการที่จะบรรลุประโยชน์ส่วนตัวสูงสุดและจะนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากร เพื่อการผลิตและการบริโภคอย่างไม่มีประสิทธิภาพสูงสุด

อย่างไรก็ตามกลไกของตลาด โดยลำพังย่อมไม่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่พึงประสงค์ทั้งหมดของรัฐได้ หากจะมุ่งเฉพาะในแง่ของการจัดสรรทรัพยากร เหตุผลสำคัญที่รัฐยังควรที่จะเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่

1. การแลกเปลี่ยน การทำสัญญา และพันธะผูกพันที่จำเป็นจะต้องมีในระบบตลาด ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับของหน่วยเศรษฐกิจได้ หากปราศจากการคุ้มกันและการ บังคับให้เป็นผลโดย กฎ ระเบียบ ที่รัฐได้กำหนดขึ้น

2. ความเชื่อที่ว่ากลไกตลาดจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนข้อ สมมติฐานของตลาดผลผลิตและตลาดปัจจัยการผลิตที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งหมายความว่าต้อง ไม่มีสิ่งกีดขวางการเข้า/ออกตลาด โดยอิสระของผู้ผลิต/ผู้บริโภค และผู้ผลิต/ผู้บริโภคจะมีข่าวสาร เกี่ยวกับตลาดอย่างสมบูรณ์ เมื่อเป็นดังที่แท้จริงจำเป็นจะต้องมี กฎ ระเบียบ และมาตรการของรัฐ เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อให้เงื่อนไขที่เข้มแข็งเป็นไปได้

3. ลักษณะของสินค้าและบริการบางประเภทไม่สามารถที่จะมีขึ้นมาได้โดยอาศัยกลไกตลาด เช่น ปัญหาของผลกระทบภายนอก (Externalities) ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าบางประเภททำให้กลไกตลาดล้มเหลว และจำเป็นต้องอาศัยการแทรกแซงของรัฐ

อย่างไรก็ตาม ความล้มเหลวหรือข้อจำกัดของระบบตลาดในประเด็นข้างต้น ก็มีได้หมายความว่า การเข้าไปแทรกแซงการผลิตสินค้าโดยตรงของรัฐจะมีประสิทธิภาพมากกว่าภาคเอกชน ทั้งนี้ก็กับความเหมาะสมตลอดจนประสิทธิภาพของมาตรการและการดำเนินการของรัฐในแต่ละเรื่องเป็นสำคัญ

ดังนั้นในกรณีของการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป รัฐจึงไม่ควรเข้าไปแทรกแซงไม่ว่าจะโดยการขึ้นราคา หรือการควบคุมโดยตรงต่อการผลิตของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม บทบาทของรัฐที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยว จึงเป็นเพียงการออกกฎ ระเบียบ เพื่อดูแลให้เงื่อนไขของการแข่งขันสมบูรณ์ของตลาดเป็นไปได้มากที่สุด และเพื่อให้ทัศนะผูกพันของการทำสัญญาการแลกเปลี่ยน การซื้อขายของหน่วยเศรษฐกิจมีผลตามกฎหมายที่ทุกคนยอมรับและปฏิบัติตาม ซึ่งกระบวนการนี้รัฐสภาในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนจะเป็นฝ่ายพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายขึ้นมา เพื่อให้กระทรวง ทบวง กรม ดูแลให้มีการบริหารเป็นไปตามกฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้น

การให้บทบาทและอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะออกกฎ ระเบียบ เพื่อกำกับและควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม โดยตรงควรมีขอบเขตเพียงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่มีธรรมชาติดังต่อไปนี้

1. สินค้าสาธารณะ (Public Goods) ที่มีลักษณะแตกต่างจากสินค้าเอกชน (Private Goods) ในแง่ที่ว่าตลาดของสินค้าเอกชน จะทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจในการจัดสรรการผลิตและการบริโภคให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสินค้าเอกชนมีลักษณะที่สามารถแบ่งแยกการบริโภคสินดีาระหว่างผู้บริโภคได้ กล่าวคือ ผู้บริโภคที่ยินดีจ่ายเงินจะได้มาซึ่งสินค้า ส่วนผู้บริโภคนั้นที่ไม่จ่ายเงินก็จะได้ประโยชน์จากสินค้านั้น และผลประโยชน์ที่ได้จากการบริโภคสินดีาก็จะตกกับผู้ที่จ่ายเงินซื้อมา ส่วนผู้ที่ไม่ได้ซื้อสินดีาก็จะไม่ได้ประโยชน์จากสินดีานั้น ในทางตรงข้ามการบริโภคสินดีาสารณะมีลักษณะที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (Nonrival Consumption) กล่าวคือ การบริโภคของคนหนึ่งจะไม่ทำให้การบริโภคของคนอื่นต้องลดน้อยลง และผู้ผลิตสินดีาสารณะจะไม่สามารถกีดกันการบริโภคของคนทุกคนได้ (Nonexcludability) และถึงแม้ว่าจะกีดกันได้ก็จะต้องใช้ต้นทุนมากเพื่อให้เกิดการกีดกันได้ ดังนั้นกลไกตลาดจึงล้มเหลวในการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ เพราะผู้ผลิตย่อมไม่ต้องการที่จะผลิตสินดีาสารณะออกมา เนื่องจากไม่สามารถป้องกันการใช้บริโภคโดยไม่มีค่าตอบแทนจากผู้บริโภคได้

สินค้าที่รัฐควรให้เอกชนประกอบการโดยไม่เข้าไปกำหนด กฎ ระเบียบ ควบคุมในลักษณะปิดเป็นการตัดสินใจในการผลิต/การบริโภค จึงได้แก่สินค้าเอกชนไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตามที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ในการบริโภค (Rival Consumption) และกีดกันการบริโภคของผู้ที่ไม่จ่ายผลตอบแทน (Excludability) ซึ่งกลไกตลาดจะทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจแก่รัฐเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ ส่วนสินค้าที่มีลักษณะไม่สามารถกีดกันการบริโภคของทุกคน (Nonexcludability) หรือกีดกันได้ด้วยต้นทุนที่สูงและไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการบริโภค (Nonrival Consumption) ซึ่งกลไกตลาดไม่สามารถทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรได้ รัฐจึงเข้าไปแทรกแซงโดยตรงเพื่อให้มีการผลิตสินค้าเกิดขึ้น ซึ่งการแทรกแซงนี้ไม่ได้หมายความว่ารัฐจะต้องเข้าไปทำการผลิตสินค้าโดยตรง (Public Production) แต่รัฐอาจทำเพียงหน้าที่จัดให้มีสินค้าขึ้น (Public Provision) ด้วยการออก กฎ ระเบียบ และเงื่อนไขเพื่อให้เอกชนผลิตขึ้นมาได้ โดยเอกชนอาจผลิตขึ้นและจำหน่ายให้ผู้บริโภคโดยตรงตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกับรัฐ หรือเอกชนอาจผลิตขึ้นและขายสินค้าให้กับรัฐ และรัฐนำไปขายให้ผู้บริโภคอีกทอดหนึ่งก็ได้¹

2. สินค้าเอกชนที่ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอก (Externalities) จากการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบภายนอกทางด้านต้นทุน (External Costs) ที่เห็นได้ชัดก็คืออุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษต่อสภาพแวดล้อม การผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมที่ปล่อยน้ำเสียหรือควันออกมาจะส่งผลกระทบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนภายนอกอุตสาหกรรมโดยต้นทุนทางสังคมนี้ผู้ผลิตมิได้รับภาระไว้ ดังนั้นการผลิตสินค้าดังกล่าวจะมีต้นทุนของสังคม (Social Costs) สูงกว่าต้นทุนของเอกชน (Private Costs) การปล่อยให้กลไกตลาดทำงานจะไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพได้ ตลาดจะคิดคำนึงเพียงต้นทุนของเอกชนเท่านั้น เป็นผลให้ปริมาณสินค้ามีมากเกินไป และราคาสินค้าต่ำเกินไป

เพื่อให้ต้นทุนของสังคมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตของเอกชน ถูกนำมาคิดคำนวณในการกำหนดปริมาณการผลิต และราคาของสินค้าในตลาดอันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร รัฐจึงสมควรที่จะออก กฎ ระเบียบ ขึ้นมาเพื่อผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบต่อต้นทุนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าของตน ตลอดจนใช้มาตรการต่างๆ ควบคุมและดูแลผลกระทบของการผลิตต่อภาวะแวดล้อม

¹ สำหรับประเด็นที่ว่า เมื่อกลไกของระบบตลาดล้มเหลวในการกำหนดชนิดและปริมาณของสินค้าที่เหมาะสมที่ควรจะมีผลิตขึ้นแล้ว รัฐจะมีกลไกอะไรแทนกลไกราคา เพื่อให้ล่วงรู้ถึงความต้องการนี้เป็นประเด็นที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของการวิจัย ซึ่งเป็นประเด็นที่อธิบายได้โดย Theory of Public Choice

การกำหนดกฎเกณฑ์ของทางการในเรื่องนี้มิใช่เพื่อจัดมลพิษภาวะแวดล้อมให้หมดสิ้นไป หากเพื่อมุ่งให้เอกชนได้นำเอาต้นทุนทางสังคมไปคิดคำนวณในการผลิตด้วย นอกเหนือจากต้นทุนเอกชนอื่นจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สินค้าที่มีธรรมชาติของการผลิตในลักษณะต้นทุนลดลง (Decreasing Costs) เช่นสิ่งสาธารณูปการและสาธารณูปโภคทั้งหลาย สินค้านี้จะก่อให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopolies) กล่าวคือ กลไกของตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์จะไม่สามารถทำหน้าที่ได้ เพราะผู้ประกอบการที่ใหญ่กว่าจะสามารถผลิตสินค้าได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่า ทำให้ท้ายที่สุดผู้ผลิตเพียงรายเดียวก็สามารถผลิตสินค้าสนองความต้องการทั้งหมดของตลาดได้ ดังนั้นถ้ารัฐบาลไม่เข้าไปแทรกแซงพฤติกรรมในการแสวงหากำไรสูงสุดของผู้ผลิตที่ผูกขาดก็จะมีแนวโน้มทำให้มีการผลิตสินค้าในปริมาณที่น้อยเกินไป และกำหนดราคาสินค้าสูงเกินไป

ในกรณีนี้ รัฐบาลจะเข้าไปแทรกแซงด้วยการทำหน้าที่ผลิตสินค้าเสียเอง หรือกำหนดกฎระเบียบขึ้นมาเพื่อควบคุมการผลิตของเอกชนก็ได้

หลักนิติรัฐในระบบประชาธิปไตย

หลักพื้นฐานของระบบการปกครองอาจแบ่งออกได้เป็นสามประการคือ หลักประชาธิปไตย หลักนิติรัฐ และหลักสังคมนิยม นิติรัฐคือ รัฐที่ได้กำหนดเป้าหมายที่จะคุ้มครองเสรีภาพ และประกันความเป็นธรรมภายในรัฐ ซึ่งการใช้อำนาจรัฐจะกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเท่านั้น โดยปกติทั่วไปการเกิดขึ้นมาของกฎหมายจะมีการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและรูปแบบที่รัฐธรรมนุญกำหนด และเนื้อหาของกฎหมายจะสอดคล้องกับหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการประสานผลประโยชน์ของรัฐและเอกชนอย่างเป็นธรรม

โดยหลักนิติรัฐ องค์ประกอบของกฎหมายอาจจำแนกได้เป็นสองส่วนคือ องค์ประกอบในเรื่องรูปแบบ และองค์ประกอบในเรื่องเนื้อหา

ในเรื่องรูปแบบ กฎหมายจะยึดหลักดังนี้

- 1) หลักการแบ่งแยกอำนาจ
- 2) หลักการผูกมัดอำนาจรัฐ
- 3) หลักการคุ้มครองสิทธิของเอกชนโดยทางศาล
- 4) หลักการคุ้มครองความเชื่อถือนและไว้วางใจของเอกชนที่มีต่อรัฐ และมาตรการของรัฐ

ส่วนในเรื่องเนื้อหา กฎหมายจะยึดหลักดังนี้

- 1) หลักการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ ของเอกชน
- 2) หลักความพอสมควรแก่เหตุ

3) หลักการให้การชดเชยแก่ผู้เสียหายจากการกระทำอันมิชอบของรัฐ
ในระบอบประชาธิปไตย การจัดองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย จะเป็นไป
อย่างสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่สามประการ คือ

- 1) การออกกฎหมายโดยรัฐสภา (อำนาจนิติบัญญัติ)
- 2) การบริหารให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยกระทรวง ทบวง กรม (อำนาจบริหาร)
- 3) การพิพากษาคัดสินคดีตามกฎหมายโดยศาล (อำนาจตุลาการ)

แม้ว่าในทางปฏิบัติที่เป็นจริง การแยกอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรข้างต้น อาจจะไม่สามารถกระทำได้อย่างเด็ดขาด แต่โดยหลักการแห่งประชาธิปไตยแล้ว ในเรื่องของการออกกฎหมายนั้น หากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมโดยตรงแล้ว รัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน ควรจะเป็นฝ่ายพิจารณานิติบัญญัติกฎหมายขึ้นมา โดยในส่วนที่นอกเหนือไปจากนี้ ฝ่ายปกครองก็สามารถกำหนด กฎเกณฑ์ ในรูปของกฎฎีกา หรือ กฎกระทรวง เพื่อประโยชน์ในการบริหารไปได้ด้วยตนเอง

สำหรับกฎหมายที่รัฐสภาจะบัญญัติออกมานั้น ควรจะต้องสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ ดังนี้

- 1) มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เป็นการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ ของเอกชน
- 2) มีเนื้อหาเป็นที่เข้าใจได้แน่นอน มีความโปร่งใสที่เอกชนจะเห็นได้ชัดว่า กฎหมายมีวัตถุประสงค์อะไร หากกฎหมายมีเนื้อหาไม่แน่นอน เข้าใจยาก กฎหมายก็ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของเอกชน และควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้กฎหมายที่มีลักษณะมอบอำนาจให้ฝ่ายปกครองอย่างกว้างขวาง โดยไม่กำหนดขอบเขตให้แน่นอนชัดเจน ก็จะมีผลให้ฝ่ายปกครองบริหารงาน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยการตัดสินใจไปได้เอง แทนที่จะเป็นการบริหารไปตามกฎเกณฑ์ของฝ่ายนิติบัญญัติ
- 3) ไม่มีผลย้อนหลังเป็นผลเสียต่อเอกชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจควรจะเป็นหลักประกันที่ดีต่อเอกชน เพื่อจูงใจให้เอกชนประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ด้วยความมั่นใจว่า เขาจะไม่ได้รับผลร้ายในภายภาคหน้า เมื่อประกอบธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 4) ไม่กำหนดมาตรการเกินกว่าเหตุ กฎหมายในลักษณะนี้ควรกำหนดน้ำหนักของมาตรการที่เหมาะสมอันเพียงพอที่จะสามารถก่อให้เกิดผลที่กฎหมายต้องการ และผลที่ได้จะต้องไม่น้อยกว่าผลเสีย

ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรี กฎหมายจะเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายของรัฐ โดยการดำเนินการต่างๆ ของฝ่ายบริหารจะต้องกระทำโดยกฎหมาย ซึ่งผ่านการพิจารณาเห็นชอบ

ของฝ่ายนิติบัญญัติมาแล้ว และกฎหมายก็จะ เป็นกรอบสำหรับ เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานอีก
ขั้นหนึ่ง

การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

ในการริเริ่ม เสนอร่างพระราชบัญญัติขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
2521 หรือธรรมนูญการปกครอง ได้กำหนดให้ คณะรัฐมนตรี หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มี
สิทธิในการ เสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ จะต้องให้
พรรคการเมืองที่ตนสังกัดมีมติให้ เสนอได้ และจะต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง
นั้น ไม่น้อยกว่ายี่สิบคน รับรองการ เสนอร่างนั้นด้วย ทั้งนี้หากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ
เงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีสิทธิ เสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีประกอบด้วย
สำหรับขั้นตอนที่กฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา นั้น กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด
ให้ เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นลำดับแรก และหลังจากสภาผู้แทนราษฎรพิจาร-
ณาเสร็จสิ้นแล้ว จึงจะ เสนอเข้าสู่การพิจารณาทางวุฒิสภาต่อไป

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการเป็น 3 วาระตาม
ลำดับ คือ

วาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการ สภาจะพิจารณาเพื่อลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลัก
การแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ถ้าสภาไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ตกไป แต่หากสภารับ
หลักการสภาก็จะพิจารณาในลำดับต่อไป

วาระที่ 2 ขึ้นแปรญัตติ เป็นการพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งปกติจะพิจารณาโดย
กรรมาธิการที่สภาตั้ง หากสมาชิกเห็นว่าข้อความหรือถ้อยคำใดในร่างพระราชบัญญัตินั้น ควรแก้ไข
เพิ่มเติมก็ให้ เสนอคำแปรญัตติต่อประธานคณะกรรมการภายในเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อคณะ
กรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ก็ จะ เสนอสภาพิจารณาต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ แล้ว
พิจารณาเรียงมาตรา จะมีการอภิปรายได้เฉพาะที่มีการแก้ไขหรือที่มีการส่งวนคำแปรญัตติ หรือ
ส่งวนความเห็นไว้เท่านั้น

วาระที่ 3 ขึ้นลงมติ เมื่อสภาพิจารณาในวาระที่ 2 เสร็จแล้ว สภาจะลงมติใน
วาระที่ 3 ว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบเท่านั้น โดยไม่มีการอภิปราย หากสภาไม่เห็นชอบ ร่าง
พระราชบัญญัตินั้นก็ตกไป แต่หากสภาเห็นชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะ เสนอร่างพระราช-
บัญญัตินั้นต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎร เสนอานั้น วุฒิสภามีอำนาจพิจารณาได้สามทางคือ เห็นชอบกับสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่เห็นชอบกับสภาผู้แทนราษฎร หรือแก้ไขเพิ่มเติมจากที่สภาผู้แทนราษฎร ให้ความเห็นชอบแล้ว

วุฒิสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็น 3 วาระ เช่นเดียวกัน

วาระที่ 1 วุฒิสภาจะพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

วาระที่ 2 วุฒิสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการที่เพิ่มเติมสภา ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณา การแปรญัตติ เช่นเดียวกับการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

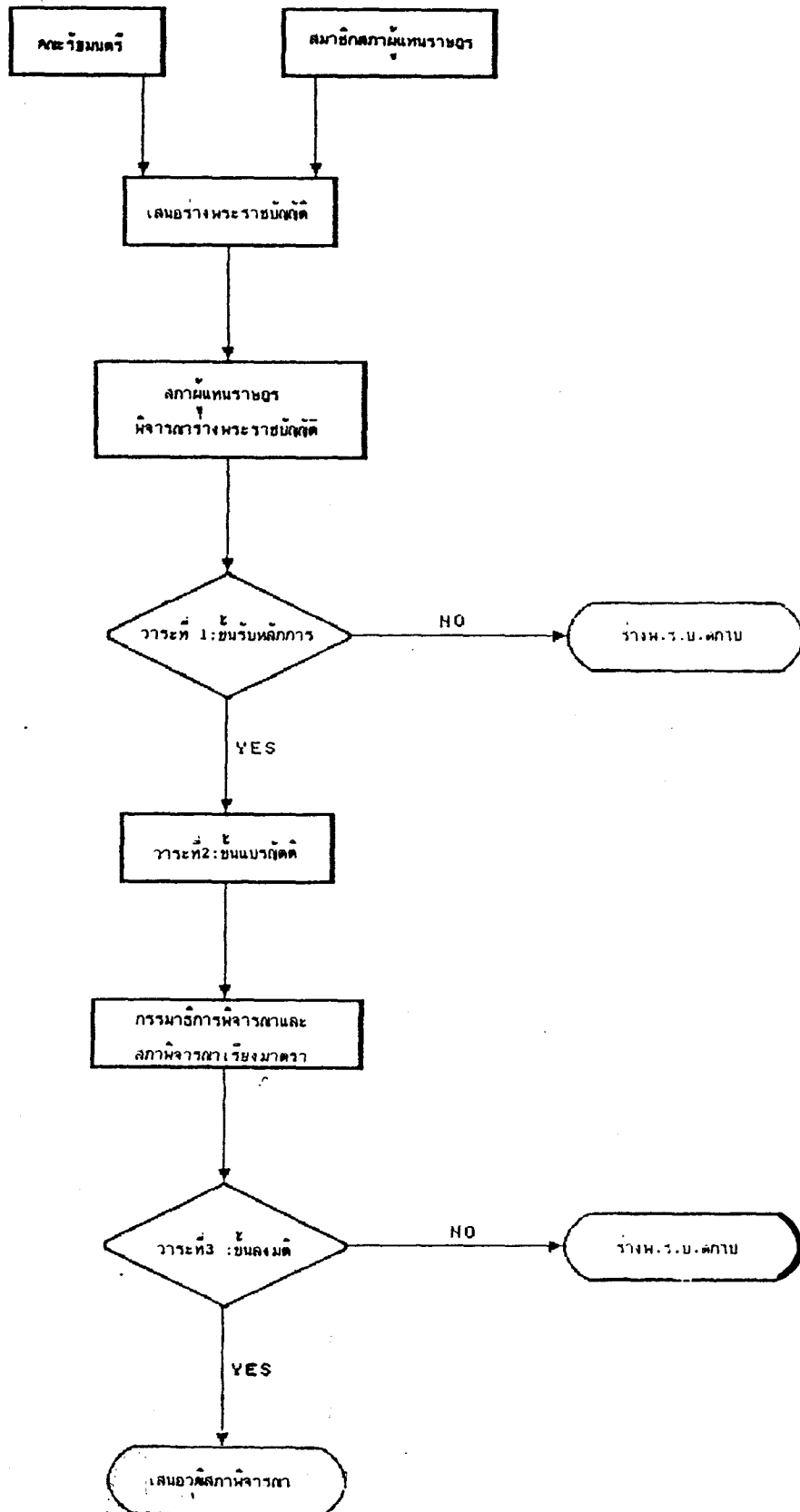
วาระที่ 3 ให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือถ้าในการพิจารณาในวาระที่ 2 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ที่ประชุมลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม

ถ้าวุฒิสภาลงมติในวาระที่ 3 เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีการแก้ไข ก็ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา แล้วให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมาย

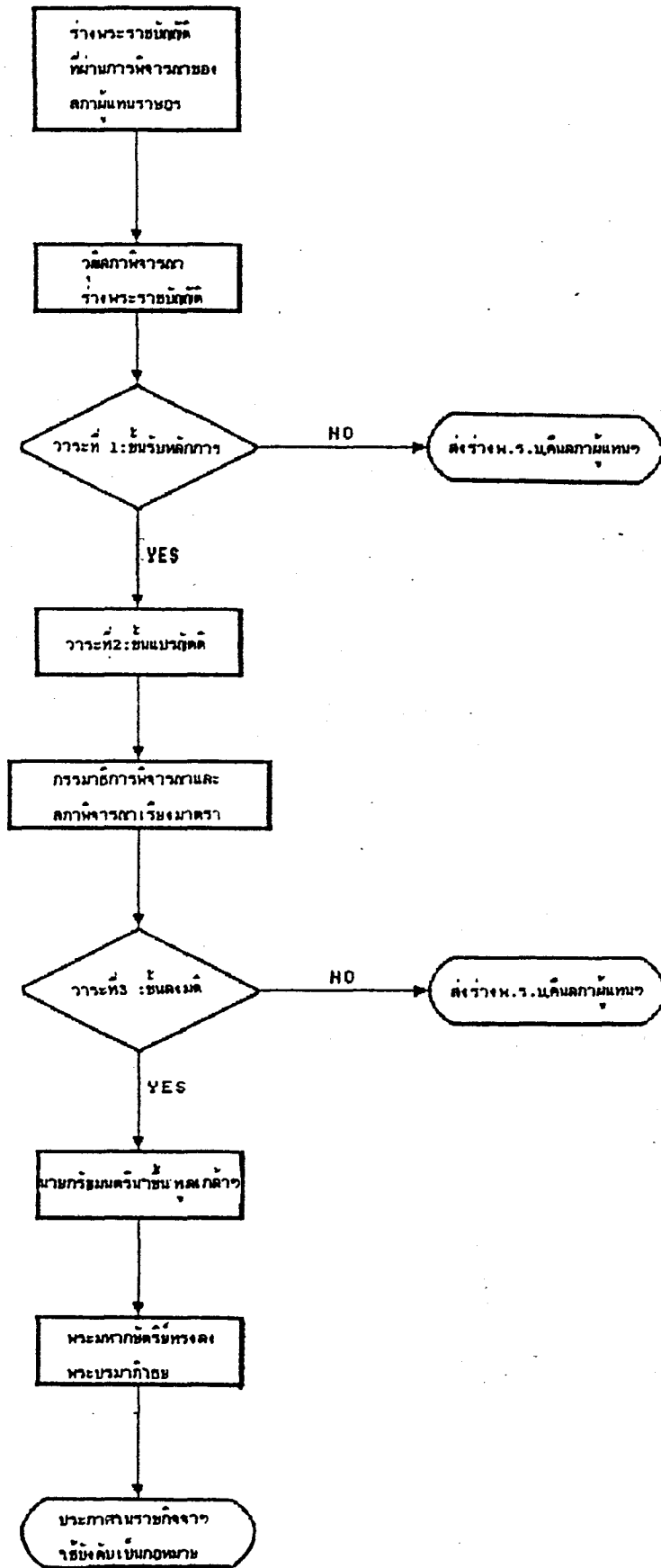
ในกรณีที่วุฒิสภาลงมติในวาระที่ 1 หรือวาระที่ 3 ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา 180 วัน ได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรออาจจะร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที และถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ในกรณีที่วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎร ได้ ให้ความเห็นชอบแล้ว ก็ส่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไปยังสภาผู้แทนราษฎร โดยสภาทั้งสองจะแต่งตั้งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้นๆ มีจำนวนเท่ากัน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น แล้วให้คณะกรรมการร่วมกันนั้นรายงาน และเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกัน ได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้ง

การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ของสภาผู้แทนราษฎร

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา

สอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วย แสดงว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ได้รับความเห็นชอบของ รัฐสภาให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

แต่ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกัน พิจารณาเสร็จแล้วก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน โดยสภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณา ใหม่ได้ ต่อเมื่อเวลา 180 วันได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ถ้าร่าง พระราชบัญญัติที่ยับยั้งไว้ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรจะยกร่าง พระราชบัญญัติขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิม หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทน ราษฎรแล้ว ก็ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจา- นุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

การบังคับใช้กฎหมายของรัฐ จะกระทำโดยฝ่ายบริหารอันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งจะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และนำนโยบายออกไปปฏิบัติ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกฎ หมายแม่บทในรูปของพระราชบัญญัติที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ มักจะให้อำนาจฝ่ายบริหารในการออก กฎหมายรองหรืออนุบัญญัติในรูปของพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง และประกาศกระทรวง เพื่อ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายแม่บท การปฏิบัติบังคับใช้กฎหมาย จะมีสายการบังคับบัญชาลดหลั่น กันลงไป เป็นลำดับ โดยหน่วยงานในระดับสูงจะทำหน้าที่กำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของ หน่วยงานในระดับล่างซึ่งหน่วยงานระดับล่างมีหน้าที่ที่จะต้องยึดถือปฏิบัติตาม และตรวจสอบ ความชอบด้วยกฎหมายของคำวินิจฉัยสั่งการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ระดับล่าง

กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรม โดยทั่วไปมีอยู่หลายฉบับด้วยกัน และ อุตสาหกรรมแต่ละประเภทก็มีกฎหมายที่เข้ามากำกับควบคุม โดยเฉพาะแตกต่างกันไป ซึ่งส่งผลให้ หน่วยงานของรัฐที่เข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติตามกฎหมาย นั้นๆ มีเป็นจำนวนมาก ตามไปด้วย

หากพิจารณาวงจรของการประกอบอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งแต่ก่อนทำการผลิต ไปจน กระทั่งดำเนินการผลิต จะมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ดังนี้

- การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท
- การจดทะเบียนการค้า

- การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า
- การขออนุญาตจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- การจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- การขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร
- การขอใช้ไฟฟ้า
- การขอใช้น้ำประปา/น้ำบาดาล
- การขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม
- การจดทะเบียนเครื่องจักร
- การขออนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง
- การจัดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างงาน

นอกจากนี้ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมบางประเภทหรือบางรายก็อาจจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางการเพิ่มขึ้นในเรื่องต่อไปนี้

- การจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม
- การนำเข้าและส่งออกสินค้า
- การขอคืนอากร และการขอเงินชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก
- การขออนุญาตประกอบอุตสาหกรรมอาหาร
- การขออนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน
- การขอรับเครื่องหมายมาตรฐานสินค้า
- การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
- การขออนุญาตประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม
- การขอรับการส่งเสริมการลงทุน

กฎหมายที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะต้องปฏิบัติตามในวงจรของการดำเนินกิจการ นอกเหนือจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่

- พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
- พ.ร.บ. สิทธิบัตร พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ. การส่งออกนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474
- พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521
- พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2512

- พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518
- พ.ร.บ. จดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514
- พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2474
- พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518
- พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281
- พ.ร.บ. แร่งงานสัมปทาน พ.ศ. 2518
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103
- พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2484
- พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. 2512
- พ.ร.บ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511
- พ.ร.บ. มาตรฐานสินค้าออก พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

จากวงจรถงการประกอบอุตสาหกรรม และการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาสนับสนุน หรือกำกับ ควบคุม เพื่อดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายแต่ละฉบับ หน่วยงานของรัฐที่เข้าไปมีส่วนต่อการประกอบอุตสาหกรรมมีดังนี้

- กรมทะเบียนการค้า
- สำนักผังเมือง
- กรมโยธาธิการ
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- กรมแรงงาน
- กรมการค้าภายใน
- กรมการค้าต่างประเทศ
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- กรมการปกครอง
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการอุตสาหกรรมที่รัฐได้กำหนดขึ้นมาบังคับใช้นั้น อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ทิศะด้วยกัน

- 1) ทิศะในด้านการกำกับและควบคุม (Regulatory aspect)
- 2) ทิศะในด้านการส่งเสริม (Promotional aspect)

กฎระเบียบแต่ละฉบับที่ออกมาในแต่ละช่วงเวลา จะอิงทิศะใดเป็นหลักนั้น ขึ้นกับว่ารัฐได้มองบทบาทของรัฐ ในระบบเศรษฐกิจว่าควรจะเป็นอย่างไร ระดับและขอบเขตของการเข้าไปมีบทบาทของรัฐในด้านการประกอบการอุตสาหกรรมจะขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น เป้าหมายในการพัฒนา ความจำเป็นเร่งด่วนของการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ตลอดจนอุดมการณ์ของรัฐและความสามารถของรัฐในการเข้าไปมีบทบาทดังกล่าว

ปัญหาส่วนใหญ่ของกฎระเบียบต่อการประกอบการอุตสาหกรรมจะอยู่ที่ กฎระเบียบ ที่อิงทิศะในการกำกับและควบคุม โดยนายกรัฐมนตรี้ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ จะมีอำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวงและประกาศกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ การที่กฎหมายแม่บท ซึ่งออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายรองเพื่อปฏิบัติการต่างๆ นั้น ทำให้มีการออกอนุบัญญัติออกมาหลายฉบับ เพื่อกำกับและควบคุม การประกอบการอุตสาหกรรม และปัญหาของความล่าช้า ความไม่คงเส้นคงวา ที่ผู้ประกอบการต้องเผชิญ ก็จะมีอยู่ที่กฎหมายรองหรืออนุบัญญัติเป็นส่วนใหญ่

การศึกษาวิจัยได้ครอบคลุมการขอรับใบอนุญาตต่างๆ ที่ผู้ประกอบการโดยทั่วไปจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายตลอดจนการขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบการอุตสาหกรรมบางประเภท ซึ่งยังเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการดังต่อไปนี้

- การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- การประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม
- การจดทะเบียนเครื่องจักร
- การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการประกอบการอุตสาหกรรม
- การประกอบการอุตสาหกรรมผลิตอาหาร
- การผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน
- การขอรับเครื่องหมายมาตรฐานสินค้า
- การประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งให้ควบคุม
- การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม

การตั้งโรงงานและประกอบกิจการ โรงงานอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่มีความประสงค์จะก่อตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงาน จะต้องได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานและใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานก่อน จึงจะสามารถเปิดดำเนินกิจการได้ กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้โดยตรงได้แก่ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 ตลอดจนกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ความหมายของโรงงานซึ่งอยู่ในขอบข่ายของพระราชบัญญัติโรงงาน คือ อาคาร สถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรรวมตั้งแต่ 2 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป และประกอบกิจการในประเภทที่กำหนดไว้ 103 ประเภท ซึ่งจะครอบคลุมตั้งแต่โรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตผลการเกษตร โรงงานที่ประกอบกิจการหัตถอุตสาหกรรม ไปจนถึงโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับบริการ (ภาคผนวกที่ 11)

ในการตั้งโรงงาน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.1) ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยแนบแผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณโรงงาน และแผนผังแสดงที่ตั้งเครื่องจักรพร้อมด้วยรายการละเอียดของเครื่องจักร ทั้งนี้หากเป็นโรงงานที่มีน้ำเสียหรือที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ชุมชน ผู้ประกอบการจะต้องยื่นรายละเอียดแบบแปลนและรายการคำนวณการจัดน้ำเสีย ตลอดจนการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ เพื่อให้ประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีของการตั้งโรงงานดังต่อไปนี้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและการแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทที่ปรึกษาที่จดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แนบมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตด้วย เพื่อที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม จะนำส่งให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

1) โรงงานผลิตเชื้อกระดาษจากไม้ เศษผ้า หรือเส้นใย ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

2) โรงงานอุตสาหกรรมคลอ-แอลคาไลน์ (Chlor-alkaline Industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCl) เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริก (HCl) คลอรีน (Cl_2) โซเดียมไฮโปคลอไรด์ (NaOCl) และปูนคลอรีน (Bleaching powder) ที่มีกำลังผลิตสารดังกล่าว แต่ละชนิดหรือรวมกันตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป

- 3) โรงงานอุตสาหกรรมเปโตรเคมีคัล ที่ใช้วัตถุดิบซึ่งได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม และ/หรือการแยกก๊าซธรรมชาติในกระบวนการผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป
- 4) โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
- 5) โรงงานผลิตซิเมนต์
- 6) โรงงานประกอบกิจการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการถลุง หลอม หรือผลิตเหล็ก หรือเหล็กกล้าในขั้นต้น (Iran and Steel Basic Industries) ที่ใช้แร่เหล็กและ/หรือเศษเหล็กเป็นวัตถุดิบ โดยมีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป หรือที่มีเตาอบหรือเตาหลอมมีปริมาณรวมกันทั้งสิ้นตั้งแต่ 5 ตันต่อครั้งขึ้นไป
- 7) โรงงานประกอบกิจการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการถลุงและหลอมโลหะในขั้นต้น ซึ่งมีไม่ใช่เหล็กหรือเหล็กกล้า (Non-ferrous Metal Basic Industries) ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงานพร้อมกับเอกสารหลักฐานครบถ้วนแล้ว ก็จะไปตรวจสอบสถานที่ที่ขอตั้งโรงงานต่อไป เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตให้ หลักเกณฑ์โดยทั่วไปในการพิจารณาอนุญาตของกรมโรงงานอุตสาหกรรม คือ

- 1) ทำเลที่ตั้งของโรงงาน ต้องอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมสำหรับการประกอบกิจการประเภทนั้นๆ ไม่เป็นเขตหวงห้ามของทางราชการ ไม่เป็นย่านชุมชน หรือที่พักอาศัย
- 2) ประเภทของกิจการที่ขออนุญาต ต้องไม่เป็นกิจการที่กระทรวงอุตสาหกรรมมีประกาศห้ามตั้งหรือขยาย
- 3) การประกอบกิจการที่ขออนุญาต ต้องไม่ขัดกับประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- 4) การก่อสร้างอาคารโรงงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง และการประกอบกิจการต้องไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน หากการประกอบกิจการมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ก็จะต้องมีวิธีการที่สามารถกำจัดหรือป้องกันปัญหาดังกล่าวได้

ในกรณีของการขอตั้งโรงงานในจังหวัดต่างๆ ที่มีใช้ในเขตกรุงเทพมหานครและในสี่จังหวัดใกล้เคียง (สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครบุรี และปทุมธานี) ผู้ขอรับใบอนุญาตจะยื่นคำขอต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจะเป็นผู้ไปตรวจทำเลสถานที่และเสนอความเห็นในแบบราชการตรวจไปยังจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้พิจารณาให้ความเห็นอีกชั้นหนึ่ง ก่อนส่งเรื่องราวทั้งหมดไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรม

เมื่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้รับเรื่องราวแล้ว หากพิจารณาเห็นว่าควรอนุญาตให้ตั้งโรงงานได้ ก็จะออกใบอนุญาตตั้งโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.2) ส่งไปยังจังหวัด พร้อมทั้งส่งสำเนาแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ในกรณีที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมไม่อนุญาตให้ตั้งโรงงาน ก็จะมีหนังสือแจ้งเหตุผลส่งไปยังจังหวัดและส่งสำเนาให้ผู้ยื่นคำขอทราบเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการฯ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมภายใน 15 วัน นับแต่ได้รับทราบคำสั่งไม่อนุญาต โดยคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

สำหรับในกรณีของการตั้งโรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร และสี่จังหวัดใกล้เคียง ที่ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอโดยตรงที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม ก็จะมีขั้นตอนในทำนองเดียวกัน เพียงแต่จะเป็นเจ้าหน้าที่จากกองควบคุมโรงงานมิใช่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ที่จะออกไปตรวจสอบสถานที่หรืออาคารโรงงาน เพื่อทำความเข้าใจประกอบรายการการตรวจ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานไปแล้ว จะต้องจัดตั้งโรงงานให้แล้วเสร็จ เพื่อเปิดดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตตั้งโรงงาน วันแต่จะได้รับการอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการตั้งโรงงาน หากเลขกำหนดเวลาไปแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่ ถ้าประสงค์จะตั้งโรงงานต่อไป

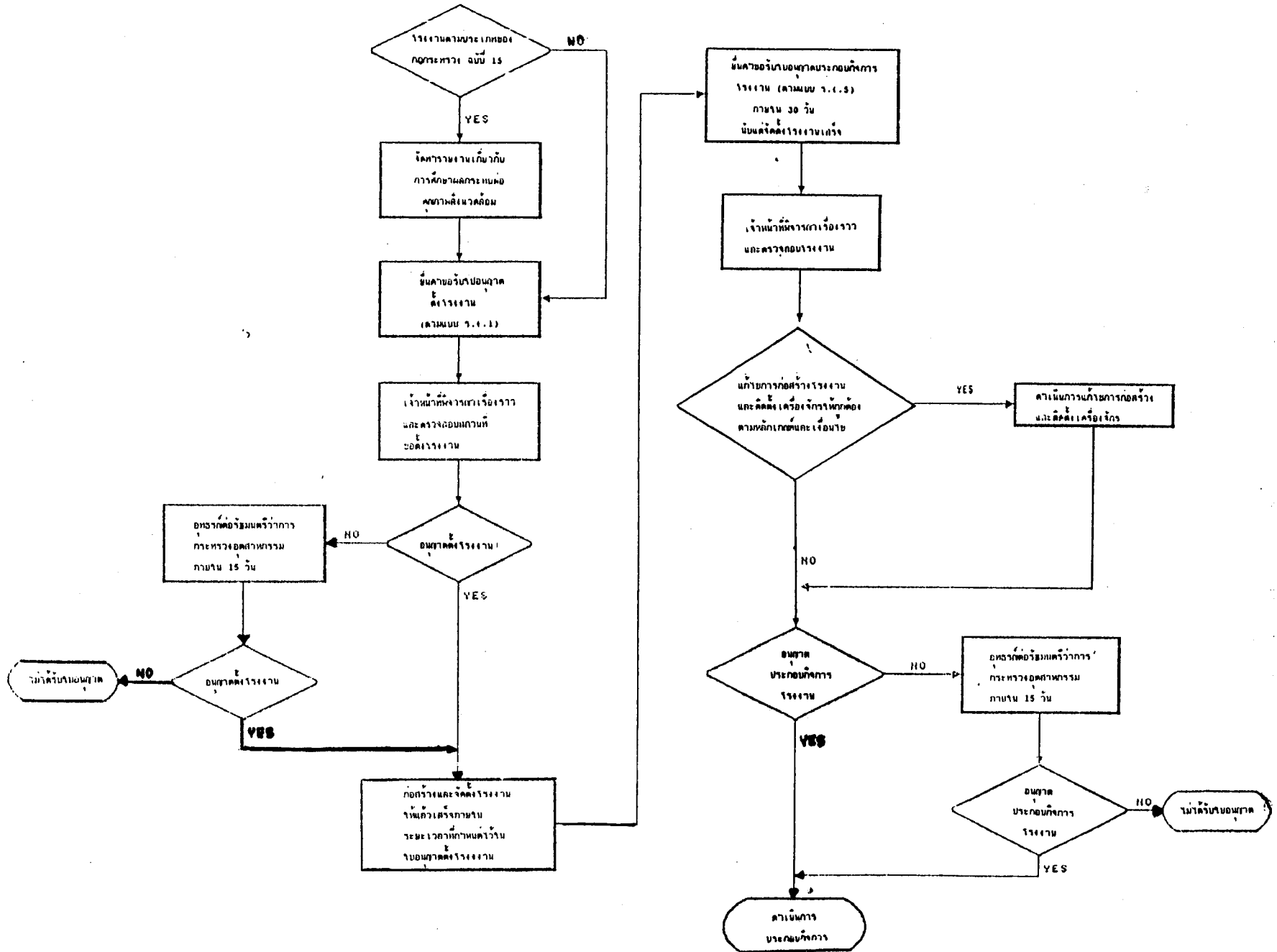
หลังจากผู้ประกอบการก่อสร้างอาคารโรงงาน ตลอดจนติดตั้งเครื่องจักรในการผลิต และอุปกรณ์รักษาสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็ยังจะไม่สามารถเปิดประกอบกิจการได้ หากไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.5) ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ตั้งโรงงานเสร็จ ในกรณีของการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร และ สี่จังหวัดใกล้เคียง ที่ยื่นโดยตรงต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม เจ้าหน้าที่ที่จะรับเรื่องไว้พิจารณาและออกไปตรวจสอบโรงงานว่าได้ก่อสร้าง และติดตั้งเครื่องจักรถูกต้องตามแบบแปลนแผนผังและรายละเอียดที่ได้รับอนุญาตไว้ และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตตั้งโรงงานหรือไม่ สำหรับกรณีของการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในต่างจังหวัด ก็ยื่นคำขอต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เจ้าหน้าที่จะออกไปตรวจสอบโรงงานและบันทึกการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาเสนอไปยังจังหวัด เมื่อจังหวัดได้รับเรื่องราวแล้ว จังหวัดจะพิจารณาเสนอความเห็น และส่งเรื่องราวไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรม หากกรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาเห็นควรอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานได้ ก็จะออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.4) ส่งไปให้จังหวัดและสำเนาแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบด้วย หรือถ้าไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรมก็จะส่งคำสั่งไม่อนุญาตให้จังหวัด และแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบเหตุผลของการไม่อนุญาต ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐ

มนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาต ทั้งนี้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จะมีระยะเวลา 3 ปี นับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต (ยกเว้นโรงงานสีข้าว ชนิดกลบแฉกร้าที่ใช้เครื่องจักรในการประกอบกิจการที่มีกำลังรวมไม่เกิน 18 แรงม้า ซึ่งจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน) ถ้าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ก็ต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.10) ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ก่อนวันที่ใบอนุญาตหมดอายุ โดยในปัจจุบันได้มีการมอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในจังหวัดนั้นๆ ได้ หลังจากได้ยื่นคำขอไปแล้ว ผู้ประกอบการก็สามารถประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหน้าที่จะพิจารณานานเท่าใด จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต สำหรับโรงงานประกอบกิจการบางประเภทที่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จะต้องทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประกอบคำขอไปด้วย เพื่อที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะออกใบอนุญาตต่ออายุให้

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และดำเนินการไปแล้ว หากต่อมามีความประสงค์จะขยายโรงงาน (ความหมายของการขยายโรงงานตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2512 คือ การเพิ่มกำลังเครื่องจักรมากขึ้นจากเดิมเกินกว่าร้อยละ 50 สำหรับโรงงานที่เล็กกว่า 20 แรงม้า หรือเพิ่มตั้งแต่ 10 แรงม้าขึ้นไปสำหรับโรงงานที่มีแรงม้าเกินกว่า 20 แรงม้า หรือเปลี่ยนแปลงอาคารทำให้ฐานรากต้องรับน้ำหนักเพิ่ม ตั้งแต่ 500 ก.ก. ต่อฐานรากขึ้นไป หรือก่อสร้างเพิ่มเนื้อที่อาคารเกินกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่เดิมสำหรับโรงงานที่เล็กกว่า 200 ตารางเมตร หรือเพิ่มเนื้อที่ตั้งแต่ 100 ตารางเมตรขึ้นไปสำหรับอาคารที่ใหญ่กว่า 200 ตารางเมตร) จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตขยายโรงงานก่อน และเมื่อได้รับใบอนุญาตให้ขยายโรงงาน (ตามแบบ ร.ง.3) และดำเนินการขยายโรงงานเสร็จแล้ว จะต้องยื่นคำขอประกอบกิจการโรงงานในส่วนที่ขยาย ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการของหน่วยงานในการพิจารณาและดำเนินการ จะเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการขอตังโรงงานและการขอประกอบกิจการโรงงาน โดยใบอนุญาตให้ประกอบกิจการส่วนที่ขยาย จะหมดอายุพร้อมกันกับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานส่วนเดิม และสำหรับกรณีของโรงงานที่มีการประกอบกิจการกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็จะต้องจัดทำรายงานการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการป้องกันแก้ไข

การขออนุญาตจัดตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงาน

ประกอบคำขอไปด้วย

ระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรมว่าด้วยขั้นตอน และระยะเวลาการพิจารณาคำขอเกี่ยวกับโรงงาน พ.ศ. 2532 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 ได้กำหนดระยะเวลาเพื่อพิจารณาการขออนุญาตของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ไว้ดังนี้

- 1) ตั้งโรงงาน กรณีไม่มีมลพิษและไม่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม 31 วันทำการ
- 2) ตั้งโรงงาน กรณีไม่มีมลพิษและต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม 66 วันทำการ
- 3) ตั้งโรงงาน กรณีมีมลพิษและไม่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม 64 วันทำการ
- 4) ตั้งโรงงาน กรณีมีมลพิษ และต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม 99 วันทำการ
- 5) ตั้งหรือขยายโรงงานใช้เงินลงทุนตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป กรณีไม่มีมลพิษ และไม่ต้องศึกษาผลกระทบ 54 วันทำการ
- 6) ตั้งหรือขยายโรงงานใช้เงินลงทุนตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป และต้องศึกษาผลกระทบ 89 วันทำการ
- 7) ตั้งหรือขยายโรงงานใช้เงินลงทุนตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ไม่ต้องศึกษาผลกระทบ 87 วันทำการ
- 8) ตั้งหรือขยายโรงงานใช้เงินลงทุนตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ต้องศึกษาผลกระทบ 122 วันทำการ

การขออนุญาตตั้งโรงงานและขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม ยังก่อให้เกิดปัญหาอยู่บ้างสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ตั้งโรงงานในต่างจังหวัด และผู้ประกอบการที่ตั้งโรงงานซึ่งมีมลพิษที่ต้องจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ในปัจจุบันขั้นตอนและระยะเวลาของทางการในการดำเนินงานเรื่องนี้ค่อนข้างล่าช้า กรณีของการตั้งโรงงานซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นว่าไม่มีมลพิษ แต่ไม่เป็นอุตสาหกรรมซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ต้องจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาไม่เกิน 64 วันทำการ และถ้าเป็นอุตสาหกรรมซึ่งต้องจัดทำรายงานผลกระทบ จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นเป็นไม่เกิน 99 วันทำการ สำหรับในต่างจังหวัด หากผู้ประกอบอุตสาหกรรมยื่นเรื่องขออนุญาตต่ออุตสาหกรรม

จังหวัด ขึ้นตอนจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการตัดสินใจอนุญาตหรือไม่อนุญาตจะต้องส่งเรื่องมาที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมให้พิจารณา แม้ว่าเจ้าหน้าที่ในต่างจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณาและออกไปตรวจโรงงานก็ตาม ในทางตรงข้ามการขึ้นอนุกรมของผู้ประกอบอุตสาหกรรมกลับกำหนดไว้สิ้นเกินควร คือถ้าทางการไม่อนุญาตผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องขึ้นอนุกรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาต ระยะเวลาดังกล่าวควรขยายให้มากกว่าเดิมเพื่อให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีเวลาทบทวนมากขึ้นว่าสมควรที่จะประกอบอุตสาหกรรมนั้นต่อไปหรือไม่ และมีเหตุผลเพียงพอที่จะขึ้นอนุกรมหรือไม่ อย่างไร

ขึ้นตอนและระยะเวลาของการพิจารณาอนุญาตในเรื่องดังกล่าว อาจทำให้ลดลงได้ด้วยการจำกัดขอบเขตของการอนุญาตให้แคบลงกว่าเดิม เหลือเพียงเฉพาะกรณีของการก่อตั้งโรงงานที่มีมลพิษต่อภาวะแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนภายนอก (External Costs) เท่านั้น โดย การที่ทางการประกาศประเภทของอุตสาหกรรมดังกล่าวที่ต้องขึ้นเรื่องขออนุญาตเฉพาะราย ในกรณีอื่นทางการไม่ควรพิจารณาเฉพาะราย แต่อาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องปฏิบัติตาม และเน้นในเรื่องของการตรวจสอบเป็นหลัก การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมด้วยการจำกัด ห้ามตั้งหรือขยายโรงงาน ด้วยเหตุผลอื่นนอกเหนือจากเรื่องผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม (Externalities) ที่มีต่อสภาพแวดล้อม ล้วนแล้วแต่จะทำให้บิดเบือนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ ก่อให้เกิดการลดลงของสวัสดิการสังคม (Dead Weight Loss) ในรูปของเศรษฐกิจของผู้ผูกขาด (Economic Rent)

สำหรับการพิจารณาการตั้งโรงงานประเภทที่ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษา และการแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะนำเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบนั้น ควรจะปรับปรุงให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมได้โดยตรง และให้สำนักงานฯ มีอำนาจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต มิใช่เพียงมีอำนาจในการให้ความเห็น เพื่อให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมแก้ไขวิธีการในการจัดมลพิษเท่านั้น วิธีการนี้จะเป็นการช่วยคัดเลือกการขออนุญาตตั้งโรงงาน มิให้เรื่องทั้งหมดต้องไปรวมที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมทุกเรื่อง แต่จะมีเพียงเฉพาะเรื่องที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมได้พิจารณาในเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอนุญาตแล้ว ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะพิจารณาในประเด็นอื่นต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อแก้ไขความล่าช้าอันเนื่องมาจากความล่าช้าในการขออนุญาตตั้งโรงงานในต่างจังหวัด ทางกรมควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานฯ ในจังหวัดอุตสาหกรรมหลัก อันได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น เชียงใหม่ พิษณุโลก สงขลา และสุราษฎร์ธานี ให้สามารถพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต

ให้ผู้ประกอบการตั้งโรงงานในจังหวัดนั้นๆ ได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องมาที่ส่วนกลางเพื่อพิจารณาอนุญาต

การจดทะเบียนเครื่องจักร

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ต้องการจะนำเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตไปจำหน่าย เพื่อช่วยให้มีเงินทุนสำหรับนำมาใช้ดำเนินกิจการ จำเป็นจะต้องจดทะเบียนเครื่องจักรกับทางการ เพื่อให้เครื่องจักรเป็นสิ่งหาปริมาณที่สามารทำนิติกรรมได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ดังกล่าวไว้แล้วตามกฎหมาย จะทำให้เครื่องจักรเป็นสิ่งหาปริมาณที่อาจจำหน่ายได้ตามมาตราที่ 703 (4) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

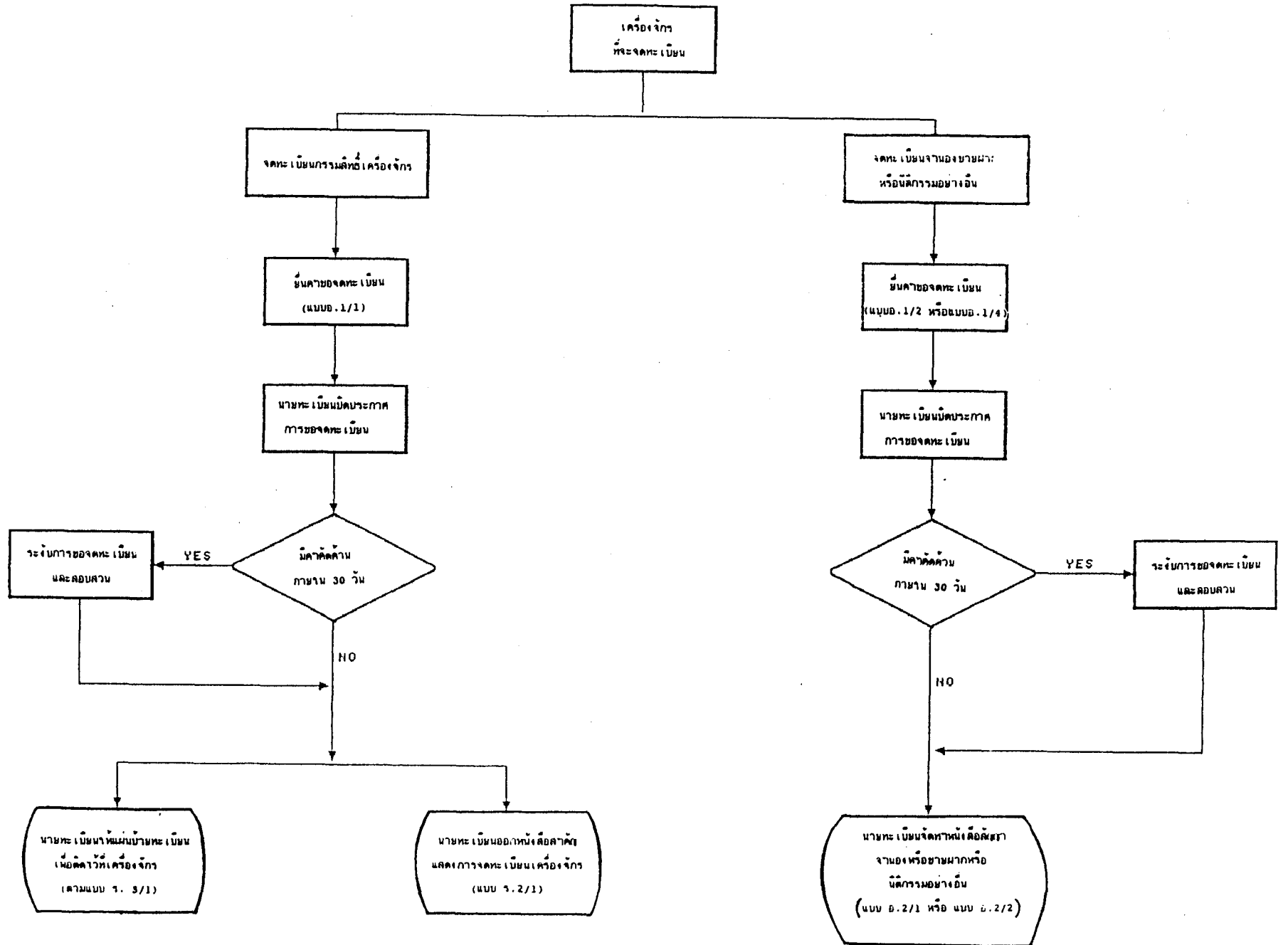
กฎหมายที่ควบคุมการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ และการจดทะเบียนนิติกรรมเครื่องจักร ได้แก่ พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514 และกฎกระทรวง

หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนเครื่องจักร ได้แก่ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง และสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจกำหนดชนิดของเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมประเภทใดจะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบในการจดทะเบียนเครื่องจักร ตลอดจนกำหนดกิจการเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในการจดทะเบียนเครื่องจักร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร ตามแบบ อ.1/1 ที่สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง หรือสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด ที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนฯ ก็จะไปปิดประกาศการขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร ณ สำนักงานฯ ที่รับคำขอ และที่ว่าการอำเภอที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่เป็นเวลา 30 วัน ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องคัดค้าน นายทะเบียนจะระงับการจดทะเบียน และสอบสวน หากการคัดค้านไม่มีเหตุผลเพียงพอ หรือในกรณีที่ไม่มีใครคัดค้าน นายทะเบียนจะออกหนังสือสำคัญของการจดทะเบียนเครื่องจักร (แบบ ร.2/1) มอบแก่ผู้ยื่นคำขอ และให้แผ่นป้ายทะเบียนทำด้วยโลหะ (แบบ ร.8/1) ติดไว้ที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของเครื่องจักร

เมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรไว้แล้ว ต้องการจะจดทะเบียนจำหน่ายหรือขายฝากเครื่องจักร ผู้ประกอบการฯ จะต้องยื่นคำขอตามแบบ อ.1/2 ต่อ นายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนฯ ที่เครื่องจักรตั้งอยู่ นายทะเบียนจะจัดทำหนังสือสัญญาจำหน่ายหรือขายฝากเครื่องจักร (แบบ อ.2/1) แล้วมอบหนังสือสัญญาให้คู่สัญญายึดถือไว้ฝ่ายละ 1 ฉบับ และเมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องการจะจดทะเบียนไถ่ถอนการจำหน่าย หรือขายฝากเครื่องจักร ผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำขอตามแบบ อ.1/3 ต่อ นายทะเบียน ซึ่งนายทะเบียนก็จะจดลงใน

การจดทะเบียนเครื่องจักร

หนังสือสัญญาแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ปรากฏการไถ่ถอนนั้น

ในกรณีที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอย่างอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักรที่จดทะเบียนไว้แล้ว ผู้ประกอบการฯ ต้องยื่นคำขอตามแบบ อ.1/4 โดยนายทะเบียนจะจดลงในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ปรากฏการจดทะเบียนนั้น

ชนิดของเครื่องจักรสำหรับใช้ในกิจการอุตสาหกรรมที่จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร มีดังนี้

เครื่องจักร

(ก) เครื่องจักรที่ใช้ในกรรมวิธีโดยตรงของกิจการอุตสาหกรรม

(ข) เครื่องจักรต่อไปนี้

- (1) เครื่องจักรจ่ายพลังงานซึ่งไม่ใช่พลังงานไฟฟ้า
- (2) เครื่องจักรจ่ายพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งเครื่องยนต์ไฟฟ้า
- (3) เครื่องจักรนำพา หรือยกกระดานของแข็ง หรือของอื่นที่เป็นกลุ่มก้อน
- (4) เครื่องจักรขึง หรือผสมส่วนของแข็งหรือของเหลว
- (5) เครื่องจักรขัณฑ์ หรือยกกระดานของเหลว
- (6) เครื่องจักรขัณฑ์ก๊าซ
- (7) เครื่องจักรทำความเย็น ปรับอากาศ หรือปรับสภาวะก๊าซ
- (8) เครื่องจักรหล่อหลอมหรือแปรรูปโลหะ
- (9) เครื่องจักรแยกแผ่นละออง เศษของแข็งจากก๊าซ
- (10) เครื่องจักรแยกของแข็งจากของเหลว
- (11) เครื่องจักรผสมของเหลวที่มีความหนืดต่ำ
- (12) เครื่องจักรผสม นวด หรือคลุกเคล้าของแข็ง ของเหลวที่มีความหนืดสูง หรือสารละลายยัด ขึ้นและเหนียว
- (13) เครื่องจักรย่อยหรือบดของแข็ง
- (14) เครื่องจักรแยกหรือคัดขนาดของแข็งหรือของเหลว
- (15) เครื่องจักรทำสารละลายให้เข้มข้นโดยการระเหย
- (16) เครื่องจักรทำสารละลายร้อนให้ตกผลึก
- (17) เครื่องจักรทำผลิตภัณฑ์ให้แห้ง
- (18) เครื่องจักรกลั่นหรือกลั่นลำดับส่วน (Fractionating) จากของแข็งหรือของเหลวผสม
- (19) เครื่องจักรทำสุญญากาศ

- (20) เครื่องจักร ต้ม เคี้ยว นึ่ง อบ หรือเผาของแข็งหรือของเหลว
- (21) เครื่องจักรถ่ายเทความร้อน (Heat Exchangers) ระหว่างของไหล (Fluids) โดยผ่านผนังที่บรรจุ

กิจการอุตสาหกรรม

- (1) อุตสาหกรรมการฆ่าสัตว์ การชำแหละ หรือการถนอมเนื้อสัตว์
- (2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นม
- (3) อุตสาหกรรมการถนอมผลไม้หรือผัก โดยการบรรจุหรืออัดในภาชนะ
- (4) อุตสาหกรรมการถนอมหรือการปรุงแต่งอาหารประเภทสัตว์น้ำหรืออาหารทะเล
- (5) อุตสาหกรรมน้ำมันพืชหรือ ไขมันสัตว์
- (6) อุตสาหกรรมการขัด การสี การโม่หรือการปั่นเมล็ดหรือหัวพืช
- (7) อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปจากแป้ง
- (8) อุตสาหกรรมน้ำตาล
- (9) อุตสาหกรรมลูกกวาด ทอฟฟี่ ช็อกโกแลตแท่งหรือขนมอื่น ทำนองเดียวกัน
- (10) อุตสาหกรรมน้ำแข็ง
- (11) อุตสาหกรรมอาหารอื่นสำหรับคน
- (12) อุตสาหกรรมอาหารสำหรับสัตว์
- (13) อุตสาหกรรมการผลิตสุราหรือเบียร์
- (14) อุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
- (15) อุตสาหกรรมยาสูบ
- (16) อุตสาหกรรมการเตรียมเส้นใย การปั่นด้าย การทอ หรือการแต่งสำเร็จซึ่งผ้า
- (17) อุตสาหกรรมสิ่งถัก
- (18) อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม
- (19) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากสิ่งทอ ที่ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่ม
- (20) อุตสาหกรรมสิ่งทออื่น
- (21) อุตสาหกรรมพรม
- (22) อุตสาหกรรมเชือก
- (23) อุตสาหกรรมเชือกกระดานหรือกระดาษ
- (24) อุตสาหกรรมกล่อง ถุง หรือหีบที่ทำด้วยกระดาษ
- (25) อุตสาหกรรมสิ่งของอื่น ที่ทำด้วยเยื่อกระดาษหรือกระดาษ
- (26) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน

- (27) อุตสาหกรรมปุ๋ย
- (28) อุตสาหกรรมยาฆ่าแมลง
- (29) อุตสาหกรรมยางเรซินสังเคราะห์ พลาสติก หรือเส้นใยสังเคราะห์นอกจากเส้นใยแก้ว
- (30) อุตสาหกรรมสีทา น้ำมันชักเงา แลคเคอร์ หรือทินเนอร์
- (31) อุตสาหกรรมยา
- (32) อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง สบู่ หรือสิ่งชำระล้าง
- (33) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เคมีอื่น
- (34) อุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
- (35) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมหรือถ่านหิน
- (36) อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า ในขั้นพื้นฐาน
- (37) อุตสาหกรรมโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก ในขั้นพื้นฐาน
- (38) อุตสาหกรรมของมีคม เครื่องมือหรือเครื่องใช้ ที่ทำด้วยโลหะ
- (39) อุตสาหกรรมเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำด้วยโลหะทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่
- (40) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะที่เป็นโครงสร้าง
- (41) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะอื่นที่ไม่ใช่โครงสร้าง เครื่องจักร หรือเครื่องอุปกรณ์
- (42) อุตสาหกรรมเครื่องยนต์หรือเครื่องกังหันที่เป็นต้นกำลัง
- (43) อุตสาหกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร
- (44) อุตสาหกรรมเครื่องจักรสำหรับงานโลหะหรืองานไม้
- (45) อุตสาหกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมเฉพาะอย่าง
- (46) อุตสาหกรรมเครื่องจักรหรือเครื่องอุปกรณ์อื่นที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้า
- (47) อุตสาหกรรมเครื่องจักร ไฟฟ้าหรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้ากำลัง
- (48) อุตสาหกรรมเครื่องรับหรือส่งวิทยุ หรือโทรทัศน์ หรืออุปกรณ์สื่อสารหรือเครื่องตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า
- (49) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าประจำบ้าน
- (50) อุตสาหกรรมเครื่องอุปกรณ์หรือวัสดุไฟฟ้าอื่น
- (51) อุตสาหกรรมเครื่องจักรสำหรับสำนักงาน

- (52) อุตสาหกรรมเครื่องมือวิชาชีวะหรือเครื่องทดลอง หรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับ การตรวจสอบหรือการควบคุมทางวิทยาศาสตร์
- (53) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพ การฉายหรือการขยายภาพ
- (54) อุตสาหกรรมนาฬิกา
- (55) อุตสาหกรรมการต่อเรือ การซ่อมเรือ หรือการแปรสภาพเรือ
- (56) อุตสาหกรรมรถยนต์
- (57) อุตสาหกรรมจักรยานยนต์ หรือรถจักรยาน
- (58) อุตสาหกรรมยานพาหนะที่ใช้ราง
- (59) อุตสาหกรรมอากาศยาน
- (60) อุตสาหกรรมเครื่องอุปกรณ์ขนส่งอื่น
- (61) อุตสาหกรรมการฟอกหรือการแต่งสีผ้า รั้วซึ่งหนังสัตว์
- (62) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม
- (63) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายที่ทำจากหนังสัตว์หรือหนังเทียม
- (64) อุตสาหกรรมยางนอกหรือยางในของยานพาหนะ
- (65) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากยาง
- (66) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก
- (67) อุตสาหกรรม เลื่อยไม้หรือการไสไม้ หรือการประดิษฐ์วัสดุก่อสร้างที่ทำด้วยไม้
- (68) อุตสาหกรรมกล่อง หนีบ ถัง หรือภาชนะอื่น ที่ทำด้วยไม้ ไม้ไผ่ หรือหวาย
- (69) อุตสาหกรรมเครื่องเรือนและเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำด้วยไม้ทั้งหมด หรือ เป็นส่วนใหญ่
- (70) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้อื่น
- (71) อุตสาหกรรมการนิมฟ์
- (72) อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา
- (73) อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างที่ทำจากดินทั้งหมดหรือ เป็นส่วนใหญ่
- (74) อุตสาหกรรมแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (75) อุตสาหกรรมซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์
- (76) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะอื่น
- (77) อุตสาหกรรมเพชรหรือพลอย หรือเครื่องเงิน ทอง ทองคำขาว หรือนาก
- (78) อุตสาหกรรมเครื่องดนตรี
- (79) อุตสาหกรรมเครื่องกีฬา
- (80) อุตสาหกรรมผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า

- (81) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายก๊าซโดยใช้ระบบท่อส่ง
- (82) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายน้ำประปา
- (83) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายไอน้ำหรือน้ำร้อนโดยใช้ระบบท่อส่ง
- (84) อุตสาหกรรมการบรรจุสินค้าในภาชนะ โดยไม่มีการผลิต
- (85) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการโรงแรม หรือสถานที่พักแรม
- (86) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการขนส่ง
- (87) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการสถานพยาบาล
- (88) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการศูนย์เอกซเรย์
- (89) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการสถานบริหารร่างกาย
- (90) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการด้านการศึกษาและการกีฬา
- (91) อุตสาหกรรมการบันทึก ล้างอัด หรือขยายภาพ หรือการบันทึกเสียง
- (92) อุตสาหกรรมการอบแห้งหรือเมล็ดพืช การเก็บรักษาพืช หรือเมล็ดพืช หรือการกระเทาะเมล็ดพืชและเปลือกเมล็ดพืช
- (93) อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ หรือการเพาะปลูก
- (94) อุตสาหกรรมการทำเหมืองแร่ แต่งแร่ หรือถลุงแร่
- (95) อุตสาหกรรมการปรับคุณภาพของเสีย
- (96) อุตสาหกรรมการซักรีด ซักฟอก รีด อัดหรือขี้อมผ้า เครื่องนุ่งห่ม พรม หรือขนสัตว์
- (97) อุตสาหกรรมการซ่อมผลิตภัณฑ์ที่ได้ระบุงการซ่อมไว้ในลำดับกิจการอุตสาหกรรมใด
- (98) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ หรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์
- (99) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการการบริการของนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน

ในเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาของการดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องจักร ระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรมว่าด้วยขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาค่าของจดทะเบียนและประเมินราคาเครื่องจักร พ.ศ. 2532 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 ได้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1) ทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรในเขตกทม.	71 วันทำการ
2) ทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรในต่างจังหวัด	92 วันทำการ
3) ทะเบียนอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักรในกทม.	14 วันทำการ
4) ทะเบียนอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักรในต่างจังหวัด	35 วันทำการ
5) ประเมินราคาเครื่องจักรในกทม.	41 วันทำการ

ปัญหาของการจดทะเบียนเครื่องจักรของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะอยู่ที่ความล่าช้าของการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรและการจัดทำหนังสือสัญญาจำนอง หรือขายฝาก กล่าวคือถ้าเป็นในเขตกรุงเทพฯ การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร จะกินเวลาไม่เกิน 71 วันทำการ ถ้าเป็นในเขตภูมิภาคจะกินเวลาไม่เกิน 92 วันทำการ และถึงแม้จะหักระยะเวลาของการปิดประกาศการจดทะเบียนออกไป 30 วัน ระยะเวลาดังกล่าวก็ยังคงนานถึง 41 วันทำการในเขตกรุงเทพฯ และ 62 วันทำการในต่างจังหวัด จากการสอบถามผู้ประกอบการในภูมิภาคพบว่า ปัญหานี้จะเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการระดับเล็กหรือระดับกลาง ซึ่งต้องใช้เครื่องจักรเป็นปัจจัยการผลิตหลัก และเงินลงทุนส่วนใหญ่ได้ใช้เพื่อการจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์ ดังนั้นจึงมักจะเกิดปัญหาในด้านสภาพคล่องในช่วงแรกของการดำเนินงาน ในระหว่างที่ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร เพื่อจะนำไปจำนองหาเงินลงทุนมาใช้ดำเนินงาน

การแก้ไขในเรื่องนี้ ควรจะให้การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์และการตีราคาในเบื้องต้นกระทำโดยผ่านสำนักงานกฎหมาย หรือสถาบันการเงิน และสำนักงานกฎหมายหรือสถาบันการเงินนี้ส่งเรื่องไปจดทะเบียนกับสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรเพื่อให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย เพื่อตัดขั้นตอนการพิจารณาเบื้องต้นของสำนักงานทะเบียนเครื่องจักร อันจะช่วยให้อาจลดขั้นตอนและระยะเวลาลงจากเดิม

สำหรับผู้ประกอบการที่ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องจักรในส่วนภูมิภาค ทางการควรกระจายอำนาจให้เจ้าหน้าที่ในต่างจังหวัดสามารถพิจารณาอนุมัติออกหนังสือสำคัญได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปส่วนกลางเพื่อขออนุมัติ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นอาจกระจายอำนาจหน้าที่ดังกล่าวไปยังจังหวัดอุตสาหกรรมหลักก่อน และขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ต่อไปภายหลัง

เครื่องจักรที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะนำไปจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ จะต้องเป็นเครื่องจักรตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและจะต้องเป็นเครื่องจักรสำหรับใช้ในกิจการอุตสาหกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2532) ได้กำหนดชนิดของเครื่องจักรและประเภทของอุตสาหกรรมดังกล่าวไว้อย่างกว้างขวาง ในประเด็นนี้การจัดทำบัญชี 1 ท้ายกฎกระทรวงระบุชนิดของเครื่องจักรต่างๆ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นแต่อย่างใด ควรจะกำหนดในลักษณะ negative list โดยระบุชนิดของเครื่องจักรเฉพาะที่มีเหตุผลพิเศษที่ต้องพิจารณาเป็นการเฉพาะรายก่อนจะให้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์เท่านั้น และควรจะต้องอิงกับการจำแนกประเภทสินค้าที่ทางการใช้อยู่แล้ว เช่น การจำแนกตามประเภทพิกัดในระบบ Harmonized ของกรมศุลกากรซึ่งใช้กันทั่วโลก เพื่อความสะดวกต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในการตรวจสอบ หากจะมีการนำเข้าเครื่องจักรมาจากต่างประเทศ ส่วนการกำหนดประเภทของอุตสาหกรรม ตามบัญชี 2 ท้าย

กฎกระทรวงสมควรจะยกเลิก เพราะไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะใช้กฎหมายนี้เพื่อเลือกปฏิบัติระหว่างอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ หรือถ้าไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้การปฏิบัติที่แตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรม การจัดทำบัญชี 2 ให้ครอบคลุมกิจการอุตสาหกรรมต่างๆ อย่างกว้างขวางก็ไม่จำเป็นเช่นเดียวกัน เพราะถ้ามีอุตสาหกรรมใหม่เกิดขึ้นนอกเหนือจากที่กำหนดในบัญชี 2 แล้ว ผู้ประกอบอุตสาหกรรมนั้นก็จะเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบกับในเรื่องนี้โดยไม่สมควร

การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในขบวนการผลิต และจำเป็นต้องเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในโรงงานของตน จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2474 และประกาศกระทรวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ทางการใช้ควบคุมการเก็บรักษา ตลอดจนการบรรจุขนถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัย

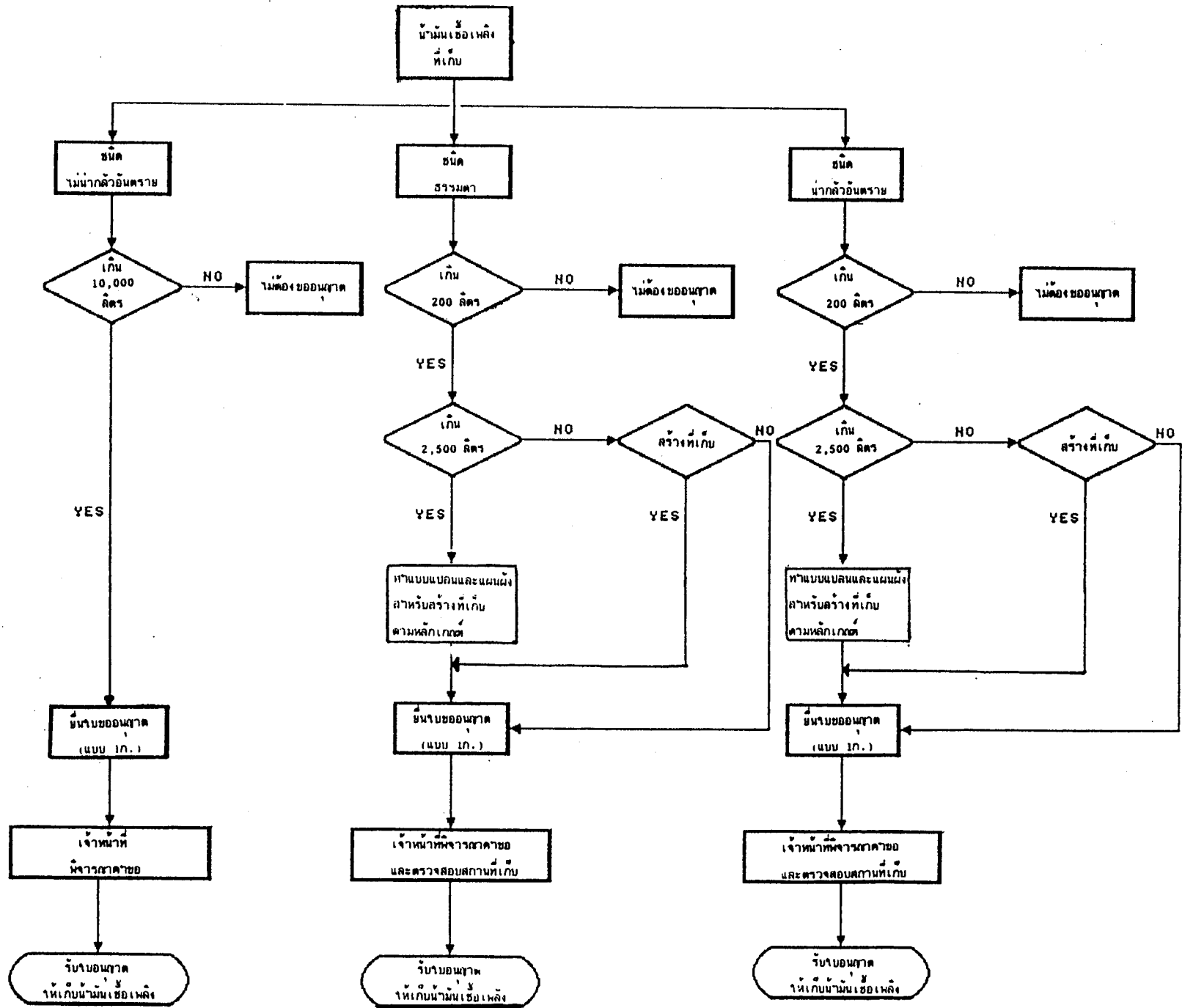
หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลในการเก็บและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ได้แก่ กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย โดยกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดชนิดของของเหลวต่างๆ สถานที่ที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ผู้ประกอบการที่ต้องการเก็บรักษา และจำหน่ายจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด อันได้แก่ ร็อคออยล์เกโรซีน (น้ำมันก๊าด) (Kerosene), พาราฟิน (Paraphin), ปีโตรเลียม (Petroleum), กาโซลีน (Gasoline), เบนโซล (Benzole), เบนโซลีน (Benzoline), เบนซีน (Benzine), นัฟธา (Naphtha) และสิ่งอื่นๆ ตามรายชื่อข้างท้าย ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องยื่นใบขออนุญาตตามแบบ 1 ก. ต่ออธิบดีกรมโยธาธิการสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในจังหวัดอื่น เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาคำขอและออกไปตรวจสอบสถานที่เก็บว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ทางการก็จะออกใบอนุญาตตามแบบ 2 ก. ให้ โดยผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องนำป้ายไปแสดงไว้ ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ใบอนุญาตที่ทางการออกให้จะหมดอายุในวันที่ 31 ธันวาคม หากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประสงค์จะเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงต่อไปจะต้องไปขออนุญาตใหม่ ก่อนวันที่ 15 ธันวาคมของปีนั้น โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับเมื่อขอครั้งแรก

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่จำเป็นต้องเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในโรงงานการผลิตไว้ในปริมาณที่ไม่มากนัก จะได้รับยกเว้นไม่ต้องรับใบอนุญาต นโยบายที่กำหนดไว้ได้แก่

- 1) น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไม่หนักล้าอันตราย (ชนิดที่มีชั้นเกิดไฟสูงกว่า 66 องศาเซลเซียสขึ้นไป) ที่ไม่เกิน 10,000 ลิตร

การขออนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม

- 2) น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา (ชนิดที่มีขึ้นเกิดไฟในระหว่างตั้งแต่ 66 ถึง 23 ดีกรีเซลเซียส) ที่ไม่เกิน 200 ลิตร
- 3) น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลวอันตราย (ชนิดที่มีขึ้นเกิดไฟต่ำกว่า 23 ดีกรีเซลเซียสลงมา) ที่ไม่เกิน 200 ลิตร ทั้งนี้ต้องบรรจุไว้ในสิ่งที่ทำด้วยแก้วหรือโลหะซึ่งปิดเรียบร้อยและมีป้ายบอกชนิดน้ำมันและคำว่า "ไวไฟ" ปิดไว้ให้อ่านได้ง่าย

สำหรับผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ต้องเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกลวอันตรายไว้ในปริมาณเกินกว่า 200 ลิตร โดยขออนุญาตจากทางการนั้น จะเก็บได้ไม่เกิน 2,500 ลิตร และต้องเก็บในสถานที่ซึ่งอยู่ไกลจากบ้านเรือน หรือเตาไฟ หรือที่สำหรับผลิตหรือเก็บสินค้าต่างๆ อย่างน้อย 5 เมตรโดยรอบ (กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดชนิดธรรมดา) และ 10 เมตรโดยรอบ (กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลวอันตราย) อย่างไรก็ตามหากจำเป็นที่จะต้องเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกลวอันตรายไว้กับสถานที่ซึ่งต้องใช้น้ำมันนั้น เพื่อประโยชน์หรือสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม เมื่อไม่มีที่เก็บซึ่งมีระยะห่างไกลโดยรอบดังที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่อาจพิจารณาให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีปริมาณไม่เกิน 2,500 ลิตรไว้ได้ หากผู้ประกอบอุตสาหกรรมเก็บไว้ในบ่อทำด้วยคอนกรีตมีโครงเหล็ก หรือถังเหล็กฝังลงไปในพื้นที่ดิน และมีที่ปิดมิดชิด หรือเก็บไว้ในห้องที่สร้างด้วยอิฐหรือคอนกรีต หรือหิน และเพดานทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง และมีประตูทำด้วยเหล็กหรือคอนกรีตปิดมิดชิด

นอกจากนั้น หากผู้ประกอบอุตสาหกรรมจำเป็นต้องเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาหรือชนิดนำกลวอันตรายไว้เพื่อใช้ในกิจการอุตสาหกรรม มีจำนวนเกิน 2,500 ลิตร ก็อาจยื่นขอรับใบอนุญาตได้ แต่สถานที่ที่ใช้ในการเก็บจะต้องสร้างให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับจำหน่ายขาย

ระเบียบกรมโยธาธิการว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาตต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1) การขออนุญาตใช้และแก้ไขเปลี่ยนแปลงคลังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงใน เขตกทม. 48 วันทำการ
- 2) การขออนุญาตใช้และแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงและสถานบริการใน เขตกทม. 38 วันทำการ
- 3) การออกใบอนุญาตคลังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงใน เขตกทม. 27 วันทำการ

- 4) การออกใบอนุญาตสถานที่เก็บและสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตกทม. 27 วันทำการ
- 5) การต่ออายุใบอนุญาตคลังน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตกทม. 43 วันทำการ
- 6) การต่ออายุใบอนุญาตสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงและสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตกทม. 43 วันทำการ

ชนิดของเหลวต่างๆ ที่กำหนดเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งต้องขออนุญาตในการเก็บรักษา

มีดังนี้

- อะซีตัลดีไฮด์ Acetaldehyde
- กรดอะซีติก (บริสุทธิ์มากกว่า 95.5%) acetic acid (Glacial)
- อะซีติก แอนไฮไดรด์ Acetic Anhydride
- อะซีโตน Acetone
- อะซีทิล คลอไรด์ Acetyl chloride
- อัลดอล Aldol
- อัลลิล อัลกอฮอล์ Allyl Alcohol
- อะมีล อะซีเตต (ปกติ) Amyl Acetate (normal)
- อะมีล อะซีเตต (อีโซ) Amyl Acetate(iso)
- อะมีล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Amyl Alcohol (normal)
- อะมีล อัลกอฮอล์ (ปฐมภูมิ, อีโซ) Amyl Alcohol (Primary, iso)
- อะมีล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ, ปกติ) Amyl Alcohol (Secondary, normal)
- อะมีล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ, อีโซ) Amyl Alcohol (Secondary, iso)
- อะนิลีน Aniline
- เบนซาลดีไฮด์ Benzaldehyde
- เบนซิล คลอไรด์ Benzyl Chloride
- บิวทิล อะซีเตต (ปกติ) Butyl Acetate (normal)
- บิวทิล อะซีเตต (อีโซ) Butyl Alcohol (iso)
- บิวทิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Butyl Alcohol (normal)
- บิวทิล อัลกอฮอล์ (อีโซ) Butyl Alcohol (iso)
- บิวทิล อัลกอฮอล์ (ตติยภูมิ) Butyl Alcohol (tertiary)
- บิวทิล คาร์บิตอล Butyl Carbitol
- บิวทิล เซลโลโซลิวต์ Butyl Cellosolve

บิวทิลีน ไกลคอล Butylene Glycol
 บิวทิล ฟอร์มเมต (ปกติ) Butyl Formate (normal)
 บิวทิล แคลแลเตต Butyl Lactate
 บิวทิล โพรปิโอเนต (ปกติ) Butyl Propionate (normal)
 บิวทิลราลดีไฮด์ Butyraldehyde
 กรดบิวทริก (ปกติ) Butyric Acid (normal)
 บิวทริก แอนไฮไดรด์ (ปกติ) Butyric Anhydride (normal)
 บิวตีโรน Butyrone
 น้ำมันการะบูร (เบา) Camphor Oil (Light)
 คาร์บอน ไดซัลไฟด์ Carbon Disulphide
 เซลโลโซล्व Cellosolve
 เซลโลโซล्व อะซิเตต Cellosolve Acetate
 คลอโรเอทิล อะซิเตต Chloroethyl Acetate
 น้ำมัน ครีโซท Creosote Oil
 ออโซ ครีซอล O-Cresol
 พารา ครีซอล P-Cresol
 โครตอนอัลดีไฮด์ Crotonaldehyde
 ไซโคลเฮกเซน Cyclohexane
 ไซโคลเฮกซานอล Cyclohexanol
 ไซโคลเฮกซانون Cyclohexanone
 ไซโคลเฮกซانون เดลตา Cyclohexanone Delta
 ไซโคลเฮกซิล อะซิเตต Cyclohexyl Acetate
 พารา-ไซมีน P-Cymene
 เดกะไฮโรแนพทาลีน Decahydronaphthalene
 ดีเคน (ปกติ) Decane (normal)
 อัลกอฮอล์แปลงสภาพ (ร้อยละ 95) Denatured Alcohol (95%)
 ไดอะซิโตน อัลกอฮอล์ (ชนิดไม่บริสุทธิ์) Diacetone Alcohol (Commercial)
 ไดบิวทิล อีเทอร์ (ปกติ) Dibutyl Ether (normal)
 ไดบิวทิล ตาเตรต (ปกติ) Dibutyl Tartrate (normal)
 ไดคลอโร เอทิลีน-1, 1 Dibutyl Ethylene-1, 1
 ไดคลอโร เอทิลีน-1, 2 Dichloro Ehtylene-1, 2

ไดคลอโร เอทิลอีเทอร์ (สมมาตร) Dichloro Ethy Ether (Symetrical)
 ไดเอทิล คาร์โบเนต Diethyl Carbonate
 ไดเอทิลีน ออกไซด์ Diethylene Oxide
 ไดเอทิล อีเทอร์ Diethyl Ether
 ไดเมทิล อะนิลีน Dimethyl Aniline
 พารา-ไดเมทิล ไซโคล เฮกเซน P-Dimethyl Cyclohexane
 ไดเมทิล อีเทอร์ Dimethyl Ether
 ไดเมทิล ซัลเฟต Dimethyl Sulfate
 ไดไวนิล อีเทอร์ Divinyl Ether
 โดเดเคน Dodecane
 เอทิล อะซิเตอนิลด์ Ethyl Acetanilide
 เอทิล อะซิเตต Ethyl Acetate
 เอทิล อะซิโต อะซิเตต Ethyl Aceto Acetate
 เอทิล อัลกอฮอล์ Ethyl Alcohol
 เอทิล บิวทิล คาร์โบเนต Ethyl Buty Carbonate
 เอทิล บิวทีเรต Ethyl Butyrate
 เอทิล คลอไรด์ Ethyl Chloride
 เอทิลีน ไดอามีน Ethylene Diamine
 เอทิลีน ไดคลอไรด์ Ethylene Dichloride
 เอทิล ฟอร์มेट Ethyl Formate
 เอทิล ไกลคอลอะซิเตต Ethyl Glycol Acetate
 เอทิล แลคเตต Ethyl Lactate
 เอทิล ไนเตรต Ethyl Nitrate
 เอทิล ไนไตรต์ Ethyl Nitrite
 เอทิล โพรปีโอเนต EthylPropionate
 เอทิล โพรปิล คาร์บีนอล อะซิเตต Ethyl Propyl Carbinol Acetate
 ฟอร์มัลดีไฮด์ (สารละลายน้ำ) Formaldehyde (Solution of Gas in Water)
 เฟอรัลเฟอรัล Furfural
 เฮปเทน (ปกติ) Heptane (normal)
 เฮกเซน (ปกติ) Hexane (normal)
 เฮกซานอล-1 Hexanol-1

เฮกซานอล-3 Hexanol-3
 เฮกซานอล-2 Hexanol-2
 เมทัล ดีไฮด์ Metaldehyde
 เมทิล อะซิเตต Methyl Acetate
 เมทิล อะซิโตน อะซิเตต Methyl Aceto Acetate
 เมทิล อัลกอฮอล์ Methyl Alcohol
 เมทิล อามีน Methyl Amine
 เมทิล บิวทิล คาร์บิโนล อะซิเตต Methyl Butyl Carionl Acetate
 เมทิล อีโซ บิวทิล กีโตน Methyl iso Butyl Ketone
 เมทิล บิวทิลเลต Methyl Butyrate
 เมทิล เซลโลโซล्व Methyl Cellosolve
 เมทิล เซลโลโซล्व อะซิเตต Methyl Cellosolve Acetate
 เมทิล ไซโคล เฮกเซน Methyl Cyclo Hexane
 เมทิล ไซโคล เฮกซานอล Methyl Cyclo Hexanol
 เมทิล ไซโคล เฮกซาโนน Methyl Cyclo hexanone
 เมทิล ไซโคล เฮกซิล อะซิเตต Methyl Cyclo Hexyl Acetate
 เมทิล เอทิล อีเทอร์ Methyl Ethyl Ether
 เมทิล เอทิล กีโตน Methyl Ehtyl Ketone
 เมทิล ฟอर्मेट Methyl Formate
 เมทิล ไกลคอล Methyl Glycol
 เมทิล ไกลคอล อะซิเตต Methyl Glycol Acetate
 เมทิล โพรพิโอเนต Methyl Propionate
 มินเนอรัล ซีล ออยล์ (แบบอย่าง) Mineral Seal Oil (Typical)
 โนเนน (ปกติ) Nonane (normal)
 ออกเทน (ปกติ) Octane (normal)
 ออกทิล อะซิเตต (ปกติ) Octyl Acetate (normal)
 ออกทิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Octyl Alcohol (normal)
 ออกทิล อัลดีไฮด์ Octyl Aldehyde
 ไพน์ ทาร์ ออยล์ Pine Tar Oil
 ไพน์ ออยล์ Pine Oil
 โพรพิล อะซิเตต (ปกติ) Propyl Acetate (normal)

โพรพิล อะซิเตต (ไอโซ) Propyl Acetate (iso)
 โพรพิล อัลกอฮอล์ (ปกติ) Propyl Alcohol (normal)
 โพรพิล อัลกอฮอล์ (ไอโซ) Propyl Alcohol (iso)
 โพรพิล อัลกอฮอล์ (ทุติยภูมิ) Propyl Alcohol (secondary)
 โพรพิลีน คลอโร ไฮดริน Propylene Chlorohydrin
 โพรพิลีน ไดคลอไรด์ Propylene Dichloride
 โพรพิลีน ออกไซด์ Propylene Oxide
 โพรพิลีน อีเทอร์ (ไอโซ) Propylene Ether (iso)
 โพรพิลีน ฟอร์มेट (ปกติ) Propylene Formate (normal)
 โพรพิลีน ฟอร์มेट (ไอโซ) Propylene Formate (iso)
 ไพริดีน Pyridine
 เตตระ ไฮโดร แนพทาลีน Tetra Hydro Naphthalene
 โทลูอีน Toluene
 ออโต-โทลูอิดีน O-Toluidine
 น้ำมันสน Turpentine
 ไวนิล อะซิเตต Vinyl Acetate
 ออโต-ไซลีน O-Xylene

การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐจะต้องเข้าไปมีบทบาทในการกำกับและควบคุม เพื่อสวัสดิการของส่วนรวม เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะเก็บไว้ในสถานที่ปลอดภัย สามารถป้องกันอัคคีภัยได้

อย่างไรก็ตาม การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนการออกใบอนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ก็ควรจะได้รับการปรับปรุงมิให้ล่าช้า และเป็นภาระต่อผู้ประกอบอุตสาหกรรมจนเกินไป ในปัจจุบันการออกใบอนุญาตคลังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตกรุงเทพมหานคร จะใช้เวลาประมาณ 27 วันทำการ และการต่ออายุใบอนุญาตจะกินเวลาไม่เกิน 43 วันทำการ ใบอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทางการออกให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมนั้นจะหมดอายุในวันที่ 31 ธันวาคม และผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องไปขออนุญาตใหม่ก่อนวันที่ 15 ธันวาคมของปีนั้น โดยดำเนินการเช่นเดียวกับเมื่อขอครั้งแรก การกำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมต้องไปขอต่ออายุใบอนุญาตทุกปีโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการขอใบอนุญาตครั้งแรกนั้น เป็นสิ่งซึ่งเป็นภาระต่อผู้ประกอบอุตสาหกรรมอย่างมาก และเป็นภาระต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องเอกสารโดยไม่จำเป็น วัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้มิใช่เพื่อพิจารณาเรื่องใดของผู้ประกอบอุตสาหกรรมเป็นพิเศษ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาทบท

ทวนทุกๆ ปี แต่เพื่อป้องกันมิให้อัคคีภัยเกิดขึ้นจากการที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใช้ในการผลิต ดังนั้นการดำเนินงานของทางการเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ควรเน้นการพิจารณาแผนผัง สถานที่ การก่อสร้าง ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยื่นประกอบการขออนุญาตครั้งแรก และการตรวจสอบสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นสำคัญ เมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข โดยทางการออกใบอนุญาตให้แล้ว ก็ไม่จำเป็นที่ผู้ประกอบการจะต้องยื่นขอต่อใบอนุญาตทุกๆ ปี ทางการอาจจะให้ใบอนุญาตมีอายุสามปี แต่ในระหว่างปี ก็เป็นหน้าที่ของทางการที่จะเข้าไปตรวจสอบในแต่ละขณะ และควรจะเน้นในเรื่องการออกไปตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอเป็นหลัก เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ ในส่วนเนื้อหาของกฎหมายสมควรที่จะมีการทบทวนการกำหนดลักษณะของการสร้างสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง และการกำหนดชนิดของเหลวที่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมสอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

จากการสำรวจผู้ประกอบการขนาดเล็กลงมา พบว่า ผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางในภูมิภาคหลายรายไม่เคยทราบว่า การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใช้ในการผลิตจำเป็นจะต้องขอรับใบอนุญาตจากทางการ และผู้ประกอบการบางรายก็เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้โดยมิได้สร้างที่เก็บให้ปลอดภัยเป็นเวลานานกว่าที่จะมีการตรวจพบว่า ผู้ประกอบการดังกล่าวมิได้มีใบอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ประการใด ซึ่งในเรื่องนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบถึงหลักเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับโดยทั่วถึงกัน และดูแลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่บัญญัติไว้

การผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐาน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหมายถึงมาตรฐานที่มีข้อกำหนดเกณฑ์คุณภาพบางประการที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ตามความจำเป็นหรือความเหมาะสมในขณะใดขณะหนึ่ง โครงสร้างพื้นฐานทางมาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อให้การผลิตเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในด้านการแข่งขันทางการค้า และให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมบางประเภท ทางการได้กำหนดมาตรฐานขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า และเพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชนและกิจการอุตสาหกรรม

การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศไทย อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

1) มาตรฐานบังคับ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมรายใดที่ต้องการจะ
ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมบางประเภทซึ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน จะ
ต้องขออนุญาต แสดงหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ และได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก่อน จึงจะดำเนินการผลิตได้ ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยและเพื่อป้องกัน
ความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นจากการผลิตหรือการใช้ผลิตภัณฑ์เป็นสำคัญ

2) มาตรฐานทั่วไป ในกรณีนี้ทางการจะกำหนดมาตรฐานของสินค้าแต่ละประเภทไว้
แต่ไม่บังคับใช้ ผู้ประกอบการจะขอมาตรฐานหรือไม่ขอก็ได้ ถ้าผู้ประกอบอุตสาหกรรมรายใดเห็น
ว่าการผลิตสินค้าของตนมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐาน ก็สามารถสมัครใจที่จะยื่นขอแสดงเครื่อง
หมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตนได้ เพื่อเป็นเครื่องแสดงให้ผู้ซื้อสินค้าตนทราบว่า
สินค้านั้นมีการผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามที่ทางการกำหนด โดยคณะกรรมการก็จะออกใบ
อนุญาตให้หากตรวจสอบได้ว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐาน

กฎหมายที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องปฏิบัติตาม นอกเหนือจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับการประกอบอุตสาหกรรมโดยทั่วไป ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.
2511 ซึ่งให้อำนาจฝ่ายบริหารในการอนุญาตให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมใช้เครื่องหมายมาตรฐาน
ในการอนุญาตให้ผู้ผลิตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตร-
ฐาน ตลอดจนในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชนิดใดต้องเป็นไปตาม
มาตรฐาน และการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการขออนุญาต การตรวจสอบ
ควบคุมและการออกใบอนุญาต

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานในด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้แก่
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบการ
ขอใช้และการใช้เครื่องหมายมาตรฐาน ตรวจสอบและควบคุมการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามที่
พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

ในระดับนโยบายและการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมาย
มาตรฐานและการอนุญาตให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมทำผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน
จะอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งมีปลัดกระทรวง
อุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ และประกอบด้วยอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดี
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนสถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งอีกไม่เกิน 6 คน โดยมีเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นกรรมการ

และเลขานการ

คณะกรรมการดังกล่าว จะมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนดมาตรฐาน เพื่อเสนอรัฐมนตรี การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายมาตรฐาน การอนุญาตให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด ให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตลอดจนการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด ให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ

นอกจากนั้น ในส่วนของการวิเคราะห์และศึกษามาตรฐานของสินค้าต่างๆ จะมีคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นมา เพื่อให้ช่วยเหลือเรื่องต่างๆ และมีคณะกรรมการ วิชาการอีกหลายคณะซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นมา เพื่อให้ทำหน้าที่จัดร่างมาตรฐาน และปฏิบัติงานทาง วิชาการที่เกี่ยวกับมาตรฐาน เสนอต่อคณะกรรมการ

1. มาตรฐานบังคับ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ มอ.3 ที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พร้อมกับตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือคำชี้แจง ลักษณะของผลิตภัณฑ์โดยละเอียด ตลอดจนหลักฐานอื่นที่แสดงว่าผู้ประกอบการสามารถทำผลิตภัณฑ์นั้น ให้เป็นไปตามมาตรฐานได้ เช่น รายการอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต แผนภูมิ แสดงวิธีการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และรายละเอียดแสดงวิธีการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ เป็นต้น หลังจากนั้น สำนักงานฯ จะส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจโรงงานเพื่อตรวจสอบการทำผลิตภัณฑ์ว่า เป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ และโรงงานมีแผนควบคุมการผลิตเพียงพอที่จะทำผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานได้ตลอดไปหรือไม่ โดยอาจเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานส่งไปให้หน่วยงานที่เหมาะสมทำการตรวจสอบ เช่น กรมวิทยาศาสตร์บริการ เจ้าหน้าที่จะศึกษาผลการตรวจโรงงาน และผลการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ และรายงานผลต่อคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม หากผลการตรวจสอบเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมก็จะออกใบอนุญาตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน (ตามแบบ มอ.4) แก่ผู้ประกอบการ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบยังไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำนักงานมาตรฐานฯ จะแจ้งให้ผู้ขอใบรับอนุญาตทราบข้อบกพร่อง ที่ควรแก้ไขและเมื่อผู้ประกอบการได้แจ้งว่าแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว เจ้าหน้าที่จะมาตรวจ โรงงาน และเก็บตัวอย่างไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หากผลปรากฏว่าได้มีการแก้ไขข้อบกพร่องจน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำนักงานมาตรฐานฯ จะออกใบอนุญาตให้ แต่ ถ้าหากผู้ประกอบการไม่ได้แก้ไข หรือไม่สามารแก้ไขข้อบกพร่องได้ สำนักงานมาตรฐานฯ

จะรายงานเสนอให้คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งไม่อนุญาต อย่างไรก็ตามเพื่อประโยชน์ในการส่งออก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอาจอนุญาตเป็นการเฉพาะรายให้ผู้รับใบอนุญาตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่กำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ทำผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศที่แตกต่างไปจากมาตรฐานที่กำหนดก็ได้ แต่มาตรฐานดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก่อน

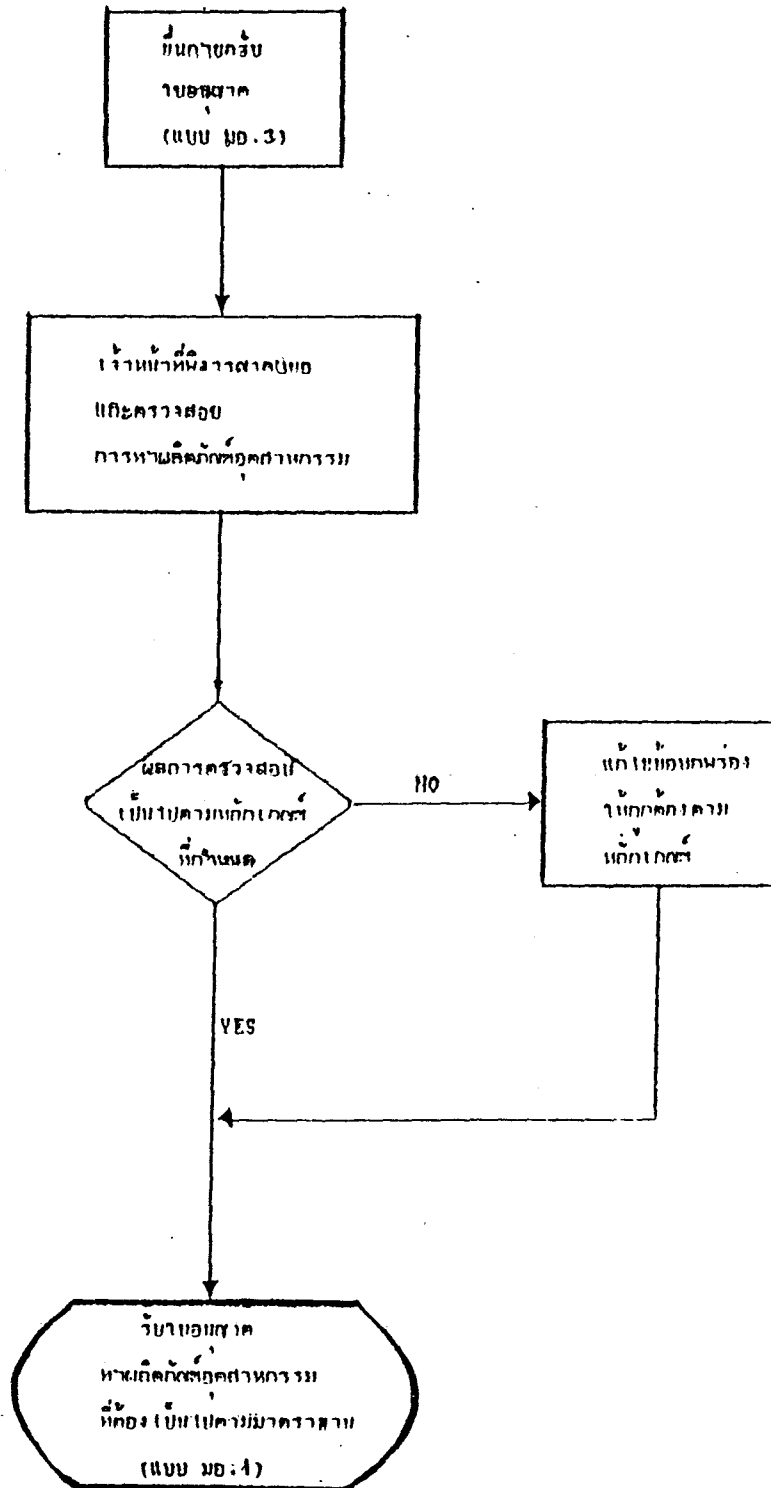
- ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน มีดังนี้
- กระจกนิรภัยสำหรับรถยนต์ (Automotive Safety Glasses)
 - ขั้วรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ และขั้วรับสตาร์ทเตอร์ (Lampholders for Tubular Fluorescent Lamps and Starterholders)
 - คาร์บอนไดออกไซด์ที่ใช้ในการแพทย์ (Carbon Dioxide for Medical Use)
 - เตารีดไฟฟ้า (Electric Iron)
 - ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas Containers)
 - ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวสำหรับเครื่องยนต์สันดาปภายใน (Liquefied Petroleum Gas Cylinder for Internal Combustion Engines)
 - ทินเนอร์สำหรับแล็กเกอร์ (Lacquer Thinner)
 - ทินเนอร์สำหรับสีน้ำมันแห้งเร็วไนโตรเซลลูโลส (Automotive Nitrocellulose Lacquer Thinner)
 - ท่อ พี วี ซี แข็งสำหรับใช้เป็นท่อน้ำดื่ม (Polyvinyl Chloride Pipes for Drinking Water Services)
 - ไนตรัสออกไซด์ที่ใช้ในการแพทย์ (Nitrous Oxide for Medical Use)
 - บัลลัสต์สำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ (Ballast for Fluorescent Lamps)
 - ผงซักฟอก (Laundry Detergent Powder)
 - ภาชนะพลาสติกสำหรับบรรจุผลิตภัณฑ์เภสัชปราศจากเชื้อ (Plastic Containers for Sterile Pharmaceutical Products)
 - ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (Tapioca Products)
 - ฟิวส์กัมพู (Low-Voltage Distribution Link Fuses)
 - มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง (Hard Tapioca Pellet)
 - ไม้ขีดไฟ (Safety Matches)
 - ขาจุดกันยุง (Mosquito Coils and Sticks)

- สตาร์ทเตอร์สำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ (Starters for Fluorescent Lamps)
- สับปะรดกระป๋อง (Canned Pineapple)
- สายไฟฟ้าชนิดตัวนำทองแดงกลมหุ้มด้วยฉนวนและเปลือกนอก โพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC - Insulated Cables and Flexible Cords)
- สายไฟฟ้าอะลูมิเนียมหุ้มด้วยฉนวนโพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC - Insulated Aluminium Cables)
- หลอดไฟฟ้า (Incandescent Lamps)
- หมวกนิรภัยสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะ (Protective Helmets for Road Users)
- เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต : เหล็กข้ออ้อย (Steel Bars for Reinforced Concrete : Deformed Bars)
- เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต : เหล็กรีดซ้ำ (Steel Bars for Reinforced Concrete : Rerolled Round Bars)
- เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต : เหล็กเส้นกลม (Steel Bars for Reinforced Concrete : Round Bars)
- ออกซิเจนที่ใช้ในการแพทย์ (Oxygen for Medical Use)

2. มาตรฐานทั่วไป

สำหรับผู้ประกอบอุตสาหกรรมทั่วไปที่ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้มีการประกาศกำหนดมาตรฐานแล้ว และต้องการแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ตนผลิตขึ้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของตลาด ก็อาจยื่นคำขอรับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตตามแบบ มอ.1 ต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานฯ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบโรงงานเพื่อตรวจสอบระบบการผลิต ระบบการควบคุมคุณภาพ พร้อมทั้งสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์มาตรวจสอบที่หน่วยตรวจสอบ หากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานและโรงงานมีระบบการผลิต การควบคุมคุณภาพอยู่ในระดับที่จะสามารถรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานตลอดไป สำนักงานฯ ก็จะออกใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์ตามแบบ มอ.2 ให้ และผู้รับใบอนุญาตจะสามารถแสดงเครื่องหมายมาตรฐานพร้อมกับระบุหมายเลขมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตลอดจนถึงชื่อของผู้รับใบอนุญาตหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วไว้ที่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือสิ่งบรรจุ หีบห่อ หรือสิ่งผูกมัด อีกด้วยก็ได้

การขออนุญาตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐาน

เครื่องหมายมาตรฐานสำหรับแสดงกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จะแบ่งออกเป็นสองแบบ คือ เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญ และ เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความปลอดภัย ซึ่งนอกจากจะแสดงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์แล้ว ยังแสดงถึงความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นด้วย

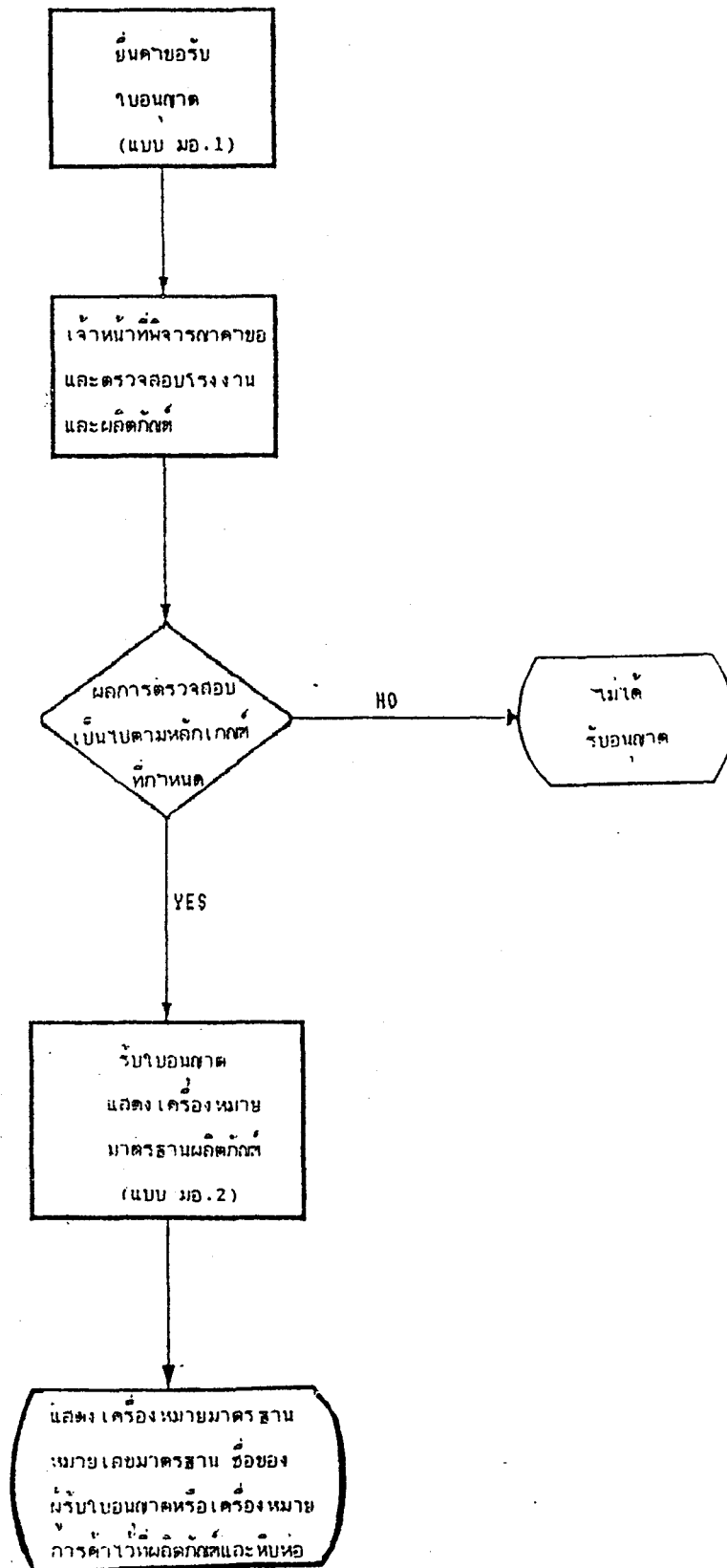
ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน พ.ศ. 2532 ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีดังต่อไปนี้

- 1) การตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 90 วัน
- 2) การขออนุญาตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐานต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ (กรณีเคยผ่านการพิจารณา) 26 วัน
- 3) การขออนุญาตทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐานต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ (กรณีไม่เคยมีการพิจารณา) 36 วัน
- 4) การขอนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรฐานต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ 74 วัน
- 5) การขอจดทะเบียนสินค้าที่ผลิตในประเทศ 76 วัน
- 6) การขอรับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานและขอรับใบอนุญาตนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 113 วัน

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ทางการจะต้องเข้าไปดูแล เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคและชุมชน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานหรือมาตรฐานบังคับ ก็ควรจะมีจำกัดขอบเขตให้ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้และส่งผลกระทบต่อส่วนรวม หากการผลิตนั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ดังเช่นที่ได้กำหนดผลิตภัณฑ์กระจกนิรภัยสำหรับรถยนต์ ขีวรับหลอดฟลูออเรสเซนต์และขีวรับสตาร์ทเตอร์ บัลลาสต์และสตาร์ทเตอร์สำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ สายไฟฟ้า และเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต เป็นต้น ทั้งนี้ก็เนื่องจากการศึกษาเพื่อกำหนดมาตรฐานที่ควรจะเป็นของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เป็นกระบวนการซึ่งต้องใช้เวลานาน ดังนั้น จึงไม่ควรกำหนดขอบเขตในเรื่องนี้ให้นอกเหนือไปจากวัตถุประสงค์เพื่อความปลอดภัย และควรเน้นเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาเป็นสิ่งสำคัญ

การขออนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์

ที่ได้มีประกาศกำหนดมาตรฐานแล้ว

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการไม่จำกัดขอบเขต และการไม่จัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดไว้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานก็คือ การกำหนดผลิตภัณฑ์ขึ้นสำหรับหลัง มันสำหรับอัดเม็ดแข็ง และสับประรดกระป๋อง ที่ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นมาตรฐานบังคับ ทั้งๆ ที่ยังมีผลิตภัณฑ์อื่นอีกมากที่มีความจำเป็นมากกว่าที่จะต้องได้รับการศึกษา เพื่อกำหนดให้การผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า การก่อสร้าง การขนส่งผู้โดยสาร เป็นต้น การกำหนดผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ยังแสดงถึงความไม่สอดคล้องต้องกันกับกฎหมายอื่น เพราะถ้ากำหนดเพื่อเป้าหมายการส่งออกมันสำหรับหลัง ก็จะเข้าช้อนกับพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงพาณิชย์ หรือถ้ากำหนดเพื่อคุณภาพสับประรดกระป๋อง ก็จะเข้าช้อนกับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุข

การสำรวจผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ ได้พบว่า อุตสาหกรรมประกอบตัวถังรถบัส เพื่อใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร กลับมิได้มีการควบคุมดูแล จากทางการแต่อย่างใด ในเรื่องของการกำหนดแบบแปลน วัสดุที่ใช้ในการประกอบหรือวิธีการที่ใช้ในการประกอบ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพของการประกอบ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้โดยสาร ในเรื่องนี้ สมควรจะได้มีการกำหนดมาตรฐานและควบคุมอย่างเข้มงวดและโดยเร่งด่วน เพื่อลดความร้ายแรงจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการขนส่งผู้โดยสาร

ระยะเวลาของการยื่นขอแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์ และการยื่นคำขอรับใบอนุญาตในการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานใช้เวลานาน เฉพาะการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็มีระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน ความล่าช้าในการตรวจสอบดังกล่าวมีผลเสียต่อผู้ประกอบการทั้งในด้านระยะเวลาและต้นทุน โดยเฉพาะหากผลการทดสอบครั้งแรกไม่ผ่าน ต้องมีการเก็บตัวอย่างไปทดสอบใหม่ ก็ต้องรอฟังผลอีกต่อไป การปรับปรุงในเรื่องนี้อาจกระทำได้ด้วยการสนับสนุนและขยายบทบาทให้เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์มากขึ้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมควรชักจูงและอนุญาตให้เอกชนซึ่งเป็นผู้นำในการทำการตรวจสอบ และทำรายงานการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้กำหนดขึ้น โดยคณะกรรมการฯ จะเป็นผู้ออกใบอนุญาต ตลอดจนควบคุมการปฏิบัติงานของสถาบันเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ทำการตรวจสอบ ส่วนสำนักงานมาตรฐานก็จะเน้นการดำเนินงานในเรื่องการตรวจสอบหลังที่ได้มีการออกใบอนุญาตแล้ว เพื่อประกันว่าผู้ประกอบการได้ผลิตสินค้าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การประกอบอุตสาหกรรมผลิตอาหาร

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมผลิตอาหาร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ เจกเช่นกับ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมโดยทั่วไปแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 และ กฎกระทรวง กฎหมายฉบับนี้จะให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศเพื่อกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ อันได้แก่ อาหารที่ต้องอยู่ในความควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐาน
- 2) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะที่ผลิตเพื่อจำหน่าย ตลอดจนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย
- 3) กำหนดอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหาร รวมทั้งการใช้สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส
- 4) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุเจือปนในอาหารและการใช้วัตถุกันเสีย
- 5) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุ
- 6) กำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหาร
- 7) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในตรวจ การเก็บตัวอย่าง และการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการ

ในการออกประกาศเพื่อกำหนด เรื่องดังกล่าวข้างต้นหรือการวินิจฉัยอุทธรณ์ เรื่องของผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับอนุญาต คณะกรรมการอาหารจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ และความเห็นแก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการอาหารมีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน และประกอบด้วยเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อหรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการหรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน 9 คน (โดยจะต้องแต่งตั้งจากผู้แทนของผู้ประกอบธุรกิจการผลิต การนำเข้าหรือจำหน่ายอาหารไม่เกิน 4 คน) รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองควบคุมอาหาร เป็นกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ

หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมคุณภาพอาหาร คือ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หากเจ้าหน้าที่ปฏิเสธที่จะออกใบอนุญาตให้ ผู้ประกอบการสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ภายใน 30 วัน เมื่อเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แล้ว ใบอนุญาตจะใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา แต่ปีที่ออกใบอนุญาต

ในกรณีของการผลิตอาหารควบคุมเฉพาะ ผู้รับอนุญาตจะต้องนำอาหารที่จะผลิตมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารก่อน และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแล้วจึงจะผลิตได้ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารสามารถใช้ได้ตลอดไป แต่ถ้าผู้ผลิตเปลี่ยนแปลงส่วนผสมในการผลิต และต้องการแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร จะต้องขออนุญาตแก้ไขก่อน

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาว่าด้วยขั้นตอนและระยะเวลาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน พ.ศ. 2532 ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม มีดังนี้

1) การขออนุญาตใหม่ การย้ายสถานที่	157 วันทำการ
2) การขอต่อใบอนุญาตซึ่งมีสถานที่ตั้งในต่างจังหวัด	15 วันทำการ
3) การขอขึ้นทะเบียนตำรับ	60 วันทำการ
4) การขอต่อใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตามตำรับ	45 วันทำการ
5) การขอเปลี่ยนแปลงรายการในใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับหรือในทะเบียนตำรับ	52 วันทำการ
6) การขึ้นทะเบียนตำรับอาหารใหม่	530 วันทำการ

ปัญหาในการประกอบอุตสาหกรรมผลิตอาหารที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรค มิได้อยู่ที่ตัวกฎหมายแม่บท แต่อยู่ที่ขั้นตอนและระยะเวลาของการขออนุญาตตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย การขอขึ้นทะเบียนและการออกใบสำคัญ การขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร จากการสำรวจผู้ประกอบการในภาคใต้ พบว่า ผู้ผลิตอาหารทะเลเพื่อส่งออกมีปัญหาในเรื่องการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร และการส่งอาหารเพื่อตรวจสอบก่อนส่งออก ซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างล่าช้า ทำให้เป็นผลเสียต่อความยืดหยุ่นในการปรับปรุงรสชาติ และส่วนผสมของอาหารให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในต่างประเทศ และอาหารบางประเภทที่ห้องตรวจสอบของทางราชการในจังหวัดไม่สามารถตรวจได้ ต้องส่งเข้าไปตรวจสอบและขออนุมัติจากส่วนกลาง ทำให้ล่าช้ายิ่ง

ขึ้นไปอีก หากพิจารณาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ว่าด้วยขั้นตอนและระยะเวลาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน พ.ศ. 2532 จะพบว่าสำนักงานฯ ได้กำหนดระยะเวลาของการดำเนินการเรื่องขึ้นทะเบียนตำรับอาหารใหม่ไว้นานถึง 530 วันทำการ ระยะเวลาที่ยาวนานดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการปฏิบัติงานของทางการ โดยอาจจะประกาศหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบในการผลิตให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทราบเป็นการทั่วไป ถ้าผู้ประกอบการรายใดต้องการจะผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายก็สามารถทำได้ภายใต้ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดเป็นการทั่วไป แต่การยื่นขออนุญาตก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการตรวจสอบและติดตาม นอกจากนั้น ควรสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาดำเนินการเป็นผู้ตรวจสอบและรายงานการตรวจสอบให้ทางการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบการตรวจสอบในต่างจังหวัด โดยทางการจะเป็นผู้ควบคุมการออกใบอนุญาต และการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบ ในลักษณะนี้ทางการก็จะสามารถลดภาระของการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร อันจะช่วยลดระยะเวลาของการพิจารณาให้สั้นลง และเพิ่มการตรวจสอบติดตามหลังการอนุญาตได้มากขึ้น

การประกอบอุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบางประเภทที่ทางการถือว่าเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันได้แก่ การทำเนย เนยเทียม การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น การทำกะปิ น้ำปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ้ว การทำสบู่ การทำเส้นไหม หนมจีน กว๊วยเตี้ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี่ยมอี การทำเบียร์ แช จะต้องปฏิบัติภายใต้บังคับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 (ภาคผนวกที่ 12)

กฎหมายดังกล่าว จะให้อำนาจเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับเพื่อกำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่น ห้ามมิให้ประกอบอุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตตลอดจนวางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต และกำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ โดยทั่วไป

ตั้งแต่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เข้าข่ายการค้าซึ่งให้ความคุ้มครองจะต้องยื่นขอใบอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่งให้ความคุ้มครองต่อเทศบาล สุขาภิบาล หรืออำเภอที่โรงงานตั้งอยู่ เจ้าหน้าที่จะพิจารณาออกใบอนุญาตให้โดยจะกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามเพื่อป้องกันมิให้การค้านั้นเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาตให้ ผู้ประกอบการอาจยื่นคำอุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน 30 วัน โดยเจ้าหน้าที่จะต้องเสนอคำอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้ถือว่าคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สุด

นอกจากการดูแลการค้าซึ่งให้ความคุ้มครองแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นดูแลการประกอบอุตสาหกรรมโดยทั่วไปในเขตของตนไม่ให้เกิดเหตุรำคาญในที่সা-

ธารณะหรือที่เอกชน เหตุรำคาญตามความหมายของกฎหมายนี้ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม หรือที่ทำงานซึ่ง

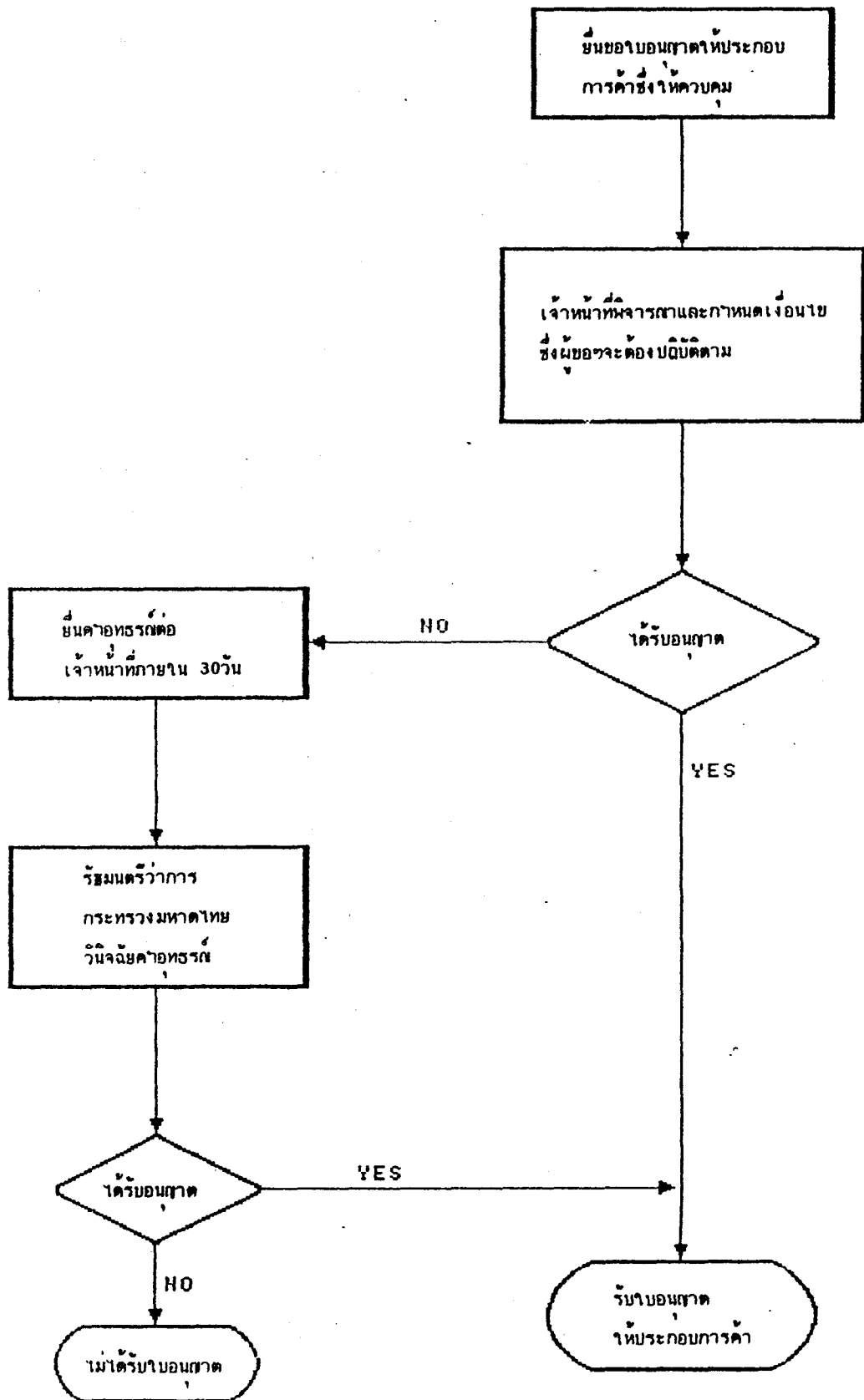
- ก) ไม่รักษาให้ปราศจากกลิ่น ไออันส่งจากท่ออุจจาระ รางระบายส้วม หรือจากที่อื่นใด
- ข) ไม่มีการระบายอากาศเท่าที่พอจักทำให้แก๊สไอน้ำ ละอองหรือสิ่งให้โทษชนิดอื่นซึ่งเกิดขึ้นเนื่องด้วยกิจการนั้นปราศจากโทษ จนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ค) มีการขัดเขี่ยดกัน ในขณะที่ทำงานจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของคนทำงานในนั้น
- ง) เตาไฟ ที่ใส่ไฟ หรือปล่องซึ่งพ่นควันหรือวัตถุเชื้อเพลิงไหม้ไม่หมดเป็นปริมาณมากจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียงกัน หรือเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
- จ) กลิ่น เสียง ความกระเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า ฝ้า อันเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

เมื่อปรากฏว่า โรงงานอุตสาหกรรมใดก่อให้เกิดเหตุรำคาญ เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบการระงับเหตุรำคาญภายในเวลาที่ระบุไว้ และหากศาลได้ออกคำสั่งระงับหรือคำสั่งห้ามแล้ว แต่ผู้ประกอบการยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปในสถานที่เพื่อระงับเหตุรำคาญหรือจัดการอื่นใดตามที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

การขออนุญาตประกอบอุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครองพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 เป็นตัวอย่างของการดำรงอยู่ของกฎหมาย ซึ่งเกิดขึ้นในภาวะแวดล้อมในช่วงเวลาหนึ่ง และยังคงมีผลบังคับใช้สืบเนื่องมา แม้ภาวะแวดล้อมในอีกช่วงเวลาหนึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปมากแล้วก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 และประเภทของอุตสาหกรรมซึ่งกำหนดให้ควบคุมตั้งแต่ช่วงนั้น เช่น การทำสบู่ การทำเส้นไหม และการทำกะปิ น้ำปลา เพราะถือว่าเป็นการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ก็ดูจะเป็น เรื่องเล็กน้อยเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ปล่อยสิ่งปนเปื้อนและกากสารพิษต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน

พระราชบัญญัตินี้สมควรที่จะยกเลิกไป เพราะมีความขัดแย้งกับกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ ที่ทำหน้าที่ซึ่งกฎหมายนี้มีเจตนารมณ์ไว้หมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมโดย พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 เรื่องสภาพโรงงาน โดย พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่องทำเลที่ตั้งในชุมชนโดย พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 และเรื่อง

การขออนุญาตประกอบอุตสาหกรรมซึ่งให้ควบคุม

การประกอบอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรม

นิคมอุตสาหกรรมคือ เขตพื้นที่ซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ โดยในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมไว้อย่างครบถ้วน เช่น ระบบระบายน้ำ ระบบการกำจัดน้ำเสีย ส่วนกลางและระบบโทรคมนาคม เป็นต้น

หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่วางแผนและดำเนินการจัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรม โดยตรง ได้แก่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 โดยได้กำหนดให้การนิคมอุตสาหกรรมทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม
- 2) ปรับปรุงที่ดินที่ได้มาเพื่อให้บริการ ตลอดจนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม
- 3) ให้เช่า ให้เช่าซื้อ และขายอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ในนิคมอุตสาหกรรม
- 4) ร่วมดำเนินงานกับบุคคลอื่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของการนิคมอุตสาหกรรม
- 5) ส่งเสริมและควบคุมนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ

พ.ร.บ. ดังกล่าวได้ให้อำนาจการนิคมอุตสาหกรรมฯ ที่จะกระทำการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น อันได้แก่

- 1) สำรวจ วางแผน ออกแบบ ก่อสร้าง และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
- 2) กำหนดประเภทและขนาดของกิจการอุตสาหกรรมที่จะอนุญาตให้ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม
- 3) ควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขและคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 4) การลงทุน การกู้ยืมเงิน หรือการออกตราสาร เพื่อใช้ในการลงทุน

การกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการโดยทั่วไปของการนิคมอุตสาหกรรมฯ จะอยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมจะเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบคน คณะ

กรรมการจะแต่งตั้งผู้ว่าการ (ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง) โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยผู้ว่าราชการมียหน้าที่บริหารกิจการของการบินมอตุสาหกรรมฯ ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด

นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาจยื่นขออนุญาตเพื่อเข้าไปประกอบกิจการ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) เขตอุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งได้แก่ เขตพื้นที่ซึ่งกำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม โดยทั่วไป
- 2) เขตอุตสาหกรรมส่งออก ได้แก่ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม จะได้รับสิทธิประโยชน์ตาม พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ดังนี้

กรณีของการประกอบกิจการใน เขตอุตสาหกรรมทั่วไป :

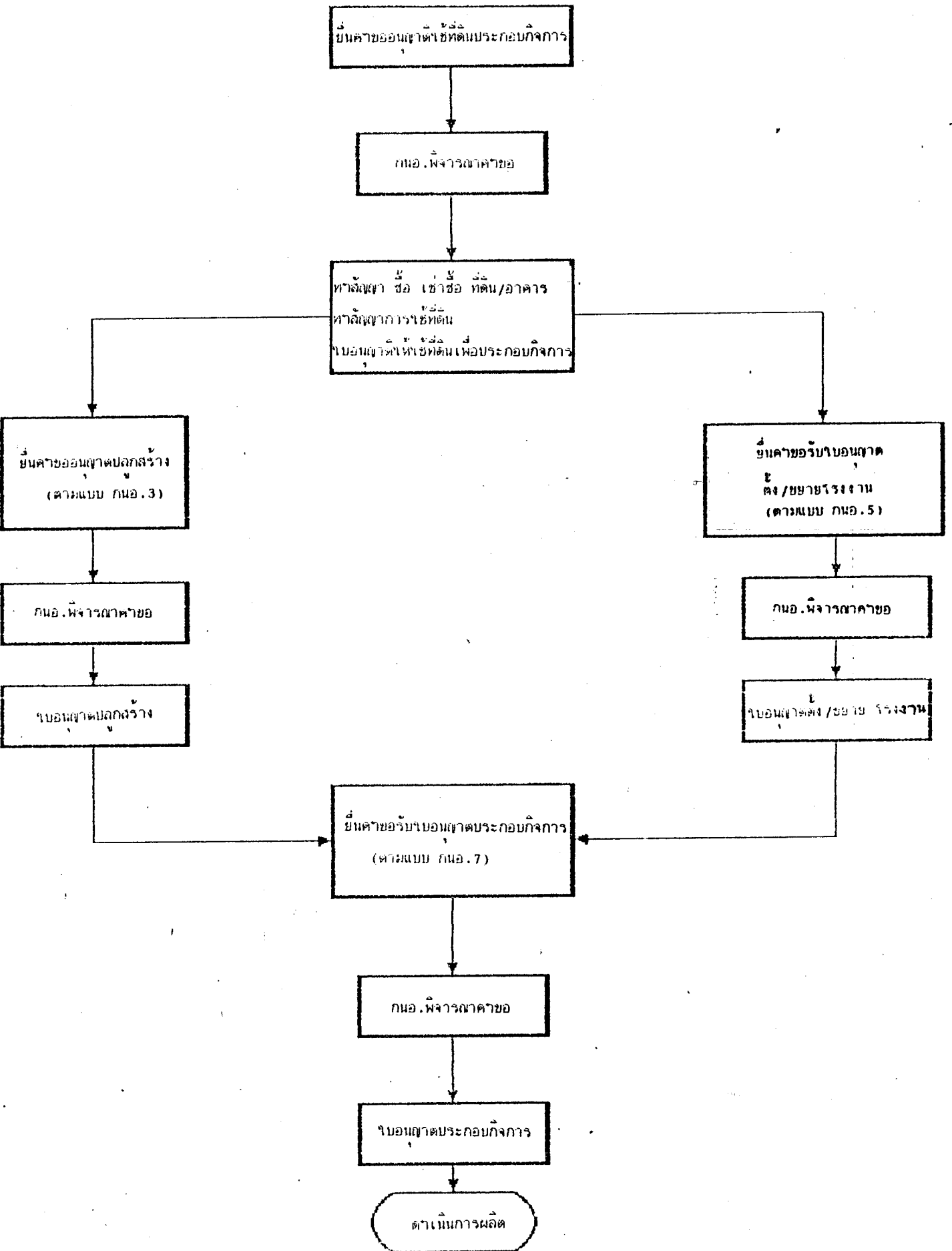
- 1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างด้าว อาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมฯ เห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น
- 2) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จะได้รับอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ เข้ามาอยู่ในประเทศตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมเห็นสมควร
- 3) คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือและผู้ชำนาญการ ซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศ จะได้รับอนุญาตให้ทำงานตามตำแหน่งที่คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมฯ ให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศ

กรณีของการประกอบกิจการใน เขตอุตสาหกรรมส่งออก :

นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ เช่นเดียวกับผู้ประกอบการใน เขตอุตสาหกรรมทั่วไปแล้ว ยังจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อากาศเข้า และภาษีการค้า สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้า และของที่ใช้ในการสร้างประกอบ หรือติดตั้งเป็น โรงงานหรืออาคาร

การขออนุญาตประกอบกิจการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม

2) ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรชาเข้า และภาษีการค้า สำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า

3) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม จะได้รับยกเว้นอากรขาออกและภาษีการค้าสำหรับของซึ่งได้นำเข้ามาในประเทศ และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หากส่งออกนอกประเทศ

4) ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรสำหรับของที่มีกฎหมายให้ได้รับยกเว้น หรือคืนค่าภาษีอากรเมื่อได้ส่งออกนอกประเทศ แม้มิได้ส่งออกแต่ได้นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

นอกจากสิทธิประโยชน์ข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมยังจะได้รับประโยชน์อื่นๆ แตกต่างไปจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่มีได้อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- 1) ซื้อที่ดินเพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายผังเมือง
- 2) ขออนุญาตต่างๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอุตสาหกรรมได้ต่อการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 3) ใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและลงทุนเอง

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่มีความประสงค์จะเข้าไปลงทุนประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม จะต้องยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตอุตสาหกรรมต่อการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยการนิคมอุตสาหกรรมจะพิจารณาคำขอและจัดทำสัญญาซื้อ เช่าซื้อที่ดิน และ/หรืออาคารทำสัญญาการใช้ที่ดิน และออกใบอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตอุตสาหกรรมเพื่อประกอบกิจการ

หลังจากนั้น ผู้ประกอบอุตสาหกรรมก็จะยื่นคำขออนุญาตปลูกสร้างโรงงานและอาคารตลอดจนคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงานให้การนิคมอุตสาหกรรมฯ พิจารณา หากผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับใบอนุญาตปลูกสร้างและใบอนุญาตตั้งโรงงานแล้วก็จะดำเนินการก่อสร้างโรงงาน และเตรียมการเพื่อประกอบการต่อไป ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบอุตสาหกรรมก็ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการต่อการนิคมอุตสาหกรรมฯ เมื่อได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแล้วจึงเริ่มดำเนินการผลิตได้

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกฎหมายที่อิงกึ่งตะใน การสนับสนุนการประกอบอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรม

กรรมเข้ามาดำเนินงานในเขตพื้นที่ ซึ่งจัดไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม บทบาทของการนิคมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในหน้าที่ที่จะสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว ยังไม่มีความชัดเจนระหว่างบทบาทในด้านการส่งเสริมและกำกับนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน กับบทบาทในด้านการดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นโดยตรง บทบาทของการนิคมอุตสาหกรรมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นเองในช่วงแรกๆ เป็นบทบาทที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เพราะในขณะนั้น ภาคเอกชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามาดำเนินการในด้านนี้ แต่หลังจากนี้ เมื่อภาคเอกชนได้เข้ามาลงทุนประกอบการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้น โดยรัฐได้สนับสนุนด้วยการใช้มาตรการทางสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนแล้ว บทบาทของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยตรงจึงควรลดลงเพื่อมิให้เกิดการแข่งขันกับเอกชน และควรหันไปเน้นบทบาทในด้านการวางแผน การส่งเสริมและกำกับนิคมอุตสาหกรรมของเอกชนเป็นสำคัญ การทำหน้าที่ทั้งในด้านจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแข่งขันกับเอกชนและในด้านกำกับ ควบคุมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน ได้สร้างความไม่แน่นอนต่อเอกชนและเป็นภาระต่อการดำเนินงานของการนิคมอุตสาหกรรม จนทำให้เกิดความล่าช้า และส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ต้องการจะเข้ามาประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมตามไปด้วย จากการที่การนิคมอุตสาหกรรมได้ทำหน้าที่ทั้งสองบทบาท ทำให้ต้องรับภาระงานในความรับผิดชอบมากขึ้น โดยเฉพาะการที่เข้าไปร่วมดำเนินงานกับเอกชนถึงสิบกว่าโครงการ ทำให้เกิดปัญหาในด้านบุคลากรไม่เพียงพอ และส่งผลให้โครงการต้องชะลอออกไป การนิคมอุตสาหกรรมควรมุ่งเน้นการทำงานเพื่อสนับสนุน และกำกับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน และลดบทบาทของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นเอง โดยจำกัดขอบเขตที่จะตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยตรง เฉพาะในจังหวัดอุตสาหกรรมหลัก ซึ่งภาคเอกชนไม่เข้าไปลงทุนจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และในกรณีของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดเล็กเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยเท่านั้น

ปัญหาและแนวทางของการปรับปรุง

กรณีศึกษาของวงจรถวายในการประกอบอุตสาหกรรมในบางจุดและ กฎ ระเบียบที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการข้างต้นบ่งชี้ถึงลักษณะของการออกกฎ ระเบียบ การดำเนินงานของทางการและปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการ ว่าเกิดจากความล่าช้าของการพิจารณา และการอนุญาตของรัฐเป็นสำคัญ สาเหตุของปัญหานี้เกิดขึ้นเนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับ และหน่วยงานหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนต่อการประกอบอุตสาหกรรม ตั้งแต่ก่อนทำการผลิตไปจนถึงขั้นดำเนินการผลิต และกฎหมายแม่บทที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารอย่างมากในการออกกฎหมายรอง โดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบ หรือพิจารณาจากสภาารชนในรูปพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ประกอบ

อุตสาหกรรมต้องปฏิบัติตาม

ภายใต้สภาวะของขบวนการทางรัฐสภาที่เป็นอยู่ ฝ่ายนิติบัญญัติจำเป็นต้องให้อำนาจฝ่ายบริหารเป็นอย่างมากในการออกกฎหมายรอง หรืออนุบัญญัติ เพื่อดูแลการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายแม่บทหรือพระราชบัญญัติ เนื่องจาก

1) ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้เข้าไปมีบทบาทอย่างมากในระบบเศรษฐกิจ ด้วยการออกกฎ ระเบียบ เพื่อควบคุม ดูแลการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเอกชนให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ โดยที่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่มีเวลาในสมัยประชุมเพียงพอที่จะสามารถพิจารณารายละเอียดของกฎ ระเบียบต่างๆ ที่ออกโดยฝ่ายบริหารได้

2) ฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถออกกฎหมายในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นและกว้างขวางเพียงพอที่จะรับกับสภาวะการณที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้ จึงจำเป็นต้องให้ฝ่ายบริหารสามารถออกกฎ ระเบียบ ตามความจำเป็นในแต่ละช่วงเวลา เพื่อดูแลให้มีการปฏิบัติตามแนวทางของกฎหมายแม่บท ซึ่งระบุไว้อย่างกว้างๆ ได้

3) ฝ่ายนิติบัญญัติไม่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชี่ยวชาญในบางสาขาที่พอจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะออก กฎ ระเบียบ เพื่อปรับแต่งรายละเอียดปลีกย่อยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎ ระเบียบ ส่วนใหญ่ที่ได้กำหนดขึ้นมาบังคับใช้มักจะอิงกัทัศนะในการกำกับและควบคุมมากกว่าทัศนะในการส่งเสริม ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ของกฎ ระเบียบ ต่อการประกอบการผลิตจะอยู่ที่กฎหมายรองหรืออนุบัญญัติ ซึ่งที่ผ่านมาฝ่ายบริหารได้ออกอนุบัญญัติมาหลายฉบับเพื่อกำกับและควบคุมการประกอบการผลิต และปัญหาของความล่าช้า ความไม่คงเส้นคงวา ความได้เปรียบเสียเปรียบที่ผู้ประกอบการผลิตต้องเผชิญ ก็จะมีอยู่ที่อนุบัญญัติเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนั้น กฎ ระเบียบที่เป็นอยู่ยังได้สร้างความล่าเอียงในทิศทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบการผลิตในส่วนภูมิภาค เนื่องจากเจ้าหน้าที่ในต่างจังหวัดแม้จะเป็นผู้พิจารณาเรื่องและผู้ประกอบการผลิตยื่นขออนุญาต แต่จะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ต้องส่งเรื่องไปส่วนกลางเพื่อขออนุมัติ ทำให้การดำเนินการล่าช้าออกไปยิ่งขึ้น และกฎ ระเบียบที่เป็นอยู่ยังได้สร้างความล่าเอียงระหว่างการประกอบการผลิตในบางสาขา เนื่องจากทางการได้ออกกฎ ระเบียบจำกัดการแข่งขัน โดยการห้ามตั้งหรือขยายโรงงานอุตสาหกรรมบางสาขา เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการใหม่ไม่สามารถเข้าไปทำการผลิตได้ และผู้ประกอบการเดิมก็สามารถถักตวงเศรษฐกิจ (Economic Rent) จากการประกอบการผลิตในสาขานั้น ทำให้สังคมต้องสูญเสียประโยชน์โดยรวม

กฎ ระเบียบ และการปฏิบัติของทางการดังกล่าว จึงได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อการประกอบอุตสาหกรรม โดยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบอุตสาหกรรมประสบปัญหาในการที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย โดยสมบูรณ์ เพราะ กฎ ระเบียบ ที่ออกมาบังคับใช้ โดยเฉพาะอนุบัญญัติมีหลายฉบับด้วยกัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อน และบั่นทอนความตั้งใจที่จะปฏิบัติให้ถูกต้อง กิจกรรมการผลิตบางประเภทอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับควบคุมด้วยเจตนารมณ์ต่างๆ กันหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดการสับสนในการตัดสินใจและการดำเนินการผลิตของผู้ประกอบอุตสาหกรรม

2. กฎ ระเบียบ บางฉบับ เช่น พ.ร.บ. โรงงาน กฎกระทรวง และประกาศอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้ให้การปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันในระหว่างผู้ประกอบการ และให้อำนาจฝ่ายบริหารมากเกินไปในการจำกัดการแข่งขันทำให้ผู้ผลิตที่เป็นผู้ผูกขาดสามารถตัดวงจรเศรษฐกิจ (Economic Rent) จากการประกอบการได้ในขณะที่สังคมต้องสูญเสียประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐในลักษณะนี้ นอกจากนี้ กฎ ระเบียบบางอย่างเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และถ้าหากไม่มีการเปิดช่องให้ผู้ประกอบการใช้สิทธิอุทธรณ์ ก็จะเป็นผลให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

3. กฎ ระเบียบ บางฉบับ เช่น พ.ร.บ. ว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมัน เชื้อเพลิง และกฎกระทรวงมหาดไทยที่ออกตาม พ.ร.บ. นี้ แม้จะได้มีการประกาศใช้ แต่ไม่มีการดำเนินการให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ทำให้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ และทำให้การตัดสินใจในการประกอบยุ่งยากขึ้นโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมซึ่งมีความตั้งใจในการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบดังกล่าว กลับต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้ประกอบการที่จงใจจะไม่ปฏิบัติตาม

4. กฎ ระเบียบบางฉบับ เช่น พ.ร.บ. สาธารณสุข ได้ออกมาบังคับใช้เป็นเวลานาน แต่ไม่ได้รับการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไข ทั้งๆ ที่ภาวะการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว จนทำให้การใช้ กฎ ระเบียบ ดังกล่าวไม่สามารถบรรลุเจตนารมณ์ได้ ในทางตรงข้าม กฎ ระเบียบ บางฉบับ เช่น อนุบัญญัติที่ออกตาม พ.ร.บ. โรงงาน โดยกระทรวงอุตสาหกรรมก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คงเส้นคงวา จนเป็นผลเสียต่อการตัดสินใจในการผลิตของผู้ประกอบอุตสาหกรรม

5. นิธิการ และขั้นตอนที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบที่วางไว้ มักอิงกับทัศนะในการกำกับและควบคุมของฝ่ายบริหาร มากกว่าทัศนะในการสนับสนุน จึงมีระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก ล่าช้า ก่อให้เกิดค่าใช้จ่าย และการขยายเวลาของการประกอบการออกไป

เนื่องจาก กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมมีเป็นจำนวนมากและอยู่ในความรับผิดชอบของหลายกระทรวงด้วยกัน การปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน กฎ ระเบียบ

แต่ละฉบับ เพื่อให้มีผล จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลายาวนาน และอาจมีปัญหาในเรื่องของความสอดคล้องต้องกัน หากไม่มีกรอบของการปรับปรุงโดยรวมเป็นแนวทางกำหนดไว้

ความพยายามล่าสุดของรัฐบาลที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยรวมนั้นเนื่องมาจาก กฎ ระเบียบ ในการประกอบอุตสาหกรรม ได้แก่ การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการ เพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องต่างๆ เช่น การอนุญาต การอนุมัติ การรับรอง การรับจดทะเบียน การตรวจสอบ การให้คำวินิจฉัย ฯลฯ มีกำหนดเวลาและขั้นตอนการทำงานที่แน่ชัดเป็นที่ทราบทั่วไป โดยเฉพาะจะมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานทางธุรกิจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในการวางแผนงานในส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับติดต่อกับหน่วยงานของรัฐและในการที่ผู้ประกอบการจะสามารถประมาณการค่าใช้จ่าย ในระหว่างการรอคอยผลการอนุมัติ อนุญาต หรืออื่นๆ ได้แน่ชัดขึ้น

อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวก็จะประสบผลในเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลานั้น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ จะเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเอง ซึ่งขั้นตอนบางอย่างที่กำหนดก็กำหนดกว้างเกินไป โดยไม่ระบุระยะเวลาของขั้นตอนย่อยๆ ระยะเวลาที่กำหนด ก็จะกำหนดให้มีเวลานานเพียงพอที่ส่วนราชการจะปฏิบัติได้โดยไม่ต้องเร่งรีบ เพื่อให้มาตรการนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ น่าจะพิจารณาบทวนขั้นตอนและระยะเวลาที่แต่ละส่วนราชการกำหนดขึ้น เพื่อความเหมาะสมและปรับปรุงให้อำนวยความสะดวกต่อการประกอบอุตสาหกรรม ในภาวะที่เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ถ้าขั้นตอนและระยะเวลาใดสมควรจะเร่งรัดให้เร็วขึ้นได้ ก็สมควรจะเร่งรัดส่วนราชการนั้นๆ ให้ปฏิบัติงานเร็วขึ้น

มาตรการข้างต้น เป็นเพียงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาคอขวดในการปฏิบัติงานของหน่วยราชการทั้งระบบ แต่ไม่อาจสามารถแก้ไขต้นเหตุของปัญหาของกฎ ระเบียบโดยรวมได้ นั่นคือ การใช้อำนาจของหน่วยงานต่างๆ ในการออกกฎ ระเบียบ เข้าไปแทรกแซงการทำงานของกลไกตลาด

อำนาจของหน่วยงานที่ออก กฎ ระเบียบในการแทรกแซงกลไกตลาดเพื่อควบคุมดูแลการทำงานของภาคเอกชน อาจจำแนกออกได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การควบคุมอุปทาน หน่วยงานของรัฐอาจใช้อำนาจในการออกกฎ ระเบียบ เพื่อควบคุมการเข้าไปดำเนินการผลิตของเอกชน อันเป็นผลให้มีการจำกัดการแข่งขันในกิจกรรมนั้นๆ

2) การควบคุมราคา หน่วยงานของรัฐอาจใช้อำนาจออกกฎ ระเบียบ ควบคุมราคาของผลผลิตให้เป็นไปตามที่รัฐเห็นว่าเหมาะสม แทนที่จะปล่อยให้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกลไก

ของตลาด

3) การควบคุมกิจกรรมในขบวนการผลิต หน่วยงานของรัฐอาจใช้อำนาจออก กฎ ระเบียบ ให้ผู้ผลิตระบุข้อมูลบางประการของสินค้าให้สาธารณชนทราบ หรือ อาจกำหนดมาตรฐานของสินค้า เพื่อให้ผู้ผลิตจะต้องผลิตให้ได้ตามมาตรฐานนั้นๆ หรืออาจห้ามผลิตสินค้าบางประเภทเพื่อจำหน่ายในตลาดก็ได้

การออกกฎ ระเบียบ เพื่อเข้าไปแทรกแซงการผลิตของภาคเอกชนอย่างกว้างขวางย่อมมีผลเป็นการเพิ่มต้นทุนของการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบทั้งจากตัวกฎ ระเบียบที่เอกชนต้องปฏิบัติตาม และจากควาไม่มีประสิทธิภาพของระบบราชการ กฎ ระเบียบที่แทรกแซงกลไกตลาดและมีผลกระทบอย่างมาก ได้แก่ กฎ ระเบียบที่สร้างอุปสรรคของการเข้าสู่ตลาด เพราะจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการหาวิธีการเพื่อแสวงหาเศรษฐกิจจากการประกอบการ ซึ่งกิจกรรมที่มุ่งหวังกำไร โดยไม่ก่อให้เกิดผลผลิต ("Directly Unproductive Profit-seeking Activities") ดังกล่าว¹ ย่อมทำให้กลไกตลาดทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดการสูญเปล่าของทรัพยากรของประเทศ

บทบาทของรัฐในการสนับสนุนอุตสาหกรรม นอกเหนือจากการใช้นโยบายและมาตรการที่มีผลต่อราคาโดยตรงแล้ว ในส่วนกฎระเบียบและการดำเนินงาน ก็ควรจะปรับปรุงด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจ และการผลิตของเอกชน โดยปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของการลดการขึ้นนำ และการแทรกแซงกลไกตลาดและหันไปให้การสนับสนุนการประกอบอุตสาหกรรมเป็นการทั่วไป ในลักษณะนี้ กฎ ระเบียบจึงควรปรับอย่างเป็นระบบไปในทิศทางที่ตรงกับทัศนะในการส่งเสริมมากกว่าทัศนะในด้านการกำกับและควบคุม ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. กฎ ระเบียบ ควรมุ่งเพื่อสนับสนุนให้กลไกตลาดทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่กีดขวางการเข้า/ออกตลาดของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดความคล่องตัวของกา

¹ Bhagwati ได้บัญญัติศัพท์ "กิจกรรมที่มุ่งหวังกำไร โดยไม่ก่อให้เกิดผลผลิต" (Directly unproductive profit-seeking (DUP)) ขึ้น เพื่ออธิบายถึงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หรือกำไร โดยมีได้มีการผลิตสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม กิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าวได้ใช้ทรัพยากรของประเทศไปโดยไม่มีผลผลิตเกิดขึ้น DUP จะครอบคลุมถึงการแสวงหาเศรษฐกิจ (rent seeking) แต่มีความหมายกว้างกว่า เนื่องจากจะคลุมถึงการใช้ทรัพยากรไปเพื่อให้มีอิทธิพลแทรกแซงการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่จะก่อให้เกิดเศรษฐกิจอีกด้วย

เคลื่อนย้ายทรัพยากร กฎ ระเบียบใดที่มีลักษณะกีดขวางการแข่งขันในระหว่างผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ทั้งๆ ที่กลไกตลาดสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะมีการผ่อนคลายและยกเลิกไปในที่สุด (Deregulation)

2. กฎ ระเบียบ เพื่อให้อำนาจในการเข้าแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีความชัดเจน แฉกแฉก และจำกัดให้อยู่เพียงเฉพาะกรณีที่มีความล้มเหลวของกลไกตลาด (Market Failure) อันทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่การผลิตที่ก่อให้เกิดต้นทุนภายนอก (External Costs) และการผลิตที่ต้นทุนลดลง (Decreasing Costs) จนทำให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ กฎ ระเบียบของรัฐ จึงควรกำกับและควบคุมการประกอบอุตสาหกรรมในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการขยายตัวของอุตสาหกรรม กับการกระจายผลในทางลบด้านสภาพแวดล้อมต่อชุมชน และเพื่อให้มีการจัดหาสิ่งสาธารณูปโภค และสาธารณูปการอย่างเพียงพอ

การแก้ไขปัญหาของ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการผลิตเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม จะต้องทำอย่างเป็นระบบภายใต้กรอบและทิศทางเดียวกัน โดย กฎ ระเบียบแต่ละฉบับควรจะได้รับบทบทวน ปรับปรุงด้วยการจำแนกการให้การปฏิบัติต่ออุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ ให้ชัดเจน ในลักษณะที่จะสนับสนุน กำกับ หรือควบคุมในระดับที่แตกต่างกันไป 4 ระดับดังนี้

1) กฎ ระเบียบที่องค์คณะในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นหลักซึ่งรัฐจะไม่ออกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเข้าไปควบคุมการประกอบการ ตรงกันข้ามรัฐจะใช้มาตรการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการแข่งขันของผู้ประกอบการ ป้องกันมิให้มีการฉ้อโกงหรือการกระทำที่อยู่นอกกฎเกณฑ์ของการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่สาธารณชนควรทราบ เพื่อให้กลไกตลาดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ อุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎ ระเบียบนี้ จะได้แก่อุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งมีขบวนการผลิตที่ไม่มีศักยภาพในการปล่อยกากสารพิษ (hazardous waste) ออกมาในปริมาณที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันได้แก่อุตสาหกรรมทั้งหลายที่ไม่อยู่ภายใต้ กฎ ระเบียบ ของข้อ 2, 3 และ 4 ข้างล่างนี้ เช่น การทำผลไม้และผักกระป๋อง การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ การผลิตเสื้อผ้า การผลิตเครื่องแต่งกายและเครื่องประกอบเครื่องแต่งกายอื่นๆ เป็นต้น

กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหล่านี้ ควรจะได้รับการผ่อนคลายไม่ให้อยู่ยาก ลำบาก และเป็นภาระต่อผู้ผลิต ทางภาครัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุญาตสำหรับผู้ผลิตเป็นการทั่วไป เมื่อผู้ผลิตรายใดดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะได้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาอันสั้น โดยไม่ชักช้า นอกจากนั้นเพื่อขจัดความล่าช้าในเรื่องความล่าช้าต่อผู้ประกอบการในภูมิภาค หน่วยงานราชการควรกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

อนุญาตสำหรับผู้ผลิตเหล่านี้ไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ผู้ผลิตในต่างจังหวัดได้รับการพิจารณาดำเนินการโดยไม่ล่าช้า เช่นเดียวกับผู้ผลิตในส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรกระจายอำนาจไปยังจังหวัดอุตสาหกรรมหลัก เพื่อสนับสนุนนโยบายการพัฒน่อุตสาหกรรมที่เมืองหลัก 9 จังหวัด คือ นครราชสีมา ขอนแก่น เชียงใหม่ พิษณุโลก สงขลา สุราษฎร์ธานี ราชบุรี สระบุรี และนครสวรรค์

2) กฎ ระเบียบ ที่ยังอิงกึ่งตะกั่วในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นหลัก แต่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบางประการที่ไม่เข้มงวด เพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามตลอดจนรวบรวมและจัดส่งข้อมูล ด้วยจุดประสงค์ให้ทางการสามารถติดตามผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมจากการดำเนินกิจการของอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ กฎ ระเบียบนี้จะครอบคลุมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการปล่อยกากสารพิษ แต่ไม่ปริมาณที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเท่าที่นั้น ต่อสภาพแวดล้อมอุตสาหกรรมประเภทนี้ (จำแนกตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย) ได้แก่

- 32190 การผลิตสิ่งทอสิ่งถัก ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (เช่น การผลิตพรม น้ำมัน และเครื่องปั้นที่มีผิวหน้าแข็งอื่นๆ ที่มีได้ทำจาก ไม้ก๊อก ยาง หรือ พลาสติก)
- 33120 การผลิตภาชนะ ไม้ ภาชนะหวาย และ ภาชนะ ไม้ไผ่
- 33190 การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้และ ไม้ก๊อก ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
- 33200 การผลิตเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งและสิ่งปูพื้น ยกเว้นที่ทำด้วย โลหะ เป็นส่วนใหญ่
- 34120 การผลิตภาชนะและกล่องกระดาษ และกระดาษแข็ง
- 34190 การผลิตสิ่งของจากเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
- 34200 การพิมพ์ การพิมพ์โฆษณา และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน
- 35510 อุตสาหกรรมยางนอกและยางใน
- 35590 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
- 35600 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
- 36990 การผลิตผลิตภัณฑ์แร่ โลหะอื่นๆ
- 38130 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ ซึ่งใช้ในการก่อสร้างหรือติดตั้ง
- 38410 การต่อเรือและการซ่อมเรือ
- 38420 การผลิตอุปกรณ์รถไฟ
- 38450 การผลิตอากาศยาน
- 38490 การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

38500	การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับการวัดและการควบคุมสำหรับงานวิชาช่างและงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น และการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการถ่ายภาพและสายตา
38020	การผลิตเครื่องดนตรี
39030	การผลิตเครื่องกีฬา
39090	อุตสาหกรรมโรงงาน ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
41010	ไฟฟ้าแสงสว่างและไฟฟ้าพลัง
95130	การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์
95190	ร้านซ่อม ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
95200	ร้านซักรีด บริการซักรีด โรงซักรีดและโรงย้อมผ้า
38240	การผลิตเครื่องจักร และอุปกรณ์พิเศษสำหรับงานอุตสาหกรรม ยกเว้นเครื่องจักรที่ใช้ประดิษฐ์ เครื่องไม้ และ เครื่องโลหะ
38250	การผลิตเครื่องจักรสำนักงาน เครื่องคำนวณ และเครื่องทำบัญชี
38290	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์เครื่องจักร ยกเว้นเครื่องไฟฟ้าซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
38310	การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือไฟฟ้าสำหรับงานอุตสาหกรรม
38320	การผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิทยุ โทรทัศน์ และการคมนาคม
38330	การผลิตเครื่องใช้และเครื่องใช้ในบ้านที่ใช้ไฟฟ้า
38390	การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ไฟฟ้า
38430	การผลิตยานยนต์
38440	การผลิตจักรยานยนต์ จักรยานสามล้อ และจักรยานสองล้อ

3) กฎ ระเบียบที่องค์กณะในด้านการกำกับเป็นหลัก อุตสาหกรรมภายใต้กฎ ระเบียบนี้ จะเป็นอุตสาหกรรมซึ่งขบวนการผลิตมีศักยภาพในการปล่อยกาฬสารพิษออกมาในปริมาณปานกลางจนมีผลกระทบต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ดังนั้น รัฐจำเป็นต้องออกกฎ ระเบียบ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติตาม เป็นการป้องกันมิให้มีการปล่อยกาฬสารพิษออกมาในปริมาณเกินกว่าระดับที่ทางการจะ กำหนด ตลอดจนมีการปรับปรุงขบวนการผลิตเพื่อลดมลพิษที่เกิดขึ้นและมีการชำระล้างสภาพแวดล้อมที่ถูกรบกวนให้สะอาด อุตสาหกรรมดังกล่าวได้แก่

32110	การปั้น, การทอ และการแต่งสำเร็จสิ่งทอสิ่งถัก
32130	โรงงานถัก

34110	การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษไฟเบอร์
35400	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากน้ำมันปิโตรเลียมและถ่านหิน
37100	อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน
37200	อุตสาหกรรมขั้นมูลฐานสำหรับโลหะที่มีใช้เหล็ก
38100	การผลิตเครื่องตัด เครื่องมือและเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้าทั่วไป
38120	การผลิตเครื่องตัด เครื่องมือและเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็ก
38190	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ ยกเว้นการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
38210	การผลิตเครื่องยนต์และเครื่องกังหัน
38220	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเกษตรกรรม
38230	การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ประติษฐ์ เครื่องไม้และเครื่องโลหะ

4) กฎระเบียบที่อิงทัศนคติในการควบคุมอย่างเข้มงวด โดยผู้ประกอบการประเภทที่มีลักษณะในการปล่อยก๊าซพิษออกมาในปริมาณที่มากจนเป็นผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับสูง จะต้องยื่นเรื่องขออนุญาตเพื่อทางการจะได้พิจารณาเป็นรายๆ ไป และกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขควบคุมให้อุตสาหกรรมจัดการกับมลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างและการติดตั้งระบบบำบัด การเก็บ การขนส่ง การบำบัด และการกำจัดขั้นสุดท้าย อุตสาหกรรมประเภทนี้ ได้แก่

35110	การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นอุตสาหกรรมมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ย
35120	การผลิตปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช
35130	การผลิตยางสังเคราะห์ วัสดุพลาสติก และเส้นใยประดิษฐ์ ยกเว้นแก้ว
35230	การผลิตสบู่ เคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับรักษาความสะอาด น้ำหอม เครื่องสำอาง และเครื่องหอมอื่นๆ
35290	การผลิตผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
35300	โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
35291	การผลิตวัตถุระเบิดและกระสุน

นอกจากนั้น เพื่อให้สินค้าของอุตสาหกรรมที่มีลักษณะ การผลิตที่จะทำให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ มีการผลิตขึ้นมาในปริมาณที่เพียงพอ และในราคาที่สมเหตุสมผล เช่น อุตสาหกรรม

กิจกรรมโทรคมนาคม พลังงานไฟฟ้า ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งมีการประหยัดที่เกิดจากขนาด (Economies of scale) ขึ้นไปถึงระดับผลผลิตที่สูงในระดับหนึ่ง รัฐจำเป็นต้องออกกฎระเบียบ ควบคุมราคาของสินค้าในตลาดผูกขาดประเภทนี้ หรือกำหนดกฎเกณฑ์เงื่อนไขเพื่อชักจูงให้มีความเป็นไปได้ที่เอกชนจะเข้ามาทำการผลิตมากขึ้น

จากแนวทางของการปรับปรุง กฎ ระเบียบ โดยรวมอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยยึดกรอบของการกำหนดบทบาทของรัฐ ดังกล่าวข้างต้น การปรับปรุงกฎ ระเบียบ แต่ละฉบับที่ส่วนราชการ แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ ควรยึดหลักนิติธรรมเพื่อให้มีลักษณะดังนี้

1. มีความเป็นเอกภาพของ กฎหมาย ไม่ซ้ำซ้อน หรือสวนทางกัน
2. มีความโปร่งใส ชัดเจน และเข้าใจง่าย ไม่เปิดโอกาส หรือช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจจนเกินขอบเขต โดยอนุบัญญัติที่รองรับกฎหมายแม่บทจะมีลักษณะ เป็นอัตโนมัติยิ่งขึ้น
3. การดำเนินงานเพื่อดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ควรจะมีกลไกที่ก่อให้เกิดผลบังคับใช้อย่างจริงจังและเป็นไปอย่างทั่วถึง เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
4. มีความสอดคล้อง กับบทบาทและประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาล ตลอดจนระดับของพัฒนาอุตสาหกรรม

เนื่องจากกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการผลิตมีเป็นจำนวนมาก และอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม หลายหน่วยงานด้วยกัน วิธีการที่จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของกฎ ระเบียบ อย่างเป็นระบบได้ จึงต้องทำผ่านองค์การร่วมที่มีความรับผิดชอบดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ ซึ่งหากพิจารณาองค์การของรัฐที่มีอยู่ขณะนี้ จะเห็นว่าไม่มีองค์การใดองค์การหนึ่งที่มีหน้าที่ดังกล่าวโดยตรง และมีศักยภาพในการดำเนินการปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมทั้งระบบได้ ทางออกที่เหมาะสมจึงได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณา ประสานงาน และติดตามให้มีการแก้ไข กฎ ระเบียบอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกัน ภายใต้กรอบที่เสนอไว้ข้างต้น องค์ประกอบของคณะกรรมการจะมาจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และจากองค์กรภาคเอกชน เพื่ออาศัย inputs ทั้งสองด้านพิจารณาประกอบกันเพื่อให้ได้ output ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของผู้ผลิตและการส่งเสริม กำกับ หรือควบคุมของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการนี้จะต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจการตัดสินใจ และสั่งการในระดับสูง จึงจะมีผลให้สามารถแปรความเห็นไปสู่การปฏิบัติและการแก้ไขของหน่วยงานได้ และควรเป็นองค์กรถาวร เพราะการปรับปรุงกฎ

ระเบียบทั้งระบบในการประกอบอุตสาหกรรมเป็นกระบวนการซึ่งต้องใช้ระยะเวลา และกฎระเบียบนี้จำเป็นต้องได้รับการทบทวน ปรับปรุง และติดตาม โดยต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับระดับของการพัฒนา เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปฏิรูป กฎ ระเบียบ ทั้งระบบเป็นการดำเนินงานซึ่งต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ดังนั้นในระยะสั้น เพื่อมิให้กฎ ระเบียบเป็นอุปสรรคต่อการผลิต จึงสมควรที่จะพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบบางฉบับที่เป็นปัญหาหลักไปโดยเร่งด่วนก่อน ตลอดจนสนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบก่อนการพิจารณา อนุญาตของทางการ เพื่อลดภาระการตรวจสอบของภาครัฐ อันจะทำให้สามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาของการพิจารณาให้รวดเร็วขึ้นได้

1. พระราชบัญญัติโรงงาน ในส่วนของการให้อำนาจฝ่ายบริหารที่ห้ามตั้ง ชยายโรงงาน ในการผลิตบางสาขา ควรจะมีการทบทวนให้เหลือเพียงการพิจารณาอนุญาต เป็นการเฉพาะราย ในกรณีของการก่อตั้งโรงงานที่มีศักยภาพในการปล่อยสารพิษในปริมาณที่มากจนเป็นผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับสูงเท่านั้น ในกรณีอื่นทางการไม่ควรจำกัดการตั้งหรือขยายโรงงานของผู้ผลิตและไม่ควรพิจารณาเฉพาะราย แต่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ เป็นการทั่วไปที่ผู้ประกอบการผลิตจะต้องปฏิบัติ ซึ่งหากผู้ผลิตได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก็จะได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงงาน และประกอบการ โดยไม่ชักช้า นอกจากนี้ ควรกระจายอำนาจการบริหารออกไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น โดยปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานในต่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานฯ ในจังหวัดอุตสาหกรรมหลัก ให้สามารถตัดสินใจพิจารณาอนุมัติการตั้งโรงงานของผู้ประกอบการในจังหวัดอื่นๆ ได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องเพื่อขออนุมัติจากส่วนกลาง

สำหรับการขออนุญาตของผู้ผลิตเพื่อตั้งและประกอบกิจการโรงงานที่ขบวนการผลิตจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ควรแก้ไขให้ผู้ผลิตสามารถยื่นรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและการแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้โดยตรง และให้สำนักงานฯ มีอำนาจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต มิใช่มีเพียงอำนาจในการให้ความเห็น เพื่อให้ผู้ประกอบการแก้ไขวิธีการจัดมลพิษเท่านั้น และขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานสิ่งแวดล้อมฯ ก็มีกลไกที่ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนช่วยบรรเทาภาระการพิจารณา ในเบื้องต้นของทางการได้อยู่แล้ว โดยเปิดโอกาสให้บริษัทที่ปรึกษาเอกชนยื่นขอจดทะเบียนเป็นบริษัทรับอนุญาต เพื่อจัดทำรายงานผลกระทบฯ ให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

2. พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักรและกฎกระทรวง ควรปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาของการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ และการจัดทำหนังสือสัญญาจำนองหรือขายฝาก ให้ลดลงกว่าเดิม โดยเฉพาะในกรณีของผู้ผลิตในส่วนภูมิภาค ทางการควรกระจายอำนาจให้เจ้าหน้าที่

ในต่างจังหวัด สามารถพิจารณาอนุมัติออกหนังสือสำคัญได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปส่วนกลางเพื่อขออนุมัติ กฎ ระเบียบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดอุปสรรคในด้านสภาพคล่องทางการเงินสำหรับผู้ผลิต ซึ่งต้องใช้เครื่องจักร เป็นปัจจัยการผลิตหลัก ดังนั้นจึงควรผ่อนคลายนโยบายให้เป็นข้อยุ่งยากต่อผู้ผลิต เพื่อลดขั้นตอนการพิจารณาของทางการ การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์และการตีราคาใบเบี่ยงต้นอาจให้เอกชน เข้ามามีส่วนร่วม โดยให้ผู้ผลิตดำเนินการเรื่องผ่านสำนักงานกฎหมายและ/หรือสถาบันการเงิน

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง และประกาศกระทรวง ควรมีการแก้ไข ไม่ให้เป็นภาระต่อผู้ผลิต ในส่วนของการกำหนดให้ผู้ผลิตต้องไปขอต่ออายุใบอนุญาตทุกปี โดยปฏิบัติ เช่นเดียวกับการขอใบอนุญาตครั้งแรก เพราะเมื่อผู้ประกอบการได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข โดยทางการออกใบอนุญาตให้แล้ว ก็ไม่จำเป็นที่ผู้ผลิตจะต้องยื่นขอต่อใบอนุญาตทุกๆ ปี ทางทางการอาจให้ใบอนุญาตมีอายุสามปี แต่ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ก็เป็นหน้าที่ของทางการที่จะเข้าไปตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้ผลิตได้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

4. พระราชบัญญัติสาธารณสุขสมควรที่จะยกเลิกไป เพราะโครงสร้างของอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงอย่างมากนับตั้งแต่กฎหมายนี้ได้ออกมาเมื่อ พ.ศ. 2484 และประเภทของอุตสาหกรรมซึ่งกำหนดให้ควบคุมในเวลานั้น เช่น การทำสบู่ การทำเส้นไหม การทำกะปิ น้ำปลา เพราะถือว่าเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ก็ดูจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหากเทียบกับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ปล่อยสิ่งปนเปื้อนและกาสารพิษต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน นอกจากนี้ พ.ร.บ. ฉบับนี้ยังมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ ที่ทำหน้าที่ซึ่งกฎหมายนี้มีเจตนารมณ์ไว้หมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องสภาพโรงงาน เรื่องทำเลที่ตั้งในชุมชน หรือเรื่องสวัสดิภาพของคนงาน

การบริหารนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

การกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง นอกเหนือจากการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมโดยนัยของ พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ที่สำคัญได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ inputs จากหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังมี inputs จากภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ สมาคมธนาคารไทย ที่เข้ามาสู่กระบวนการกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมรวมทั้ง inputs จากองค์กรระหว่างประเทศ แห่ง IBRD, ADB และ UNIDO อีกด้วย

ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น กระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรม จึงขาดความเป็นเอกภาพและไม่คงเส้นคงวา คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในโครงสร้างของการตัดสินใจทางนโยบาย มักมีแนวโน้มที่จะพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะเรื่องมากกว่าแนวนโยบายในระยะปานกลางและระยะยาว เมื่อเป็นดังนั้น หน่วยงานในระดับกระทรวง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละด้าน จึงกำหนดแนวนโยบายและมาตรการที่มีผลกระทบต่อส่งเสริมอุตสาหกรรม ในลักษณะที่ไม่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพราะต่างก็มีเป้าหมายหลักอย่างอื่นที่ต้องการให้บรรลุ นอกเหนือไปจากการสนับสนุนอุตสาหกรรม เป็นผลให้ output ของนโยบายอุตสาหกรรมเกิดความสับสนในทิศทางและน้ำหนักของมาตรการในระดับปฏิบัติการ และในบางครั้งก็อาจมีการสวนทางกันได้

การจัดตั้ง One-stop Service Center ขึ้นที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้บริการแก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริม และที่กระทรวงอุตสาหกรรมสำหรับกิจการทั่วไปที่ไม่ได้รับการส่งเสริมเป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งก็ช่วยให้แก้ไขปัญหาลงบ้างในระดับปฏิบัติการ โดยลดระยะเวลาของกิจการที่จะต้องไปติดต่อหน่วยงานหลายหน่วยงาน แต่ก็มีได้ลดขั้นตอนแต่ประการใด เพราะอำนาจในการพิจารณาและออกใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องต่างๆ ก็ยังขึ้นกับกระทรวงแต่ละกระทรวง และถ้าหากนโยบายของหน่วยงานในการสนับสนุนอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ความล่าช้าในระดับปฏิบัติการก็เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยาก

เพื่อให้ Output ของนโยบายในการสนับสนุนอุตสาหกรรมทั้งในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ด้านทิศทางและน้ำหนักที่จะให้แก่อุตสาหกรรมเป้าหมาย และอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค ตลอดจนแนวทางการที่แนะนำดำเนินการ เป็นไปอย่างมีเอกภาพสนับสนุนและสอดคล้องซึ่งกันและกัน ในระหว่างหน่วยงาน การประสานงานกันในระดับนโยบาย ควรจะปรับปรุงกลไกให้มีประสิทธิภาพให้เป็นระบบมากขึ้น เพราะถ้าทิศทางของนโยบายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างชัดเจนและมีเอกภาพแล้ว ความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มการประสานงานในระดับปฏิบัติก็จะหมดไป ตรงกันข้ามการประสานงานในระดับปฏิบัติควรมีให้น้อยที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนต่อผู้ประกอบการ การกำหนดกรอบและแนวทางของการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานที่อิงกับนโยบายที่เป็นเอกภาพให้ชัดเจน จะช่วยลดปัญหาของความสับสนและความล่าช้าได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ย่อมหมายถึงว่าการตัดสินใจในระดับการวางแผนและนโยบายจะต้องมีลักษณะเป็นการบ่งชี้สั้นย้อยลง และเป็นแผนงานมากขึ้น เพื่อที่จะทำให้สามารถเพิ่ม Automaticity ของมาตรการของหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนอุตสาหกรรมได้มากขึ้น

เมื่อพิจารณาความเป็นมาและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในปัจจุบัน จะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นสำหรับการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์

ของการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม ทางเลือกที่จะทำให้บรรลุแนวทางที่ได้เสนอไว้บ้างแล้ว คือ การปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้รองรับและทำงานในด้านนี้ได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพขึ้น

ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในด้านอุตสาหกรรมของประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรมควรจะปรับบทบาทและโครงสร้างขององค์กรให้หันมาทำหน้าที่พัฒนาอุตสาหกรรมในระดับการวางแผนงานมากขึ้น และลดหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ หน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งควรได้รับการปรับปรุงทั้งในด้านฐานะ บุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณ ให้เข้มแข็งขึ้นจนทำหน้าที่นี้ได้ คือ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม การปรับโครงสร้างให้เป็นสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อทำหน้าที่วางแผน และกำหนดนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ จะช่วยให้แนวทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างชัดเจนและมีระบบ ขนานไปกับการทำงานของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางด้านวางแผนและนโยบายในสาขาอื่นๆ เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นต้น โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ เพราะสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจฯ เป็นหน่วยงานหลักที่จะกำหนดความสมดุลของแผนพัฒนาอุตสาหกรรมกับแผนพัฒนาในสาขาอื่นๆ และประสานแผนต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีบทบาทในการใช้มาตรการส่งเสริมแผนพัฒนาอุตสาหกรรมให้บรรลุผลได้ โดยผ่านเครื่องมือทั้งที่มีไปรษณีย์และภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนเป้าหมายของการพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก และการกระจายอุตสาหกรรมออกไปสู่ส่วนภูมิภาค

เมื่อการวางแผนและนโยบายของการพัฒนาอุตสาหกรรม สามารถกระทำได้แล้วถึงระดับแผนงานแล้ว ก็เป็นที่หน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้กำหนดมาตรการและใช้เครื่องมือในอำนาจหน้าที่ของตนให้รองรับนโยบายที่กำหนดขึ้น และสามารถที่จะกระทำได้ภายใต้โครงสร้างของการประสานงานที่มีอยู่แล้ว เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และคณะกรรมการฯ ในปัจจุบัน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การเปลี่ยนนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ได้ผล ควรจะเพิ่ม Inputs จากภาคเอกชน โดยให้ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และสมาคมธนาคารไทย เข้ามาร่วมเป็นกรรมการในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดิม

โดยแนวทางนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นในการศึกษาเพื่อกำหนดแผนและนโยบายการสนับสนุนอุตสาหกรรมเป็นการทั่วไป ขณะเดียวกันหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย

และบรรษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็จะปรับแนวทางการใช้มาตรการของตนให้อยู่ในกรอบของแผน และนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมที่กำหนดไว้

เพื่อให้นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้มาตรการโดยหน่วยงานต่างๆ สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาในลักษณะที่ไม่ขัดแย้งกัน และมีความต่อเนื่อง จำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งอาจดำเนินการโดยการจัดตั้งองค์กรในรูปแบบของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรจะมีผู้แทนในระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมส่งเสริมการค้าส่งออก ธนาคารแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการดังกล่าวจะมีหน้าที่กำหนดนโยบายและประสานงานด้านมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดจนพิจารณาแผนงาน และวิธีการที่จะเกื้อหนุนให้ภาคอุตสาหกรรมพัฒนาไปในทิศทางและบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

ถ้าพิจารณา นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐบาล นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา จะเห็นว่ารัฐยังคงยึดมั่นในปรัชญาของการให้ภาคเอกชนเป็นพลังในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นในประเทศ โดยรัฐอาจเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย แต่จะเป็นไปในลักษณะที่ไม่แข่งขันกับภาคเอกชน และรัฐจะให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมของเอกชนด้วยการจัดสร้างสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเครื่องมือทางนโยบายต่างๆ อย่างไรก็ตามน้ำหนักและแนวทางในการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐจะแตกต่างกันไปบ้างในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแต่ละฉบับ ขึ้นกับเป้าหมายของแผนในแต่ละช่วงเวลา

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 1 และ 2 รัฐเพียงกำหนดเป้าหมายของการขยายตัวของอุตสาหกรรมโดยรวม และส่งเสริมการลงทุนของเอกชน ด้วยการที่รัฐไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่ซึ่งจะเป็นการแข่งขันกับเอกชน และเน้นการใช้มาตรการสนับสนุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import Substitution) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 4 ยังคงให้การสนับสนุนเอกชน แต่เน้นการชี้แนะให้เอกชนพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (export promotion) ด้วยการใช้นโยบายต่างๆ ส่งเสริม ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 รัฐกำหนดแผนใน

ลักษณะให้มีการแปร ไปสู่การปฏิบัติ โดยเน้นการปรับ โครงสร้างสิทธิประโยชน์ เพื่อส่งเสริมการลงทุนและการส่งออก มุ่งปรับ โครงสร้างการควบคุมของรัฐ และให้ความสำคัญกับภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในปี พ.ศ. 2524 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2529 จึงเป็นช่วงเวลาที่รัฐได้ให้น้ำหนักกับการส่งเสริมบทบาทของสถาบันภาคเอกชนเป็นพิเศษ เพื่อให้เข้ามาช่วยพิจารณาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของรัฐบาลและเอกชน ตลอดจนหาแนวทางในการจัดระบบประสานงานเพื่อเร่งรัดแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า เมื่อระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้เพิ่มสูงขึ้น ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีโครงสร้างการผลิตที่หลากหลาย ซับซ้อนขึ้น สถาบันภาคเอกชนที่มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและการเมือง จึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น และภาครัฐบาลก็ได้ยอมรับถึงข้อจำกัดของตน ตลอดจนศักยภาพของภาคเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังที่เห็นได้จากการร่วมมือประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในรูปของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) โดยประธาน กรอ. คือ นายกรัฐมนตรี และประกอบด้วยรัฐมนตรีจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ผู้แทนจากสถาบันภาคเอกชน อันได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย เป็นคณะกรรมการ

ภาคเอกชนโดยผ่านทางคณะกรรมการร่วมทางการค้าอุตสาหกรรมและการธนาคาร (กรอ.) ที่เป็นองค์กรกลางของสถาบันเอกชน 3 สถาบัน คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทย จึงได้เข้ามามีส่วนกำหนดนโยบายการ พัฒนาอุตสาหกรรม โดยการเสนอแนวทางและการพิจารณาผ่านองค์กร กรอ. แม้ว่าคณะกรรมการ กรอ. ซึ่งมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาหารือ จะไม่มีอำนาจในการสั่งการต่อหน่วยงานใดๆ ของรัฐ แต่ข้อเสนอแนะของ กรอ. ก็จะถูกนำเสนอต่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตัดสินใจ หากได้รับความเห็นชอบแล้ว ก็จะถูกสั่งการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการต่อไป

การดำเนินงานของคณะกรรมการ กรอ. ในส่วนกลาง ในช่วงสองปีแรก ได้มีความสำเร็จพอควรในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทเพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ขอบเขตของความร่วมมือดังกล่าวจึงได้ขยายออกไปสู่ภูมิภาคในรูปของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจังหวัด (กรอ. จังหวัด) ซึ่งมีผู้ว่าราชการของแต่ละจังหวัดเป็นประธาน โดยมีผู้แทนจากหน่วยราชการต่างๆ ที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนตัวแทนจากภาคเอกชนคือ หอการค้าจังหวัด สาขาของสภาอุตสาหกรรม และสำนักงานของสถาบันการเงิน เป็น

คณะกรรมการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้มีการพัฒนาสถาบันภาคเอกชนในภูมิภาค และให้
เข้าไปมีบทบาทรับผิดชอบต่อสังคมและท้องถิ่นมากขึ้น ตลอดจนเพื่อทำหน้าที่ปรึกษาหารือในการ
แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของจังหวัด

จะเห็นว่าสถาบันหลักในภาคธุรกิจ 3 แห่งได้เริ่มพัฒนาตนเองให้มีความแข็งแกร่งขึ้น
จากเดิมมาก มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสมรรถนะและคุณภาพสูง ตลอดจนชักจูงบุคคลจากภาค
ราชการให้เข้ามาร่วมทำงาน เพื่อประสานความเข้าใจระหว่างนโยบายของรัฐที่มีจุดหมายเพื่อส่วน
รวมกับนโยบายของภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่วนตน

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นับว่ามี
บทบาทอย่างมากในการนำภาคเอกชนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ
และการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ หอการค้าไทยได้พยายามพัฒนาหอการค้าจังหวัดและ
ขยายการจัดตั้งหอการค้าจังหวัด จนครบ 72 จังหวัดทั่วประเทศ สำหรับสภาอุตสาหกรรมแห่ง
ประเทศไทยได้มุ่งเน้นการขยายตัวออกไปในรูปของการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เช่น
สมาคมอุตสาหกรรมการพิมพ์ กระจก เครื่องจักรการเกษตร เพอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า
อาหาร และรองเท้า เป็นต้น แต่ในส่วนของ การขยายตัวไปยังต่างจังหวัดนั้น ยังไม่ประสบผล
สำเร็จเท่าใด โดยปัจจุบันมีเพียงคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมสาขาจังหวัดเพียง 8 จังหวัด
เท่านั้น ได้แก่ เชียงใหม่ สงขลา ขอนแก่น สมุทรปราการ ปทุมธานี นครสวรรค์ อุดรธานี และ
ระยอง สำหรับสมาคมธนาคารไทยก็ยังมีบทบาทในขอบเขตจำกัดมาก

ในระยะหลัง กิจกรรมของกรอ. ในระดับประเทศได้ลดบทบาทลงไปจากเดิม ในขณะที่
ที่กรอ. จังหวัดได้มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันกรอ. จังหวัดได้มีการจัดตั้งขึ้นแล้วครบ 72 จังหวัด
และกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้จังหวัดรายงานผลงานของกรอ. จังหวัด เพื่อติดตามความ
ก้าวหน้าเป็นระยะๆ พร้อมทั้งนั้นได้จัดทำกิจกรรมเสริมการพัฒนากรอ. จังหวัดหลายประการ เช่น
โครงการพัฒนาประชาสัมพันธ์ขบวนการกรอ. โครงการอบรมเลขาธิการกรอ. จังหวัด เป็นต้น
สำหรับภาคเอกชน หอการค้าไทยได้มีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนากรอ. จังหวัด โดยได้พัฒนา
หอการค้าจังหวัด ตลอดจนมีการจัดตั้งคณะกรรมการกรอ. จังหวัด และแผนกประสานงานกรอ.
จังหวัดขึ้นภายในหอการค้าไทย เพื่อดูแลรับผิดชอบงานด้านกรอ. จังหวัด และประสานงานกับ
หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย

แม้สถาบันภาครัฐบาลและเอกชนจะได้ร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดจน
พยายามสนับสนุนอุตสาหกรรมในภูมิภาค แต่ความพยายามดังกล่าวก็ไม่บรรลุผลมากนัก จากการ
สำรวจภาคสนามภายใต้โครงการวิจัยอุตสาหกรรม และการจ้างงานในชนบทของสถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย พบว่า สถาบันภาครัฐบาลและเอกชน ให้การสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง
จังหวัดได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถาบันเหล่านี้มิได้ทำการ

ประชาชนหันข้ออย่างพอเพียง หรืออาจเป็นเพราะมีปริมาณการให้บริการแก่อุตสาหกรรมต่างๆ อย่างจำกัดก็เป็นได้

รายงานของหอการค้าไทยที่เสนอต่อการสัมมนาหอการค้าทั่วประเทศ ครั้งที่ 8 "ทิศทางการค้าในห้าปีข้างหน้า" เมื่อ 17-18 พฤศจิกายน 2533 ได้สรุปอุปสรรคในการดำเนินงานของกรอ. จังหวัดไว้ดังนี้

- 1) ปัญหาโครงสร้างกรอ. จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถและไม่สะดวกในการเรียกประชุม ตลอดจนขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน
- 2) ภาครัฐการยังค้ำกับ กฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์จนทำให้เกิดความล่าช้า
- 3) นโยบายการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน การกำหนดขอบเขต บทบาท หน้าที่ โดยทางกฎหมายแล้ว กรอ. จังหวัดยังไม่มีอำนาจเพียงพอ
- 4) ปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่จะปฏิบัติงานกรอ. จังหวัดของสำนักงานจังหวัดต่างๆ
- 5) ปัญหาด้านการบริหาร ภาครัฐบาลและเอกชนมีภารกิจของตนเองมาก ไม่สามารถอุทิศเวลาให้แก่งาน กรอ. จังหวัดอย่างเต็มที่ ทำให้ขาดข้อมูลที่สมบูรณ์ในการพิจารณา นอกจากนี้ การดำเนินงานกรอ. จังหวัดยังขาดการต่อเนื่อง เมื่อมีการโยกย้ายข้าราชการที่เกี่ยวข้องตามวาระ
- 6) ปัญหาความเข้าใจและศรัทธาในขบวนการ กรอ. ที่จะสามารถเข้ามาแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้

หากพิจารณาผลงานที่สำคัญของกรอ. ที่ผ่านมาจะเห็นว่า เป็นไปเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละเรื่องเป็นหลัก ในส่วนของกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมทั่วไป กรอ. ส่วนกลางและ กรอ. จังหวัด ได้เสนอให้ส่วนราชการพิจารณาปรับปรุงลดความล่าช้าของการขออนุญาต ตั้ง/ขยายโรงงานในเขตภูมิภาค กระจายอำนาจการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไปยังส่วนภูมิภาค ยกเว้นให้โรงงานขนาดเล็กไม่ต้องขออนุญาตในการจัดตั้ง/ขยายโรงงานและประกอบกิจการ ขยายการจัดตั้งศูนย์บริการเพื่อการลงทุนขึ้นในต่างจังหวัด เพื่อช่วยเหลือขั้นตอนและระยะเวลาของการขอตั้ง/ขยายโรงงานให้สั้นลง เร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องจักรให้รวดเร็วขึ้น ตลอดจนลดความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบกิจการของหน่วยราชการหลายหน่วยงาน การดำเนินงานของ กรอ. ได้ส่งผลให้มีการปรับปรุง แก้ไข กฎระเบียบ และการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การกำหนดให้โรงงานที่มีเครื่องจักรไม่เกิน 5 แรงม้า และคนงานไม่เกิน 10 คน ไม่ต้องรับใบอนุญาต กระจายอำนาจการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไปยังจังหวัด จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อการลงทุน (One Stop Service Center) ขึ้นที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม และ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อันมีผลให้ผู้ลงทุนสามารถติดต่อขอตั้ง/ขยายโรงงานได้
เปิดเสรีฯ ในที่แห่งเดียว โดยศูนย์ฯ ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการไว้อย่างชัดเจน
ลดการพิจารณาการขออนุญาตตั้งโรงงานให้แล้วเสร็จเร็วกว่าเดิม ปรับปรุงและลดขั้นตอนการ
ค้าเงินภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งออกทั่วไปให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ภายในไม่เกิน 2 เดือน นับแต่วันที่ยื่นคำขอชด
เชย และปรับปรุงการคืนหนังสือค้ำประกันธนาคารให้แก่ผู้ส่งออกให้แล้วเสร็จภายใน 1 เดือน

ลักษณะและแนวทางของการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหาที่
ประทุขึ้นในแต่ละจุด ดังนั้น การแก้ไขให้ครบตลอดวงจรของการประกอบอุตสาหกรรม ก็จะเป็น
การตามแก้การดำเนินงานของส่วนราชการแต่ละแห่ง ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายแต่ละฉบับ และ
คงจะเป็นภาระของสถาบันเอกชนและ กรอ. ไปอีกมากกว่าจะดำเนินการให้มีผลเป็นจริง

การปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ
และเป็นไปอย่างมีระบบ ควรทบทวนถึงที่มาและสาเหตุของปัญหา เพื่อที่จะทำให้สามารถกำหนด
แนวทางร่วมของการปรับปรุง กฎ ระเบียบ และการดำเนินงานของรัฐอย่างสอดคล้องกัน ได้ทั้ง
ระบบ และเสนอแนวทางดังกล่าวให้รัฐบาลพิจารณา เพื่อสั่งการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละ
เรื่อง ไปดำเนินการปรับปรุงให้ เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

หลักการเกี่ยวกับบทบาทของรัฐในระบบเศรษฐกิจ และหลักนิติธรรม ดังที่กล่าวไว้
ในตอนต้น จะเป็นพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบของการปรับปรุงกฎหมาย ทั้งระบบในการประกอบอุตสาหกรรม
โดยจะกำหนดขอบเขตของรัฐในการกำกับและความคุ้มครองการดำเนินงานของเอกชน ว่ากรณี
ใด รัฐจำเป็นต้องออกกฎ ระเบียบ เข้ามาควบคุมโดยเคร่งครัด และกรณีใด รัฐไม่จำเป็นต้องกำ
กับ ควบคุม แต่ควรเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานของเอกชน และจะกำหนดขั้นตอนของการออก
กฎหมายและเนื้อหาของกฎหมายที่รัฐต้องเข้ามากำกับ ควบคุม ให้มีการบัญญัติกฎหมายที่แน่นอน
เกี่ยวกับวิธีการออกกฎหมายลำดับรองมาบังคับใช้ โดยฝ่ายนิติบัญญัติจะเป็นผู้ตัดสินใจที่แท้จริงใน
ประเด็นสำคัญทั้งหมด ส่วนฝ่ายบริหารจะเป็นผู้กำหนดเฉพาะส่วนที่เป็นข้อปลีกย่อยเพื่อการปฏิบัติ
ของส่วนราชการเท่านั้น นอกจากนี้ เนื้อหาของกฎหมายจะต้องมีการระบุเจตนารมณ์ที่แน่ชัด รัดกุม
ในการบัญญัติกฎหมายแต่ละฉบับด้วย

แนวทางของการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ทั้งระบบดังกล่าวจะทำให้การแก้ไข กฎ
ระเบียบแต่ละฉบับ เป็นไปอย่างสอดคล้องคงเส้นคงวา ตลอดจนทำให้การดำเนินการทางกฎหมาย
และการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐ เป็นไปไม่เกิดทางเดียวกัน

ในลักษณะนี้ กฎระเบียบจะเป็นกรอบของการดำเนินการต่างๆ ของรัฐและเอกชน ได้
ชัดเจนขึ้น ทำให้เอกชนสามารถทำหน้าที่ภายใต้บทบาทและความรับผิดชอบที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่าง
แน่นอนและมีประสิทธิภาพ และความร่วมมือของรัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทในด้านการ
ที่ไม่มี ความจำเป็น หากยึดหลักการและแนวทางของการปรับปรุง กฎระเบียบข้างต้น อันจะทำให้

ใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อการพิจารณากำหนดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นอื่นที่มีใช้การตามแก้ปัญหาอันเกิดจากกฎระเบียบได้มากขึ้น

การศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เรื่อง "คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ : การศึกษาด้านการบริหาร" ในโครงการการบริหารเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2532 ระบุว่า การทำงานของ กรอ. ในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญแก่บทบาทการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ กรอ. เพิ่งเริ่มให้ความสนใจแก่บทบาทการพัฒนาเมื่อต้นปี 2531 ซึ่งควรจะมีแนวโน้มพัฒนาการทำงานของ กรอ. ให้ไปสู่บทบาทของการพัฒนามากยิ่งขึ้นไปอีก

ภายใต้ระบบกลไกตลาดบทบาทของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรม ควรจะเป็นไปในลักษณะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน กล่าวคือ กลไกที่มองไม่เห็น (invisible hand) ของตลาดจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้การทำงานที่ซับซ้อนของระบบเศรษฐกิจดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น ในขณะที่กลไกที่มองเห็น (Visible Hand) ของรัฐบาลจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้กฎเกณฑ์ของตลาดเป็นที่ยอมรับกัน อย่างไรก็ตาม การทำงานของตลาดและรัฐบาลต่างก็มีข้อจำกัด กิจกรรมบางอย่างมีธรรมชาติในการผลิตซึ่งกลไกตลาดไม่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ เช่น การประกอบอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดต้นทุนภายนอกอันมีผลต่อสถานแวดล้อมส่วนกิจกรรมโดยทั่วไป หากรัฐเข้าไปแทรกแซงก็อาจก่อให้เกิดผลของการบิดเบือนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศได้

โดยพื้นฐานที่สุดแล้ว ความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมจะต้องตั้งอยู่บนหลักการของการกำหนดบทบาทของภาครัฐและเอกชนให้ชัดเจนและเหมาะสม

บทบาทของรัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขให้มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจมากขึ้น ลดการบิดเบือนทางเศรษฐกิจให้น้อยลงเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการผลิตภายใต้กลไกตลาดของระบบเศรษฐกิจตัวเอง ซึ่งรัฐสามารถเข้าไปมีบทบาทได้ทั้งทางตรง เช่น การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และการให้บริการที่เกี่ยวข้อง และทางอ้อม เช่น การแทรกแซงกลไกตลาดด้วยสาเหตุและเป้าหมายบางประการ ในเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผูกขาดของตลาด เป็นต้น

ขอบเขตของบทบาทของรัฐในขบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงควรมุ่งเน้นและจำกัดให้เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การให้บริการทางเศรษฐกิจบางประการ ซึ่งมีเพียงรัฐเท่านั้นที่จะให้บริการได้ เช่น หน้าที่ทางเศรษฐกิจด้านการเงิน การคลัง และหน้าที่ทางด้านสวัสดิการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบของสถาบัน และ กฎ ระเบียบ ที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่แน่ชัดระหว่างภาครัฐ

และเอกชน ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบการของเอกชน จะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสมัยใหม่

2) การจัดสร้างหรือจัดให้มีขึ้นซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นต่อการประกอบอุตสาหกรรม เช่น ระบบการขนส่ง บริการทางการศึกษาและสุขภาพ ทั้งนี้ การที่รัฐจะจัดสร้างสิ่งดังกล่าวขึ้นเอง หรือให้เอกชนจัดสร้างขึ้น ควรจะพิจารณาให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และฐานะของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลา

3) การแทรกแซงตลาดในบางขณะ เพื่อช่วยเกื้อหนุนระบบเศรษฐกิจ หรือเพื่อป้องกันการทำลายเศรษฐกิจ เช่น การฉ้อโกง การปล่อยภาคสารพิษสู่สภาวะแวดล้อม หรือการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ต่างจังหวัด เพื่อช่วยยกระดับเศรษฐกิจในภูมิภาคบางพื้นที่ให้สูงขึ้น ซึ่งการแทรกแซงนี้ควรจะทำอย่างระมัดระวังและไม่พร่ำเพรื่อ

พร้อมๆ กับการจำกัดบทบาทของรัฐบาลให้อยู่เพียงเฉพาะด้านดังที่กล่าวข้างต้น ภาคเอกชนก็จะต้องเข้าไปมีบทบาทบางประการต่อสังคมเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากหน้าที่ในการผลิตให้มีประสิทธิภาพและการค้นคิดทำนวัตกรรมใหม่ๆ ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการผลิตและสินค้าให้มีคุณภาพสูงขึ้น

บทบาทใหม่ของภาคเอกชนที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมเพิ่มขึ้น คืออะไร?

ประเด็นเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ควรจะหยิบยกขึ้นมาอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในการประชุมของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพราะหากรัฐบาลลดบทบาทในระบบเศรษฐกิจลง โดยคาดหมายว่าภาคเอกชนจะสมัครใจรับบทบาทและหน้าที่เพิ่มขึ้น แต่ภาคเอกชนกลับไม่ได้มีความรับผิดชอบที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหาบางประการแล้ว รัฐบาลก็จำเป็นต้องกลับเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นอีก โดยการออกกฎระเบียบแทรกแซงตลาด เพื่อกำกับและควบคุมการดำเนินกิจกรรมของเอกชน ส่วนผสมที่เหมาะสมระหว่าง "การบังคับ" และ "ความสมัครใจ" เป็นสิ่งที่ต้องกำหนดให้ชัดเจน เพื่อรัฐและเอกชนจะได้ทราบถึงบทบาทและความรับผิดชอบของตน อันจะทำให้สามารถทำหน้าที่ภายในขอบเขตได้อย่างเต็มที่

บทบาทของภาคเอกชนที่ควรจะมีร่วมกับภาครัฐบาล ได้แก่บทบาทในด้านดังต่อไปนี้

1) การป้องกันมิให้เกิดมลพิษต่อสภาวะแวดล้อม ภาคเอกชนอาจให้การศึกษา และจัดโครงการรณรงค์ให้มีการช่วยกันรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันภาครัฐบาลก็อาจสนับสนุนด้วยการประสานงานและพัฒนาวិธีการเพื่อการบำบัดของเสียและสิ่งปนเปื้อนของเอกชน

2) การเพิ่มโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรม ภาคเอกชนอาจจัดตั้งโครงการเพื่อการฝึกอบรมและการจ้างงาน เพื่อพัฒนาแรงงานให้มีทักษะและความรู้ ความชำนาญเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการผลิตด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะเดียวกันรัฐบาลสามารถส่งเสริมได้ด้วยวิธีการ

ประสานหลักสูตรในระบบการศึกษาให้รองรับกับโครงการดังกล่าว

3) การกระจายอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาค โดยพื้นฐานแล้วการพัฒนากอุตสาหกรรมในภูมิภาค ควรเป็น เรื่องที่อยู่ภายใต้บทบาทของหอการค้าจังหวัด หรือ สภาอุตสาหกรรมสาขาจังหวัด ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการในพื้นที่นั้นๆ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในระดับประเทศ การเลือกที่ตั้งในการประกอบอุตสาหกรรมในแต่ละพื้นที่ของประเทศ จะมีต้นทุนทางสังคม (Social Costs) และผลประโยชน์ทางสังคม (Social Benefits) เกิดขึ้นด้วย ดังนั้นรัฐจึงอาจต้องเข้าไปแทรกแซงเพื่อให้ภาคเอกชนได้คำนึงถึงผลทางสังคมดังกล่าว นอกเหนือจากผลที่จะมีต่อเอกชนเอง และเอกชนก็อาจให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในด้านนี้ได้

หากรัฐเห็นว่า การเลือกทำเลที่ตั้งเพื่อประกอบอุตสาหกรรมของเอกชนมิได้เป็นไปตามทิศทางที่รัฐประสงค์จะให้ เป็น รัฐก็อาจเข้าไปใช้อิทธิพลเพื่อเบี่ยงเบนการตัดสินใจของเอกชนได้ โดยการให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อลดต้นทุนของสินค้าทุนและต้นทุนในการดำเนินงานของเอกชน

ปัญหาคือ มาตรการของรัฐที่ใช้เพื่อเป้าหมายของการกระจายอุตสาหกรรมไปภูมิภาคดังกล่าว จะก่อให้เกิดต้นทุนในรูปของการสูญเสียประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจหรือไม่?

โดยทั่วไปแล้ว กลไกตลาดจะเป็นเครื่องประกันว่าผู้ประกอบการจะเลือกทำเลที่ตั้งที่ซึ่งจะทำให้ได้รับกำไรสูงสุดจากการประกอบการ ดังนั้น การกระจายของอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคจึงควรปล่อยให้ทำหน้าที่ของตลาดที่จะตัดสินใจโดยอิสระ อย่างไรก็ตาม การกำหนดการกระจายอุตสาหกรรมไปยังพื้นที่ที่รัฐต้องการ ก็อาจสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางด้านประสิทธิภาพได้ เมื่อคำนึงถึงผลทางด้านภารกิจงาน และผลทางรายได้ของประเทศโดยรวม ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว จะมีทางเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ที่ผู้ประกอบการจะตัดสินใจเลือกที่ตั้งในภูมิภาคในลักษณะที่สอดคล้องกับทั้งทางด้านผลประโยชน์ของสังคม และการแสวงหากำไรของผู้ประกอบการ

ความเป็นไปได้ข้างต้นอาจมีขึ้นได้ เมื่อผู้ประกอบการสามารถประกอบการในทำเลที่ตั้งมากกว่าหนึ่งแห่งขึ้นไป ที่จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการใกล้เคียงกัน ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงอาจเลือกทำเลที่ตั้งที่ซึ่งจะให้ผลประโยชน์ทางสังคมสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐได้ และเพื่อให้การตัดสินใจของผู้ประกอบการเป็นไปตามแนวทางที่รัฐต้องการ รัฐอาจใช้มาตรการสนับสนุนด้านการเงิน เข้าช่วย โดยจะต้องกำหนดจำนวนและเงื่อนไขอย่างระมัดระวัง เพื่อให้การใช้มาตรการนี้เป็นไปอย่างได้ผล ซึ่งในประเด็นนี้ ความร่วมมือของผู้ประกอบการในภูมิภาคจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมสาขาจังหวัด และกรอ. จังหวัด จะเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญมากในการป้อนข้อมูลและร่วมกันพิจารณาเพื่อ

กำหนดมาตรการสนับสนุนด้านการเงิน ให้สามารถส่งผลกระทบต่อกระตุ้นใจ เลือกรทำ! ลที่ตั้ง
ของการประกอบอุตสาหกรรมในภูมิภาคได้

โดยพื้นฐานแล้ว การสนับสนุนด้านการเงินของรัฐบาลควรมุ่งใช้ เพื่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้

- 1) ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบอุตสาหกรรม
- 2) กระตุ้นให้มีการจ้างงานในภูมิภาคเพิ่มขึ้น และดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง
- 3) สนับสนุนการเสริมสร้างทักษะของแรงงานในภูมิภาค เพื่อให้ผลิตภาพและรายได้เพิ่มขึ้น
- 4) ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงของการประกอบอุตสาหกรรมกระจายไปทั่วภูมิภาคนั้นๆ

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าภาวะการที่ผู้ประกอบการจะเลือกทำเลที่ตั้งของการประกอบการในภูมิภาค เพื่อแสวงหากำไรสามารถเกิดขึ้นได้ หากรัฐให้การสนับสนุนทางการเงินและให้ข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์แก่ผู้ประกอบการ ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการก็สามารถร่วมมือกับภาครัฐได้ โดยการคำนึงถึงความได้เปรียบจากการสนับสนุนของรัฐ และนำเข้ามาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อเลือกทำเลที่ตั้งในภูมิภาค สำหรับผู้ประกอบการในภูมิภาคนี้ก็จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและประสานงาน เพื่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมในภูมิภาคของตน

บรรณานุกรม

กรมสรรพสามิต "อัตราภาษีสรรพสามิต" สามิตสาร. ปีที่ 44 ฉบับที่ 6 : กรุงเทพฯ, 2531.
หน้า 15-30.

กองประสานความร่วมมือภาคีรัฐบาลและเอกชน. ข้อมูล กรอ.จังหวัด กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2530

----- . คู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ กรอ., กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
แห่งประเทศไทย จำกัด, 2533.

----- . รายงานผลการสัมมนาคณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชน เพื่อ
แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ (กรอ.) ภูมิภาค ครั้งที่ 2 ณ จังหวัดสงขลา 18-20 เมษายน
2528, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2528.

จงรัก ระรวยทรง. จากภาษีการค้าสู่ภาษีมูลค่าเพิ่ม, ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม
2533.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. วารสารเศรษฐกิจ, หลายฉบับ. กรุงเทพฯ,

ธนาคารกสิกร จำกัด. สรุปข่าวธุรกิจ, หลายฉบับ. กรุงเทพฯ,

ธนาคารแห่งประเทศไทย. สรุปภาวะเศรษฐกิจปี 2533 และแนวโน้มปี 2534, กรุงเทพฯ,
2534.

บุญศรี มีวงศ์โฆษ. "กฎหมายกับการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจไทย : ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการ
นิติบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมาย", เอกสารเสนอต่อการสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี
2533 ครั้งที่ 13 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 14-15 กุมภาพันธ์ 2533.

ฝ่ายเลขานุการ กรอ. รายงานผลการสัมมนาและประชุม คณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชน
เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค ครั้งที่ 1 ณ จังหวัดเชียงใหม่ 2-4 กุมภาพันธ์
2527 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2527

ฝ่ายเลขานุการ กรอ. รายงานผลการดำเนินงาน ตามข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาล และเอกชนเพื่อแก้ไขกฎหมายทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ในการประชุมสัมมนา กรอ.ภูมิภาค ครั้งที่ 2 ณ จังหวัดสงขลา 18-20 เมษายน 2528, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก เจริญผล, 2528.

มนุชญ์ วัฒนโกเมธ. คณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขกฎหมายทางเศรษฐกิจ : การศึกษาด้านการบริหาร, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ผลกระทบของอัตราภาษีการค้าที่สูงต่อการหลีกเลี่ยงภาษีของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และฐานะการคลังของรัฐบาล, รายงานการศึกษาวิจัยเสนอต่อสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, มกราคม 2530.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. แนวโน้มเศรษฐกิจไทยภายใต้วิกฤตการณ์ในตะวันออกกลาง, กรุงเทพฯ, ธันวาคม 2533.

สมชัย ฤชุพันธุ์. ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับประเทศไทย, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กฎหมายธุรกิจ 2532.

สยามเจเนอรัลแฟคตอริง จำกัด, บริษัท. FACTORING, กรุงเทพฯ, 2533.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน กรุงเทพฯ, พิมพ์ครั้งที่ 2, มิถุนายน 2531.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายได้ประชาชาติของประเทศไทย, กรุงเทพฯ, หลายฉบับ

หอการค้าไทย. ความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรอ.จังหวัด, เอกสารการสัมมนาหอการค้าทั่วประเทศ ครั้งที่ 8 จังหวัดขอนแก่น 17-18 พฤศจิกายน 2533

เจษฎา โลห่อ้นจิตร. นโยบาย มาตรการ และสถาบันเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2533.

แก้วสรร อติโพธิ. "กฎหมายกับปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในภาคเกษตรกรรม", เอกสารเสนอต่อการสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี 2533 ครั้งที่ 13 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 14-15 กุมภาพันธ์ 2533.

Akrasanee, N., Thailand in the International Economic Community, Thailand in the International Economic Community; Main Report: Synthesis, the 1989 TDRI Year-End Conference "Thailand in the International Economic Community," Chon Buri, December 16-17, 1989.

----- . "The Structure of Industrial Protection in Thailand During the 1960s, Economic Bulletin for Asia and the Far East, 24, No.213, 1973.

----- . "The Structure of Effective Protection in Thailand : A Study of Industrial and Trade Policies in the Early 1970s," Thammasat University, Bangkok, 1975.

Akrasanee, N., and J. Ajanant, "Manufacturing Industry Protection in Thailand: Issues and Empirical Studies," in C. Findlay and R. Garnaut EDS., The Political Economy of Manufacturing Protection of ASEAN and Australia, Allen and Urwin, Sydney, 1987.

Akrasanee N., P. Wiboonchutikula, T. Wahawisan, and J. Chontanawat, "Export Financing in Thailand," a Report Submitted to Asian Development Bank, Thailand Development Research Institute, Bangkok, 1989.

Alan A. Tait. Value-Added Tax : International Practice and Problem Washington, D.C. : International Monetary Fund, 1988.

Balassa, B. and Associates, Development Strategies in Semi-Industrial Countries, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 1982.

Bank of Thailand. Monthly Bullentin, Various Issues.

Corden, W.M., The Theory of Protection, Oxford University Press, London, 1971.

----- . Trade Policy and Economic Welfare, Oxford University Press. London, 1974.

Dapice D. and F. Flatters. "Thailand: Prospects and Perils in the Global Economy", Background Paper No.1, The 1989-TDRI Year-End Conference, Thailand Development Research Institute, Bangkok, 1989.

Dornbusch, Rudiger and F.Leslie C.H. Helmers. (Eds.). The Open Economy: Tools for Policymakers in Developing Countries, Oxford University Press, New York, 1988.

Fitzgerald, B. and T. Monson, "Preferential Credit and Insurance as Means to Promote Exports", World Bank Research Observer, Vol. 4, NO.1, 1989.

Fitzgerald, E.V.K. and R. Vos. Financing Economic Development : A Structural Approach to Monetary Policy, Gower Aldershot; 1989.

Gabriel Roth. The Private Provisian of Public Services in Developing Countries Washington, D.C. : The World Bank, 1987.

Industrial Management Company. Study on Fiscal Implication of Investment Incentives and Promotion Efficiency, Report submitted to the Ministry of Finance, Bangkok, 1984.

----- . Tax System for Industrial Restructuring, Report submitted to the National Economic and Social Development Board, Bangkok, 1985.

International Monetary Fund. International Financial Statistics, Various Issues.

James W. Mckie (Ed.). Social Responsibility and the Business Predicament Washington, D.C. : The Brookings Institution, 1974.

Jansen, K. Finance, Growth and Stability: Financing Economic Development in Thailand, 1960-1986, Avebury, Aldershot, 1990.

Krueger, A.O., "Trade Policies in Developing Countries," in R.W. Jones and P.B. Kenen, Eds., Handbook of International Economics, Holland, 1984.

Rhee, Y.W., "Instruments for Export Policy and Administration : Lessons from the East Asian Experience," World Bank Staff Working Paper, No.725, Washington D.C., 1985.

Thailand Development Research Institute, Financial Resources Mangement, 1986 TDRI Year-End Conference on Resources Management, Pattaya, December 13-14, 1986.

----- . Production Changes and International Competitiveness of Thai Industries, 1987 TDRI Conference on Efficiency and Competitiveness the Thai Economy, Cha-Am, November 28-29, 1987.

----- . Prospect for Thai Economic Development, 1987 TDRI Year-End Conference on Efficiency and Competitiveness of the Thai Economy, Cha-Am, November 28-29, 1987.

Tony McAdams. Law, Business and Society Plano, Texas : Business Publications, 1986.

The World Bank. Korea: Managing the Industrial Transition," Report No. 6138-KO., Washington, D.C., 1987.

----- . "Malaysia: The Administration of Selected Export Incentives," Report No. 5908-MA., Washington, D.C., 1986.

----- . "Indonesia: Strategy for Economic Recovery," Report No. 6694-IND, Washington, D.C., 1988.

----- . Thailand : Country Economic Memorandum Building on the Recent Success - A Policy Framework, Washington, D.C., 1989. --2 V.
V.1 The Main Report
V.2 Holistical Annex

----- . Thailand : Financial Sector Study, Report No.8403-TH Washington, D.C., May 1990.

----- . "Thailand's Manufactured Exports: Key Issues and Policy Options, Report No.5670-TH, Washington, D.C., 1985.

----- . "The Phillippines: Issues and Policies in Industrial Sector," Report No.6706-PH, Washington, D.C., 1988.

----- . "World Bank Strategy in Latin America: Issues in Industry, Trade, and Finance, a Report, Washington, D.C., 1988.

----- . World Development Report 1987, Washington D.C. The World Bank, 1987.

Wiboonchutikula, P., R. Chintayarangson, and N. thongpakdi, "Trade in Manufactured Goods and Mineral Products", Background Paper No. 4, the 1989 - TDRI Year-End Conference, Thailand Development Research Institute, 1989.

ภาคผนวกที่ 1

ภาคผนวก 1
โครงสร้างอัตราภาษีการค้า

อัตรา ภาษี (ร้อยละ)	ผู้ประกอบการ	ประเภทการค้า
0.1	(1) ผลิตสินค้าให้กับผู้ประกอบการที่ผลิตส่งออก (2) รับจ้างทำของให้กับผู้ประกอบการที่ผลิตส่งออก	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 1(ก) ชนิด 2 ชนิด 3 (2) ประเภทการค้า 4.ชนิด 1 การรับจ้างทำของ
0.5	ผู้รับจ้าง (รับขนของระหว่างประเทศ)	ประเภทการค้า 8.การขนส่ง (ข)
1.0	(1) ส่งออก (แรดบก แร่ตะกั่ว) (2) ผลิต (สินค้านอกบัญชี 1-2-3)	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 8 (ก) (2) ประเภทการค้า 1.ชนิด 1 (ก)
1.5	(1) ผู้นำเข้าหรือผลิต (สินค้าบัญชี 3) (2) ผายทอดแรก (สมุดเอกสารสิ่งพิมพ์) (3) ผู้ประกอบการ (โรงสี)	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 1 (ก) (2) ประเภทการค้า 1.ชนิด 6 (3) ประเภทการค้า 2.ชนิด 1
2.0	(1) ผู้ประกอบการ (กักตุน) (สำหรับรายรับส่วนที่ไม่เกิน 5,000 บาท) (2) ผู้รับจ้าง (รับขนคนโดยสารระหว่างประเทศ)	(1) ประเภทการค้า 7.กักตุน (ง) (2) ประเภทการค้า 8.การขนส่ง (ก)

ภาคผนวก 1 (ต่อ)

โครงสร้างอัตราภาษีการค้า

อัตรา ภาษี (ร้อยละ)	ผู้ประกอบการ	ประเภทการค้า
2.5	(1) ผู้ให้เช่า (สิ่งทอหรือทรัพย์สิน) (2) ผู้ประกอบกิจการ (คลังสินค้า) (3) ผู้ประกอบกิจการ (โรงรับจำนำ) (4) ผู้รับประกันภัย (ประกันชีวิต)	(1) ประเภทการค้า 5. การให้เช่าทรัพย์สิน ชั้นที่ 1 (2) ประเภทการค้า 6. คลังสินค้า (3) ประเภทการค้า 9. โรงรับจำนำ (4) ประเภทการค้า 13. ประกันภัย ชั้นที่ 1
3.0	(1) ผู้ขายทอดตลาด (ทองคำ เพชรพลอย) (2) ผู้รับจ้าง (ท่าของ) (3) ผู้ประกอบกิจการ (ธนาคาร) (4) ผู้รับประกันภัย (ประกันภัยอย่างอื่นนอกจากประกันชีวิต)	(1) ประเภทการค้า 1. ชั้นที่ 7 (ก) (ข) (ค) (2) ประเภทการค้า 4. การรับจ้างท่าของ ชั้นที่ 1 (3) ประเภทการค้า 12. ธนาคาร ชั้นที่ 1 (ดอกเบี้ย, ส่วนลด ฯลฯ) (4) ประเภทการค้า 13. ประกันภัย ชั้นที่ 2
3.5	ผู้ขาย (อสังหาริมทรัพย์)	ประเภทการค้า 11. การค้าอสังหาริมทรัพย์
4.0	(1) ผู้ส่งออก (แร่ทุกชนิด เว้นแร่ดิบ แร่ตะกั่ว) (2) ผู้ประกอบกิจการ (โรงเลื่อย)	(1) ประเภทการค้า 1. ชั้นที่ 3 (ก) (2) ประเภทการค้า 2. ชั้นที่ 2
5.0	(1) ผู้ผลิต (สินค้าเบ็ดเสร็จ 2) (2) ผู้ผลิต (ผ้าทอชนิด)	(1) ประเภทการค้า 1. ชั้นที่ 1 (ก) (2) ประเภทการค้า 1. ชั้นที่ 1 (ก)

ภาคผนวก 1 (ต่อ)

โครงสร้างอัตราภาษีการค้า

อัตรา ภาษี (ร้อยละ)	ผู้ประกอบการ	ประเภทการค้า
5.5	นายหน้า ล้างแทน	ประเภทการค้า 10. นายหน้า ล้างแทน
7.0	ผู้ผลิต (เครื่องปรุงรส อาหาร เลือกลงแกง กุ้งเผา ด้าย)	ประเภทการค้า 1. ชนิด 1 (ก)
7.5	ผู้ประกอบการ (ภัตตาคาร) (สำหรับรายรับส่วนที่เกิน 5,000)	ประเภทการค้า 7. ภัตตาคาร (ง)
9.0	(1) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (สินค้าประเภท 1) (2) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (ดีเซล) (3) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (เครื่องนวด, เครื่องเป่า) (4) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (นาฬิกาพก, ข้อมือ, จีบเวลา) (5) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (โทรทัศน์, วิทยุ, เครื่องเล่นจานเสียง, เล่นเทป) (6) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (กล้องถ่ายรูป, ฟลัมถ่ายรูป) (7) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (พัดลม, เฉาก๊วย)	(1) ประเภทการค้า 1. ชนิด 1 (ก) (2) ประเภทการค้า 1. ชนิด 2 (ก) (3) ประเภทการค้า 1. ชนิด 2 (ข) (4) ประเภทการค้า 1. ชนิด 2 (ค) (5) ประเภทการค้า 1. ชนิด 2 (ง) (6) ประเภทการค้า 1. ชนิด 2 (ฉ) (7) ประเภทการค้า 1. ชนิด 3 (ก)
10.0	(1) ผู้ประกอบการกิจการ (อาบ อบ นวด) (2) ผู้ประกอบการกิจการ (โรงแรม) (3) ผู้ประกอบการกิจการ (ในท้องถิ่นที่มณฑลร้อยางเดี่ยว)	(1) ประเภทการค้า 4. ชนิด 2 (2) ประเภทการค้า 7. โรงแรม (ข) (3) ประเภทการค้า 7. ภัตตาคาร (ก)

ภาคผนวก 1 (ต่อ)
โครงสร้างอัตราภาษีการค้า

อัตรา	ผู้ประกอบการ	ประเภทการค้า
ภาษี (ร้อยละ)		
12.0	ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (รถจักรยานยนต์)	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 3 (ข)
15.0	(1) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (เครื่องดนตรี, กลองถ้ำยรูป) (2) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (คอมพิวเตอร์) (3) ผู้ประกอบกิจการ (ในท้องถิ่น) (4) ผู้ประกอบกิจการ (ธนาคาร) (5) ผู้ประกอบกิจการ (มหรสพภาพยนตร์)	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 2 (จ) (ฉ) (ช) (2) ประเภทการค้า 1.ชนิด 3 (ก) (3) ประเภทการค้า 7. (ก) (4) ประเภทการค้า 12.ชนิด 2 กำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา (5) ประเภทการค้า 14.มหรสพ
20.0	(1) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (เครื่องไฟฟ้า) (2) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (นาฬิกา) (3) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (เครื่องสำอาง) (4) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต (เครื่องปรับอากาศชนิดมีเครื่องควบแน่นตัว) (5) ผู้ประกอบกิจการ (มหรสพแห่งชาติ)	(1) ประเภทการค้า 1.ชนิด 2 (ข) (2) ประเภทการค้า 1.ชนิด 2 (ค) (3) ประเภทการค้า 1.ชนิด 2 (ข) (4) ประเภทการค้า 1.ชนิด 2 (ก) (5) ประเภทการค้า 14.มหรสพ
30.0	ผู้ผลิต (รถยนต์นั่งที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน)	ประเภทการค้า 1.ชนิด 4 (ก) รถยนต์นั่ง
40.0	ผู้ผลิต (รถยนต์นั่งที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล) ผู้นำเข้า (รถยนต์นั่งที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน)	ประเภทการค้า 1.ชนิด 4 (ข) รถยนต์นั่ง ประเภทการค้า 1.ชนิด 4 (ก) รถยนต์นั่ง
50.0	ผู้นำเข้า (รถยนต์นั่งที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล)	ประเภทการค้า 1.ชนิด 4 (ข) รถยนต์นั่ง

ภาคผนวกที่ 2

ภาคผนวก 2

อัตราราชการค้าที่จัดเก็บจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม

อัตราราชการค้า (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
1.0	สินค้าที่มีได้ระบุในบัญชีที่ 1, 2, 3 ท้ายพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ. 2517 เฉพาะผู้ผลิต
1.5	<ol style="list-style-type: none"> 1. แร่โลหะหรือสินแร่โลหะ นอกจากแร่มังกานีส ผู้นำเข้า 2. แร่หรือสินแร่มังกานีส ไม่ว่าจะเป็โลหะหรือโลหะ ผู้นำเข้าหรือส่งออก 3. สมุด เอกสารหรือสิ่งตีพิมพ์ ผู้ขายทอดแรก 4. สัตว์น้ำผู้ส่งออก 5. น้ำตาลดิบ น้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาวผู้ส่งออก 6. สิ่งอุปกรณ์ ส่วนประกอบ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าและอะไหล่ที่ผู้ผลิตจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการนำไปผลิตต่อ (ตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ.2517) และประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีการค้า (ฉบับที่ 31) 7. ส่วนประกอบที่นำเข้าไปในราชอาณาจักรเพื่อผลิตตู้เย็นหรือเครื่องปรับอากาศโดยตรง 8. เทปสำหรับอัดเสียงที่ใช้เฉพาะในอุตสาหกรรมสร้างภาพยนตร์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 9. फिल्मภาพยนตร์ ขนาดตั้งแต่ 16 มม. ขึ้นไป ซึ่งยังไม่ได้ใช้อัดหรือถ่าย ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 10. फिल्मสำหรับใช้ในการทำแม่พิมพ์ไม่ว่าจะเป็นฟิล์มที่ถ่ายและล้างแล้วหรือไม่ก็ตาม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 11. ชิ้นส่วนของหม้อหุงข้าว ซึ่งใช้กับไฟฟ้าที่ผู้ผลิตหม้อหุงข้าวนำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตของตนเอง ซึ่งได้แก่ สปริงของเครื่องควบคุมอุณหภูมิ เครื่องทำความร้อน สวิตซ์ หลอดนีออน ท่อฉนวนร้อยสายไฟที่ทำด้วยเส้นใยซิลิคอน ฉนวนของเตาเสียบสายไฟที่ต้นกำลังยาวไม่เกินเส้นละ 1.70 เมตร

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

ไฟฟ้าทำด้วยเส้นใยซิลิคอน จำนวนของเต้าเสียบสายไฟฟ้าต้นกำลัง
ยาวไม่เกินเส้นละ 1.70 เมตร

13. ผลิตภัณฑ์ขดเค็มที่เป็นใบชาแห้ง เฉพาะที่สหกรณ์การเกษตรเป็นผู้
ผลิตและองค์การคลังสินค้าเป็นผู้จำหน่าย
14. สินค้าที่มีได้ระบุในบัญชีที่ 1, 2, 3 ก้ำยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับ
ที่ 54) พ.ศ.2517 เฉพาะผู้นำเข้า
15. สินค้าตามบัญชีที่ 3 ก้ำยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ.2517
ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวด 1 ผ้า เครื่องหนัง เครื่องประดับ หรือเครื่องแต่งกาย

- (1) เสื้อ กางเกง กระโปรง หมวก รองเท้า เข็มขัด เครื่อง
ประดับ หรือเครื่องแต่งกายสำเร็จรูปไม่ว่าสำหรับใช้สวม
ชั้นในหรือชั้นนอก ที่ผลิตจากสินค้าตามหมวด 2(1) และหรือ
(2) ของบัญชีที่ 1 ที่ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ผลิตสินค้าตามหมวด 2(1)
และหรือ (2) ของบัญชีที่ 1
- (2) ริบบิ้น แถบผ้า แถบผ้าลูกไม้ ที่ผลิตจากสินค้าตามหมวด 2(1)
และหรือ (2) ของบัญชีที่ 1 ที่ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ผลิตสินค้าตาม
หมวด 2(1) และหรือ (2) ของบัญชีที่ 1
- (3) ด้ายทุกชนิด สำหรับใช้ผลิตเครื่องใช้ในการประมง ไม่ว่าผลิต
ฝ้ายหรือเส้นใยอื่นใด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) ผ้ากระสอบปาน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (5) ด้ายเย็บผ้าที่ผลิตในราชอาณาจักร ที่ผู้ผลิตนำด้ายเย็บผ้าตาม
หมวด 2(7) ของบัญชีที่ 1 มาผลิต และเฉพาะที่ผู้ผลิตมิได้ผลิต
ด้ายเย็บผ้าที่นำมาผลิตด้ายตาม (5) นี้
- (6) ด้ายสำหรับใช้ทอผ้าที่เป็นด้ายชนิดใยยาวหรือด้ายที่ทำด้วย
เส้นใยประดิษฐ์ที่ทำเป็นเส้นยาว ทั้งนี้เฉพาะที่ดองให้ยืดเต็มที่
แล้ว ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

- (7) ด้ายสำหรับใช้ทอผ้าที่เป็นชนิดใยสาวหรือด้ายที่ทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ที่ทำเป็นเส้นยาว ทั้งนี้ เฉพาะที่ดัดให้ยืดไม่เต็มที่และเฉพาะนำเข้า
- (8) ด้ายทุกชนิดสำหรับใช้ทอผ้าที่ผลิตในราชอาณาจักร และผู้ผลิตนำด้ายตามหมวด 2(9) ของบัญชีที่ 2 มาผลิต และเฉพาะที่ผู้ผลิตมิได้เป็นผู้ผลิตด้ายที่นำมาผลิตด้ายตาม (8) นี้

หมวด 2 เครื่องสำอางค์ เกล็ดผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์สำหรับบำรุงหรือรักษาอนามัย

- (1) ซากทุกชนิด รวมทั้งที่ใช้สำหรับบำรุงหรือรักษาอนามัย ซึ่งแพทย์หรือประชาชนนำไปใช้ได้โดยตรง นอกจากที่ใช้ในการเกษตร สำหรับป้องกันหรือกำจัดหรือศัตรู หรือโรคพืชหรือสัตว์ ทั้งนี้ เฉพาะผู้ผลิต
- (2) หัวน้ำหอม หัวน้ำมันหอม หัวน้ำเชื้อ ทั้งนี้ ในสภาพที่ใช้ได้ เฉพาะในการผลิตสินค้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (3) แป้งที่ใช้ในการผลิตแป้งหอม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) สิ่งอุดฟัน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการแพทย์ หรือทันตกรรม ทั้งนี้ เฉพาะผู้ผลิต
- (5) พงชีกฟอก ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (6) นิฮอลที่ผู้นำเข้า นำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการผลิตของตนเอง

หมวด 3 วัสดุก่อสร้างและเครื่องเรือน

- (1) แผ่นไม้สำหรับทำ ไม้อัดมีความหนาไม่เกิน 5 มิลลิเมตร หรือแผ่นไม้ชนิดเวเนียร์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) กระเบื้องกระดาศ กระเบื้องซีเมนต์ ก่อซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ใดๆ เฉพาะที่ผลิตจากสินค้าตามหมวด 4(1) ของบัญชีที่ 1 ที่

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ผลิตสินค้าตามหมวด 4(1) ของบัญชีที่ 1 ทั้งนี้
เฉพาะผู้ผลิต

- (3) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่ผลิตจากสินค้าตามหมวด 4(4)
(5) หรือ (6) ของบัญชีที่ 1 หรือหมวด 4 ของบัญชีที่ 2
เฉพาะผู้ผลิต
- (4) ลวดหนาม ลวดตาข่าย สลักเป็นเกลียว กลอน บานพับ
คานเหล็ก หรือเหล็กฉาก ที่ผลิตจากสินค้าตามหมวด 4(4)
(5) หรือ (6) ของบัญชีที่ 1 หรือหมวด 4 ของบัญชีที่ 2
ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต
- (5) ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เติง เครื่องเรือน เครื่องประดับ ทั้งนี้เฉพาะ
ที่ผลิตจากไม้หรือสินค้าตามหมวด 4(9) ของบัญชีที่ 1 เป็นส่วน
ใหญ่ที่ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ประกอบการค้าตามประเภทการค้า 2
ชนิด 2 ของบัญชีอัตราภาษีการค้า และไม่ใช่ผู้ผลิตไม้หรือสินค้า
ตามหมวด 4(9) ของบัญชีที่ 1 ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต
- (6) กรอบประตู กรอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง ลูกตั้ง
ราวบันได ที่ผลิตจากไม้เป็นส่วนใหญ่ ที่ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ประ-
กอบกิจการโรงเลื่อย หรือผู้ผลิตไม้ในราชอาณาจักรผลิตเอง

หมวด 5 สินค้าอื่นๆ

- (1) กระดาษสำหรับพิมพ์หนังสือพิมพ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) กระดาษคาร์บอน เครื่องใช้ เครื่องประดับ ของเล่น ของ
ใช้ใดๆ เฉพาะที่ผลิตจากกระดาษทุกชนิด รวมทั้งกระดาษแข็ง
ที่ผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ผลิตสินค้าตามหมวด 8(9) ของบัญชีที่ 1 ทั้ง
นี้เฉพาะที่ผลิตในราชอาณาจักร
- (3) ไม้ทั้งต้น ไม้ซุง ไม้ท่อนรถไฟ เส้าเข็ม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) ภาชนะสำหรับใช้บรรจุสินค้า ซึ่งตามปกติวิสัยทางการค้า ใช้
บรรจุสินค้านั้นได้ในครั้งเดียว ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (5) เรือ ไม้ ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>(6) น้ำที่กลั่น กรอง หรือผ่านกรรมวิธีอย่างอื่น สำหรับดื่ม ที่บรรจุภาชนะ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(7) ลูกกระสงสำหรับใช้ในการประมง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(8) เครื่องกว้านสำหรับใช้ในการประมง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(9) เครื่องถักทายเร็ว ไฮดรอลิค ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(10) เครื่องหาฝูงปลา ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(11) สายสลิง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(12) แห อวน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(13) เชือกที่ผลิตจากเส้นใยประดิษฐ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(14) ไซที่ผลิตจากเหล็กหรือเหล็กกล้า นอกจากไซชนิดที่เข้ากับฟันเฟือง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(15) สินค้าที่เป็น</p> <p>(ก) ชิ้นส่วนหรืออะไหล่ของเครื่องรับวิทยุที่ผลิตในราชอาณาจักร</p> <p>(ข) ชิ้นส่วนของเครื่องรับวิทยุที่ผู้ผลิตนำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าของตนเอง หรือเพื่อใช้ในการรับจ้างผู้อื่นผลิต ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานสำหรับผลิตเครื่องรับวิทยุ</p> <p>(16) ปีโตรเลียมบิตูเมน หรือแอสฟัลต์ หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต</p> <p>(17) ถ่านที่ใช้เป็นขี้วไฟฟ้า ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ผู้นำเข้านำเข้าในราชอาณาจักร เพื่อใช้ในการหลอมเหล็กกล้า</p> <p>(18) สินค้าที่เป็น</p> <p>(ก) ชิ้นส่วนหรืออะไหล่ของเครื่องรับโทรทัศน์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(ข) ชิ้นส่วนของเครื่องจักร ผลิตลม เครื่องรับโทรทัศน์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือรถใดๆ นอกจากรถจักรยาน ทั้งนี้ เฉพาะที่ผู้ผลิตสินค้านำเข้าในราชอาณาจักร</p>

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>หรือใช้ในการผลิตสินค้าของตนเอง หรือเพื่อใช้ในการรับจ้างผู้ผลิตอื่น ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานสำหรับสินค้าประเภทหรือชนิดนั้น</p> <p>(19) สินค้าที่นำเข้าไปในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าตาม (15) หรือ (18) ทั้งนี้เฉพาะที่ผู้ผลิตนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตเพื่อขายหรือเพื่อใช้ในการรับจ้างผู้ผลิตอื่นซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือเพื่อใช้ในการผลิตของตนเองเพื่อขายซึ่งเครื่องรับวิทยุ เครื่องจักร พัดลม เครื่องรับโทรทัศน์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือรถไถ่ นอกจากรถจักรยาน</p> <p>(20) คราม สิ่งฟอกนวล สิ่งฟอกขาว สิ่งที่ทำให้ผ้านุ่มหรืออ่อนนุ่มผ้าให้ผ้าคงรูป หรือไม่ให้ยับ สารใด ๆ ที่ใช้ในการซักฟอกผ้าทุกชนิด หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต ทั้งนี้ ไม่รวมถึงที่ขายให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกสิ่งทอ</p> <p>(21) น้ำกลั่นที่ใช้เติมแบตเตอรี่ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(22) ลวดเชื่อมโลหะหรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p>
2.0	1. แร่ ดีบุกหรือสินแร่ดีบุก ผู้ส่งออก
3.0	<p>1. ทองคำ ทองคำขาว ทองขาว เงิน นาก ส่วนผสมของวัตถุตั้งกล่าวเพชร พลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โภเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก ไข่มุก อัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน และสินค้าที่ทำด้วยวัตถุตั้งกล่าวรวมทั้งสิ่งทำเทียมวัตถุหรือสินค้านี้ตั้งกล่าว ผู้ขายทุกทอดแต่ไม่รวมถึง</p> <p>1.1 เครื่องเงิน เครื่องถม เพชร พลอย อัญมณีอื่น ๆ รวมถึงสินค้าที่ทำด้วยวัตถุตั้งกล่าวหรือที่ทำเทียมวัตถุตั้งกล่าว ที่ผลิตส่งออก ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีการค้า</p>

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>1.2 เพชร พลอย อัญมณีอื่น ๆ และสินค้าที่ทำด้วยวัตถุตั้งกล่าวหรือทำเทียมวัตถุตั้งกล่าว ที่นำเข้าซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีการค้า</p> <p>1.3 การส่งออก สิ่งที่ใช้ประดับกาย หรือประดับเครื่องแต่งกายที่ทำจากทองคำ ทองคำขาว ทองขาว เงิน นาก ที่ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า</p> <p>2. ของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการค้าของเก่าเฉพาะที่เป็นวัตถุโบราณหรือ ศิลปวัตถุ ผู้ขายทุกทอด</p>
4.0	แร่โลหะหรือสินแร่โลหะทุกชนิดนอกจากมังกานีสและดีบุก แต่ไม่รวมถึงวัตถุประดิษฐ์จากแร่โลหะหรือสินแร่โลหะ ผู้ส่งออก
5.0	<p>1. อะไหล่ที่ใช้เฉพาะกับเครื่องยนต์ลูกสูบชนิดที่มีการสันดาบภายใน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>2. เรือ ลิงสร้างลอยน้ำขนาดต่ำกว่าสองร้อยห้าสิบตันกรอสที่มีสภาพเหมาะสำหรับเรือ ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า</p> <p>3. ผ้าทุกชนิดไม่ว่าผลิตจากฝ้าย ไหม สนลัตว ป่าน ไย ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิตในราชอาณาจักร</p> <p>4. นาฬิกา ชนิดว็อลซ์ นาฬิกาจับเวลา และส่วนประกอบอย่างอื่นของนาฬิกาชนิดคล็อก และชนิดว็อลซ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต แต่ไม่รวมถึงเครื่องนาฬิกาชนิดคล็อกที่ประกอบแล้ว เรือนนาฬิกาและส่วนประกอบของเรือนนาฬิกาทั้งชนิดคล็อกและชนิดว็อลซ์และสิ่งทีจัดเตรียมไว้เพื่อทำตัวเรือน</p> <p>5. เครื่องปรับอากาศซึ่งไม่ใช่ชนิดที่มีเครื่องครบในตัวที่มีขนาดกำลังทำความเย็นของเครื่องระบายความร้อน แต่ละเครื่องเกิน 72,000 บีทียูต่อชั่วโมง และมีอัตราการส่งลมเย็นของเครื่องเป่าลมเย็นแต่ละเครื่องเกิน 2,400 ลูกบาศก์ฟุตต่อนาที พร้อมส่วนประกอบ อุปกรณ์และอะไหล่ที่ใช้กับเครื่องปรับอากาศดังกล่าว ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>6. กล้องถ่ายรูปสำหรับถ่ายรูป เพื่อใช้ในการทำแม่พิมพ์โดยเฉพาะ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p>

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
	<p>7. ส่วนประกอบ อุปกรณ์ อะไหล่ ของกล้องถ่ายรูปและภาพยนตร์ ผู้ นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>8. สินค้าตามบัญชีที่ 2 ท้ายพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ. 2517 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หมวด ดังนี้</p> <p><u>หมวด 1 อาหาร</u></p> <p>(1) น้ำปลา ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต</p> <p>(2) น้ำชีอิ้ว ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต</p> <p><u>หมวด 2 เครื่องใช้หรือของใช้</u></p> <p>(1) ที่นอน ผ้านวม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(2) เบาะ หมอน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(3) ถังหรือท่อสำหรับบรรจุก๊าซ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(4) ปืน แท่งค้ ถังโลหะ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(5) ไท ขวด กระบอก สำหรับบรรจุสินค้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(6) ถ่านไม้ ฟืน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(7) เครื่องหรือสิ่งที่ใช้ดับเพลิง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(8) กระสอบป่าน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(9) ด้ายทุกชนิดสำหรับใช้ทอผ้า ไม่ว่าจะผลิตจากฝ้ายหรือเส้นใยอื่น ใดแต่ไม่รวมถึงด้ายที่เข้าลักษณะตามบัญชีที่ 3 ผู้นำเข้าหรือผู้ ผลิต</p> <p>(10) ด้ายที่ผลิตจากขนแกะธรรมชาติที่ล้างหรือหิวแล้ว ทั้งนี้เฉพาะ ที่ผู้ผลิตพรมขนแกะนำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการผลิต พรมขนแกะของตนเอง</p> <p><u>หมวด 3 เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องกล</u></p> <p>(1) เครื่องกำเนิดไฟฟ้ามอเตอร์ไฟฟ้า หม้อแปลง-กำลัง ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดกำลัง เครื่องยนต์ดีเซลเรือประมง เครื่อง- ยนต์อย่างอื่นที่มีใช้ เครื่องยนต์ดีเซล ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p>

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
-----------------------	---

- (2) เครื่องไถ เครื่องคราด เครื่องตัด นวด เก็บเกี่ยว และ
หรือ กะเทาะผลผลิต เครื่องรีดนม เครื่องฟักไข่ เครื่องสูบน้ำ
ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (3) รถแทรกเตอร์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) เครื่องทอผ้า เครื่องกลึง เครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าโดยตรง
เครื่องทำความเย็น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (5) แท่นพิมพ์ เครื่องจักรสำหรับอุตสาหกรรมการพิมพ์ ผู้นำเข้า
หรือผู้ผลิต
- (6) เครื่องจักร เครื่องกล ที่ใช้สีข้าวหรือเลื่อยไม้ ผู้นำเข้าหรือ
ผู้ผลิต
- (7) รถบด รถขุด เครื่องเจาะ ขุดเกลี่ย ตอก เครื่องจักร
เครื่องกลใด ๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (8) บันจัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (9) เครื่องมือ เครื่องใช้ในการสำรวจ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (10) ส่วนประกอบ อุปกรณ์ อะไหล่ที่ใช้กับสินค้าอื่น ไม่ได้มาจาก
สินค้าตาม (2) ถึง (8) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (11) เครื่องมือช่างไม้ ช่างโลหะ และช่างก่อสร้าง ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต

หมวด 4 วัสดุก่อสร้างและเครื่องเรือน

- (1) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่มีได้ผลิตจากสินค้าตามหมวด 4
(4) (5) หรือ (6) ของบัญชีที่ 1 เฉพาะผู้ผลิต
- (2) ลวดหนาม ลวดตาข่าย ตาปู สลัก แป้นเกลียว กลอน บานพับ
คานเหล็ก หรือเหล็กฉาก ที่มีได้ผลิตจากสินค้าตามหมวด 4(4)
(5) หรือ (6) ของบัญชีที่ 1 ทั้งนี้เฉพาะผู้ผลิต
- (3) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทำเครื่องเรือนที่มีได้ผลิตจากสินค้าตาม
หมวด 4(4) (5) หรือ (6) ของบัญชีที่ 1 เฉพาะผู้ผลิต

9.0

1. ตูเย็น ตูทำความเย็น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

2. เครื่องนวด เป่า บดหรืออบ เครื่องซักผ้า ดูดฝุ่น ภูหรือขัดพื้น เครื่องหุงต้ม หรือปิ้ง เต้าหรือเตาอบ หรือเครื่องใช้อย่างอื่นซึ่งใช้กับไฟฟ้าผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
3. นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาข้อมือข้อมือข้อมือข้อมือ และนาฬิกาจับเวลาผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
4. เครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ วิทยุ วิทยุ เล่นจานเสียง เล่นเทปอัดเสียง บันทึกเสียง ซายเสียงหรือปรับเสียง จานเสียง เทปอัดเสียงที่ไม่ใช้ในอุตสาหกรรมสร้างภาพยนตร์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
5. สิ่งอุปกรณ์ ส่วนประกอบ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 2 (ก) (ข) และ (ง) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
6. นัคลม เตารีด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
7. สินค้าตามบัญชีที่ 1 ท้ายพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ. 2517 แบ่งออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

หมวด 1 อาหาร เครื่องดื่ม

- (1) เนื้อและส่วนต่างๆ ของสัตว์ซึ่งบริโภคได้ ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า
- (2) เนื้อและส่วนต่างๆ ของสัตว์ซึ่งบริโภคได้ที่รักษาไว้มิให้เสียด้วยวิธีปรุงแต่ง หรือด้วยวิธีอื่น ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า
- (3) ผงชูรส ผลิตภัณฑ์ขงดื่ม ครีม เนยแข็ง เนยเทียม เนยนอกจากมันเนย ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) สินค้าที่จำเป็น
 - (ก) ช็อกโกแลต ลูกกวาด หมากฝรั่ง สินค้าที่ใช้อมหรือคบเคี้ยว หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
 - (ข) เครื่องปรุงรส กลิ่นหรือสี อาหารหรือผลิตภัณฑ์อาหารใดๆ นอกจากอาหารสัตว์ แต่ไม่รวมถึงสินค้าตาม (5) ทั้งนี้เฉพาะที่บรรจุภาชนะหรือหีบห่อผนึก หรือที่บรรจุภาชนะหรือหีบห่อที่มีชื่อการค้าหรือเครื่องหมายการค้า

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

ปรากฏอยู่บนหรือในภาชนะหรือหีบห่อซึ่งสามารถมองเห็นได้จากภายนอก ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

- (5) เมขขึ้น เมขสด เมขผง นอกจากทางเมขผง ผงฟู น้ำผึ้ง น้ำมันปรุงอาหาร นอกจากน้ำมันมะพร้าว ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า
- (6) ผัก ผลไม้ เครื่องดื่ม เครื่องปรุงหรือประกอบอาหาร ผลิตภัณฑ์อาหารนอกจากอาหารสัตว์ ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า
- (7) น้ำตาลทราย น้ำตาลทรานดิบ น้ำตาลชนิดอื่น รวมทั้งน้ำตาลเทียม และสิ่งที่ใช้แทนน้ำตาล ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (8) แป้งข้าวสาลี ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (9) แป้งทุกชนิดที่มีไซลินด้าตาม (8) ทั้งนี้เฉพาะผู้นำเข้า
- (10) ผลิตภัณฑ์ผลิตจากแป้งหรือถั่ว เฉพาะผู้นำเข้า
- (11) ไอศกรีม ไม่ว่าจะมียกผสมด้วยหรือไม่ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (12) น้ำแข็ง น้ำแร่ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

หมวด 2 ผ้า เครื่องหนัง เครื่องประดับ หรือเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์เครื่องแต่งกาย

- (1) ผ้าทุกชนิดไม่ว่าผลิตจากผ้าขนไหม ขนสัตว์ ป่านหรือเส้นใยใดๆ นอกจากผ้ากระสอบป่าน ผู้นำเข้า
- (2) ไหมพรม หนังฟอก หนังอัด หนังเทียม ขางเป็นผืน พลาสติคเป็นผืน ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีวัตถุอื่นผสมอยู่ด้วยหรือไม่ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (3) เสื้อ กางเกง กระโปรง หมวก รองเท้า เข็มขัด เครื่องประดับ หรือเครื่องแต่งกายสำเร็จรูป ไม่ว่าสำหรับใช้สวมใส่ชั้นหรือชั้นนอก ทั้งนี้เฉพาะที่นำเข้าในราชอาณาจักรหรือที่ผลิตจากสินค้าตาม (1) และหรือ (2) ที่ผู้ผลิตสินค้าตาม (1) และหรือ (2) ในราชอาณาจักรผลิตเอง
- (4) วิกผม แถบผ้า แถบผ้าลูกไม้ ที่ผลิตจากสินค้าตาม (1) และหรือ (2) ทั้งนี้ เฉพาะวิกผม แถบผ้า แถบลูกไม้ที่นำเข้าใน

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
	<p>ราชอาณาจักร หรือผู้ที่ผลิตสินค้าตาม (1) และหรือ (2) ในราชอาณาจักรผลิตเอง</p> <p>(5) รมบั้น แถบผ้า แถบผ้าลูกไม้ ทั้งนี้เฉพาะที่มีได้ผลิตจากสินค้าตาม (1) และหรือ (2) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(6) ถุงเท้า ถุงมือ เสื้อยืด กางเกงยืด เครื่องประดับ หรือเครื่องแต่งกายอย่างอื่นที่ถักด้วยวิธีใด ๆ ไม่ว่าสำหรับใช้สวมใส่ชั้นในหรือชั้นนอก ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(7) ด้ายกลุ่ม ด้ายตลอด ด้ายเย็บผ้า ด้ายอย่างอื่น ทุกชนิด ไม่ว่าจะผลิตจากฝ้ายหรือเส้นใยอื่นใดที่มีได้ระบุในบัญชีที่ 2 หรือบัญชีที่ 3 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(8) เครื่องประดับหรือเครื่องแต่งกายที่ผลิตจากขนสัตว์หรือหนัง: เพอร์รวมทั้งหนัง เพอร์เทียม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(9) กระดุม ชิปรูด สินค้าอื่นที่เป็นอุปกรณ์ของเครื่องประดับหรือเครื่องแต่งกาย ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(10) เข็มกลัด สร้อย สิ่งที่ใช้ทึบหรือรัดผม สิ่งที่ใช้ประดับกายหรือประดับเครื่องแต่งกาย ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p><u>หมวด 3 เครื่องสำอาง เภสัชผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์สำหรับบำรุงรักษาอนามัย</u></p> <p>(1) ยาทุกชนิด รวมทั้งที่ใช้สำหรับบำรุงหรือรักษาอนามัย ชี: แพทย์หรือประชาชนนำไปใช้โดยตรง นอกจากที่ใช้ในการเกษตรสำหรับป้องกันหรือกำจัดศัตรูหรือโรคพืชหรือสัตว์ ทั้งนี้เฉพาะที่นำเข้าในราชอาณาจักร และนอกจากนี้ของผู้นำเข้านำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการผลิตของตนเอง</p> <p>(2) ยานัตถุ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(3) สบู่ หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน นอกจากผงซักฟอก ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(4) ยาสีฟัน ยาล้างปาก หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p>

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

- (5) ยาดับกลิ่น สิ่งที่ปรุงกลิ่น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (6) แป้ง นอกจากแป้งที่ใช้ผลิตแป้งหอม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (7) สิ่งเทียมหรือเสริมส่วนต่างๆ ของร่างกาย นอกจากสิ่งที่ใช้สำหรับผู้ที่ร่างกายพิการ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (8) สำลี ผ้าพันแผล สิ่งปิดแผล ผ้าหรือกระดาษ ที่ใช้เพื่อการอนามัยผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (9) สิ่งอุดฟัน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในทางการแพทย์หรือทันตกรรม ทั้งนี้ เฉพาะผู้นำเข้า
- (10) ชะเอม โสม สมุนไพร เขากวาง ซากสัตว์ หรือส่วนของซากสัตว์ ทั้งนี้ เฉพาะผู้นำเข้า

หมวด 4 วัตถุก่อสร้างและเครื่องเรือน

- (1) หินอ่อน แผะเย็บขัด โยหิน ไม้อัด ไม้อัดผสมซีเมนต์หรือโยหิน ไม้อัด น้ำยาที่ไม่เข้าประเภทการค้า 2 ชนิด 2 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) กระจกกระดาด กระจกซีเมนต์ ท่อซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ทั้งนี้ เฉพาะที่ผลิตจากสินค้าตาม (1) และ
 - (ก) นำเข้าในราชอาณาจักร หรือ
 - (ข) ผู้ผลิตสินค้าตาม (1) ในราชอาณาจักรผลิตเอง
- (3) อิฐ ปูนขาว หินสกัด หินขัด หินยอย กรวด หินทราย นอกจากทรายทำแก้ว Silica Sand ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่ไม่เข้าลักษณะตามหมวดนี้ เฉพาะผู้นำเข้า
- (5) ลวดหนาม ลวดตาข่าย ตาปู สลัก แป้นเกลียว กลอน บานพับ คานเหล็ก หรือเหล็กฉาก ทั้งนี้ เฉพาะผู้นำเข้า
- (6) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทำเครื่องเรือน เฉพาะผู้นำเข้า
- (7) กระจกเคลือบ กระจกหรือสิ่งปูลาด คาด หรือประดับ ไม่ว่าทำด้วยวัตถุใด ๆ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

อัตราภาษี
(ร้อยละ)

ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า

- (8) เครื่องสุขภัณฑ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (9) กระจก แก้วแผ่น พลาสติกแผ่น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (10) ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เติง เครื่องเรือน เครื่องประดับ ทั้งนี้ เฉพาะที่ผลิตจากโลหะหรือวัตถุอื่นใดที่มีใช้หรือสินค้าตาม (9) เป็นส่วนใหญ่
- (11) สินค้าตาม (10) เฉพาะที่ผลิตจากไม้หรือสินค้าตาม (9) เป็นส่วนใหญ่ และ
 - (ก) นำเข้าในราชอาณาจักร หรือ
 - (ข) ผู้ประกอบการกิจการโรงเลื่อย ผู้ผลิตไม้ หรือผู้ผลิตสินค้าตาม (9) ในราชอาณาจักรผลิตเอง
- (12) กระจกเงา หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ไม่ว่าจะผลิตจากวัตถุใดๆ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (13) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ชุด ใช้ยาหรือกันซึม นอกจากชั้น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (14) สิ่งกันแดดหรือแสง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (15) กรอบประตู กรอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง ลูกตั้งราวบันได ทั้งนี้ เฉพาะที่ผลิตจากไม้เป็นส่วนใหญ่ และ
 - (ก) นำเข้าในราชอาณาจักร หรือ
 - (ข) ผู้ประกอบการกิจการโรงเลื่อย หรือผู้ผลิตไม้ในราชอาณาจักรผลิตเอง

หมวด 5 เครื่องมือ เครื่องใช้ ของใช้

- (1) จักรเย็บผ้าหรือเย็บวัตถุอื่นใด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) เครื่องรับวิทยุที่มีหลอดไม่เกิน 4 หลอด หรือมีแตรอนซิสเตอร์ไม่เกิน 6 แตรอนซิสเตอร์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (3) เครื่องโทรเลข เครื่องโทรศัพท์ เครื่องโทรนิมฟ์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเครื่องอย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>(4) เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา เครื่องคำนวณ เครื่องรับเงิน เครื่องใช้อย่างอื่นที่ใช้ในบ้านสำนักงาน หรือสถานประกอบการธุรกิจ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(5) ถ้วย ชาม แก้ว ช้อน ช้อน กะทะ ภาชนะ หรือเครื่องใช้ในการหุงต้มหรือทำครัว ภาชนะที่ใช้ในการบริโภค หรือเก็บรักษาอาหารหรือเครื่องต้ม เครื่องใช้ในการปิดภาชนะฉนิก เครื่องใช้เพื่อความสะอาดในการประกอบหรือเตรียมอาหารหรือเครื่องต้ม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(6) มีด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(7) หม้อกรองน้ำ กระจก ภาชนะที่ใช้ในการรักษาหรือคุดอกหมุย ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(8) แปรงสีฟัน แปรงทาสี แปรงใดๆ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(9) หวี ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(10) ฟองน้ำ ฟองน้ำเทียม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(11) ปากกา ปากกาหมึกซึม ปากกาลูกลื่น ดินสอ ไม้บรรทัด ขาลบหมึก หรือลบบสิ่งอื่น ผ้าหมึกพิมพ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการวาดหรือเขียนชอล์ค หมึกนอกจากหมึกที่ใช้ในการผลิตน้ำหมึก ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(12) กระดาษไซ หรือสินค้าอ้อมีลักษณะทำนองเดียวกันที่ใช้สำหรับอัดสำเนาเอกสาร ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(13) นรม นรมน้ำมัน เสื้อ สิ่งปลาด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(14) กล้องและอุปกรณ์การสูบบุหรี่หรือยาเส้น เครื่องขีดไฟ อุปกรณ์เครื่องขีดไฟ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(15) รูป เทียน ชากันหรือกำจัดแมลงที่ไม่ได้ใช้ในการเกษตร ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(16) ร่ม ไม้เท้า ไม้ถือ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(17) ตะเกียง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(18) ไฟฉาย หลอดไฟฟ้า สายไฟฟ้า สวิตซ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ในการติดตั้ง ไฟฟ้า นอกจากไฟฟ้าที่ผลิต</p>

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>ในราชอาณาจักร ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(19) กรอบแว่นตา แว่นตา ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(20) แถบพลาสติก แถบกระดาษหรือสิ่งใดๆ ที่ใช้สำหรับปิดผนึกหรือผนึก นอกจากที่มีเครื่องหมายนั้น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(21) เข็อกทุกชนิด นอกจากเข็อกที่ผลิตจากเส้นใยประดิษฐ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(22) เครื่องใช้และอุปกรณ์การกีฬา นอกจากเครื่องนุ่งห่ม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(23) ไม้ เครื่องใช้และอุปกรณ์การนันทนาการ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(24) รถเข็นสำหรับเด็ก ของเด็กเล่น ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(25) สิ่งใดๆ ที่ใช้เล่นหรือดูเพื่อความเพลิดเพลิน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(26) กาวหรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน นอกจากที่ใช้ในการอุตสาหกรรม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(27) เครื่องขึง ตวง วัด มาตราวัด เข็มทิศ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(28) แม่แรงหรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(29) เครื่องกลและอุปกรณ์ที่ใช้ในการรดน้ำต้นไม้หรือพืช ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(30) เครื่องจักร เครื่องกลและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดหญ้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(31) น้ำมันที่มีโซลินด์ตามหมวด 7 น้ำมันา โข ชีผึ้ง ผงหรือสิ่งใดๆ หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน นอกจากผงซักฟอก ทั้งนี้เฉพาะที่ใช้ ล้าง ขัด ถู ทา บันทึ ทำความสะอาด ชักเงา หรือกันสนิม ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>(32) เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ เครื่องประดับ ของเล่นของใช้ใดๆ ทั้งนี้เฉพาะที่ผลิตจากไม้ วัตถุที่ใช้ในการ</p>

<p>อัตราภาษี (ร้อยละ)</p>	<p>ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า</p>
-------------------------------	--

- ถักสาน และหรือจากสินค้าตามหมวด 2 (1) และหรือ
- (2) และ
- (ก) นำเข้าในราชอาณาจักร หรือ
- (ข) ผู้ประกอบการค้าตามประเภทการค้า 2 ชนิด 2 ผู้ผลิตไม้หรือผู้ผลิตสินค้าตามหมวด 2(1) และหรือ (2) ในราชอาณาจักรผลิตเอง
- (33) เครื่องจักร เครื่องกลหรือเครื่องมือใดๆ ที่ไม่เข้าลักษณะตามบัญชีที่ 2 และบัญชีที่ 3 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (34) เครื่องยนต์ดีเซลที่ไม่เข้าลักษณะตามบัญชีที่ 2 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

หมวด 6 ยานพาหนะและยานยนต์

- (1) รถจักรยาน รถพ่วง หรือรถชนิดที่มีใช้สินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิดของ 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) รถที่ใช้เดินบนรางไม่ว่าจะเป็นรถจักร รถราง รถพ่วงหรือรถอื่นใดผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (3) เรือทุกชนิด นอกจากเรือไม้ที่ผลิตในราชอาณาจักร และที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) ยานพาหนะที่ใช้ในการขนยกเคลื่อนย้ายสิ่งของนอกจากรถแทรกเตอร์ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

หมวด 7 เชื้อเพลิง น้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมัน (โอนไปเก็บสรรพสามิต)

หมวด 8 สินค้าเบ็ดเตล็ด

- (1) หุ่นช่างตัดเสื้อ หุ่นเพื่อการแสดงแบบ หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (2) รูปปั้น รูปหล่อ รูปแกะ รูปสลัก ไม่ว่าผลิตจากวัตถุใดๆ นอกจากสิ่งสักการะทางศาสนา ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

อัตราภาษี
(ร้อยละ)

ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า

- (3) สิ่งโฆษณาทางการค้า นอกจากที่ผลิตจากกระดาษโดย เฉพาะ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (4) ยางตัน ยางนอก ยางใน และแผ่นยางรองยางในสำหรับใช้กับวงล้อทุกชนิด ทั้งนี้ไม่ว่าจะผลิตจากยางธรรมชาติหรือไม่ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (5) อะไหล่ทุกชนิดที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น และที่ไม่เข้าตามมาตรา 8 ทวิ พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 54) พ.ศ. 2517 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (6) อารูชิบีน ส่วนประกอบอารูชิบีน กระสุนปืน วัตถุระเบิด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (7) แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย หรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (8)ยกเลิก.....
- (9) กระดาษทุกชนิดรวมทั้งกระดาษแข็ง นอกจากกระดาษสำหรับพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
- (10) กระดาษคาร์บอน เครื่องใช้ ภาชนะที่มีใช้ภาชนะสำหรับใช้บรรจุสินค้าซึ่งตามปกติวิสัยทางการค้าใช้บรรจุสินค้านั้นได้เพียงครั้งเดียว เครื่องประดับ ของเล่น ของใช้ใดๆ ทั้งนี้เฉพาะที่ผลิตจากกระดาษทุกชนิด รวมทั้ง กระดาษแข็ง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตสินค้าตาม (9) เป็นผู้ผลิตเอง
- (11) สีทา สีเคลือบ สีฉนวน สีกันสนิม น้ำมันชักเงา สารผสมสี แลคเคอร์ เซลแลคหรือสินค้าอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน นอกจากสีเคลือบและน้ำยาเคลือบเฉพาะที่ใช้ในการผลิตเครื่องแก้วหรือเครื่องเคลือบ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

หมวด 9 สินค้าอื่นๆ

เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย ภาชนะ เครื่องประดับของเล่น ของใช้ใดๆ ทั้งนี้ เฉพาะที่ผลิตจากดินเผา

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
	<p>แก้ว พลาสติก พลาสติกแข็ง เซลลูลอยด์ เชื้อไม้ เส้นใย ยาง แร่ สินแร่ หิน โลหะหรือโลหะเคลือบ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นเครื่องจักร เครื่องกลหรือไม้ และ ไม่ว่าจะเข้าลักษณะตามหมวดก่อนๆ หรือ ไม่ก็ตามผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต แต่ไม่รวมถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ภาษีสำหรับใช้บรรจุน้ำมัน ซึ่งตามปกติวิสัยทางการค้าใช้บรรจุน้ำมันได้เพียงครั้งเดียว (2) สินค้าที่ระบุในหมวด 2(1) (7) หมวด (3) (7) (5) (9) ไม่ต้องเสียภาษีตามข้อนี้ๆ เพราะเหตุที่มีข้อจำกัดไว้ในข้อนี้ๆ (3) สินค้าที่ระบุไว้ในบัญชีที่ 2 และบัญชีที่ 3 (4) สินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 2 ถึงชนิด 8 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า (5) สายโทรศัพท์ที่ผลิตในราชอาณาจักร
12.0	รถจักรยานยนต์ หรือเครื่องยนต์ที่ใช้ติดกับรถจักรยาน ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
15.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. โคมไฟฟ้า ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 2. เครื่องดนตรี ทั้งนี้ไม่รวมถึงเครื่องดนตรีพื้นเมือง ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 3. เครื่องถ่ายภาพหรืออัดรูปหรือเอกสาร เครื่องฉายภาพหรือภาพยนตร์ เครื่องม้วนหรือตัดต่อฟิล์ม เครื่องล้างอัดขยาย หรือพิมพ์รูปเอกสารหรือภาพยนตร์ สิ่งที่ใช้ถ่ายเอกสารซึ่งยังมีได้ตัดหรือถ่าย ทั้งนี้ไม่รวมถึงเครื่องเอ็กซ์เรย์ และฟิล์มที่ใช้กับเครื่องเอ็กซ์เรย์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 4. สิ่งอุปกรณ์ ส่วนประกอบหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 2(ก) (ข) (ค) และ (จ) ที่ไม่เข้าเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้ว ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต

อัตราภาษี (ร้อยละ)	ชนิดของสินค้าและผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้า
20.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. นาฬิกา ที่ไม่เข้าข่ายต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 9 ที่กล่าวมาแล้วผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 2. แป้งหอม ลิปสติค ยาทาเล็บ ยาล้างเล็บ ยาย้อมผม น้ำมันใส่ผม ครีมโกนหนวด ครีมล้างหน้า เครื่องสำอางอื่น เครื่องเสริมสวย หรือสิ่งใด ๆ อันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เครื่องหอม หัวน้ำมันหอม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหัวน้ำหอม และหัวน้ำมันหอม ในสภาพที่ใช้ได้เฉพาะในการผลิตสินค้าอันต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 9 ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 3. ส่วนประกอบ อุปกรณ์และอะไหล่ของสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 2(ง) อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ที่มีลักษณะเป็น โมดูลไม่ว่าจะเป็นส่วนภาครับ ภาคส่ง ภาคขยาย ภาคจ่ายกำลัง แผงวงจร หรือส่วนอื่นใด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 4. เครื่องปรับอากาศ แต่ไม่รวมถึงเครื่องปรับอากาศซึ่งไม่ใช่ชนิดที่มีเครื่องครบในตัวที่มีขนาดกำลังทำความเย็นของเครื่องระบายความร้อนแต่ละเครื่องเกิน 72,000 บีทียู ต่อชั่วโมง และที่มีอัตราการส่งลมเย็นของเครื่องเป่าลมเย็นแต่ละเครื่องเกิน 2,400 ลูกบาศก์ฟุตต่ออนาที ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต
30	<ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำให้อากาศบริสุทธิ์ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต 2. รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่ง ไม่เกินสิบคนที่ไม่ใช่เครื่องยนต์ดีเซล ผู้ผลิต
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่ง ไม่เกินสิบคน ที่ไม่ใช่เครื่องยนต์ดีเซล 2. รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่ง ไม่เกินสิบคนที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ผู้ผลิต
50	รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่ง ไม่เกินสิบคน ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ผู้นำเข้า

ที่มา: ประมวลรัษฎากร

ภาคผนวกที่ 3

อัตราภาษีการค้าที่แตกต่างกันในกาผลิตและนำเข้าในประเทศ

ชนิดของสินค้า	อัตราภาษีการค้า (ร้อยละ)	
	ผู้ผลิต	ผู้นำเข้า
หมวด อาหาร เครื่องดื่ม		
1. เนื้อ และส่วนต่างๆ ของสัตว์ซึ่งบริโภคได้ และที่รักษาไว้มิให้เสียด้วยวิธีปรุงแต่ง หรือด้วยวิธีอื่นใด	ยกเว้น	9
2. เมขัน เมสัด เมผง นอกจากหางนม ผงฟู น้ำผึ้ง น้ำมันปรุงอาหาร นอกจากน้ำมันมะพร้าว	ยกเว้น	9
3. ผัก ผลไม้ เครื่องปรุงหรือประกอบอาหาร ผลิตภัณฑ์อาหารนอกจากอาหารสัตว์	ยกเว้น ยกเว้น	9 9
4. แป้งทุกชนิด ยกเว้นแป้งข้าวสาลี	ยกเว้น	9
5. ผลิตภัณฑ์อาหารที่ผลิตจากแป้งหรือถั่ว	ยกเว้น	9
6. น้ำตาล	3	9
หมวด ผ้า เครื่องหนัง เครื่องประดับ หรือเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์เครื่องแต่งกาย		
1. ผ้าทุกชนิดไม่ว่าผลิตจากฝ้าย ไหม ขนสัตว์ ป่านหรือเส้นใยใดๆ นอกจากผ้ากระสอบ	5	9
2. เสื้อ กางเกง กระโปรง หมวก รองเท้า เข็มขัด เครื่องประดับหรือเครื่องแต่งกายสำเร็จรูป ริบบิ้น แถบผ้า แถบผ้าลูกไม้	ผู้ผลิตวัตถุดิบผลิตเอง 9 ผู้ผลิตอื่นๆ 1.5	9 9
3. ด้ายที่ผลิตจากขนแกะหรือขนสัตว์ที่ล้างหรือหิวแล้ว	5	นำเข้ามาผลิต นรมของตนเอง 5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
4. ด้ายทอผ้าที่เป็นด้ายชนิดใยขาวหรือทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ที่ทำเป็นเส้นยาว เฉพาะที่ดึงให้ยืดไม่เต็มที่	ยกเว้น	1.5
5. ด้ายทอผ้าทุกชนิดยกเว้นใยขาวหรือใยประดิษฐ์	ผู้ผลิต 5 ผู้ผลิตนำไปผลิตต่อ 1.5	5

ชนิดของสินค้า	อัตราการหักการค้า (ร้อยละ)	
	ผู้ผลิต	ผู้นำเข้า
หมวดเครื่องสำอาง เภสัชภัณฑ์สำหรับบำรุงหรือรักษา		
<u>ขนามัย</u>		
1. ยาทุกชนิดรวมทั้งที่ใช้บำรุงรักษาขนามัย	1.5	9
2. สิ่งอุดฟัน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในทางแพทย์	1.5	9
3. ชะเอม โสม สมุนไพร เซากวาง ซากสัตว์ หรือ ส่วนของซากสัตว์	ยกเว้น	9
4. ฟีนอล	9	ผู้นำเข้ามาผลิต ของตนเอง 1.5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
หมวดวัสดุก่อสร้างและเครื่องเรือน		
1. กระจกกระเบื้องกระเบื้อง กระจกซีเมนต์ ท่อซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ใดๆ	ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผลิตเอง 9 ผู้ผลิตอื่น 1.5	9
2. ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง ลวดหนาม ลวดตาข่าย ตาปู สลักและแป้นเกลียว กลอน บานพับ คานเหล็ก หรือเหล็กฉาก และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทำเครื่องเรือน	ผู้ผลิต 5 ผู้ผลิต นำไปผลิตต่อ 1.5	9
3. ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เติียง เครื่องเรือน เครื่องประดับ ที่ผลิตจากไม้หรือกระจก แก้ว แผ่นพลาสติก	ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผลิตเอง 9 ผู้ผลิตอื่นๆ 1.5	9
4. กรอบประตู กรอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง ลูกรัด ราวบันได ที่ผลิตจากไม้เป็นส่วนใหญ่	ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผลิตเอง 9 ผู้ผลิตอื่นๆ 1.5	9

ชนิดของสินค้า	อัตราภาษีการค้า (ร้อยละ)	
	ผู้ผลิต	ผู้นำเข้า
หมวดเครื่องมือ เครื่องใช้ ของใช้ เครื่องจักร เครื่องกล		
1. สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์	1.5	9
2. กาวที่ใช้ในอุตสาหกรรม	ยกเว้น	1.5
3. เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ เครื่องประดับ ของเล่น ของใช้ใดๆ ที่ผลิตจากไม้ วัสดุที่ใช้ในการ ถักสาน หรือผ้าไหม ไหมพรม	ผู้ผลิตวัตถุดิบผลิต เอง 9 ผู้ผลิตอื่นๆ 1.5	9
4. เครื่องมือช่างไม้ ช่างโลหะ และช่างก่อสร้าง	5	9
หมวด ยานพาหนะ และยานยนต์		
1. รถยนต์นั่ง หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคน ที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล	30	40
2. รถยนต์นั่ง หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคน ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล	40	50
3. เรือไม้	1.5	9
4. เรือ หรือสิ่งลอยน้ำขนาดต่ำกว่าสองร้อยห้าสิบตัน- กรอส	9	นำเข้ามาโดย มีสภาพเหมาะ แก่การเรือ 5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
หมวดสินค้าเบ็ดเตล็ด และสินค้าอื่นๆ		
1. กระดาษคาร์บอน เครื่องใช้ ภาชนะที่มีใช้ภาชนะ สำหรับใช้บรรจุสินค้า ซึ่งตามปกติวิสัยทางการค้า ใช้บรรจุสินค้านั้นได้เพียงครั้งเดียว เครื่องประดับ ของเล่น ของใช้ใดๆ ทั้งนี้เฉพาะที่ผลิตจากกระดาษ ทุกชนิดรวมทั้งกระดาษแข็ง	ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผลิตเอง 9 ผู้ผลิตอื่นๆ 1.5	9
2. ชิ้นส่วนของเครื่องรับวิทยุ	1.5	นำเข้ามาผลิต ของตนเอง 1.5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9

ชนิดของสินค้า	อัตราภาษีการค้า (ร้อยละ)	
	ผู้ผลิต	ผู้นำเข้า
3. ชิ้นส่วนหรือสินค้าที่นำเข้ามาผลิตชิ้นส่วนของเครื่องจักร พัดลม โทรทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุ หรือรถใดๆ นอกจากรถจักรยาน	ผู้ผลิต 9 ผู้ประกอบอุตสาหกรรม 1.5	นำเข้ามาผลิตของตนเอง หรือรับจ้างผู้ผลิต 1.5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
4. ส่วนประกอบตู้เย็นหรือเครื่องปรับอากาศ	ผู้ผลิต 9 ผู้ประกอบอุตสาหกรรม 1.5	นำเข้ามาผลิตโดยตรง 1.5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
5. ชิ้นส่วนหม้อหุงข้าวไฟฟ้า ได้แก่สปริงของเครื่องควบคุมอุณหภูมิ เครื่องทำความร้อน สวิตช์ หลอดนํ้าร้อน ท่อจนวน ร้อยสายไฟฟ้าทำด้วยเส้นใยซิลิคอนจนวนของเต้าเสียบสายไฟต้านกำลังยาวไม่เกินเส้นละ 1.70 เมตร	ผู้ผลิต 9 ผู้ประกอบอุตสาหกรรม 1.5	นำเข้ามาผลิตของตนเอง 1.5 ผู้นำเข้าอื่นๆ 9
6. สินค้าที่ไม่ระบุในบัญชี 1, 2, 3	ยกเว้น, 1.0	1.5

ที่มา : ประมวลรัษฎากร

ภาคผนวกที่ 4

ภาคผนวก 4

ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (Input-Output Table) โดยพื้นฐานแล้วมีหน้าที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต เป็นโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมในสาขาการผลิตต่างๆ และระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิต ประการที่สอง หากกำหนดข้อสมมติฐานทางเศรษฐกิจบางอย่างเกี่ยวกับสมการในการผลิต (Production Function) ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต จะเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สำหรับการวัดผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีต่อผลผลิตและรายได้ของระบบเศรษฐกิจ

รูปแบบของตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต โดยทั่วไปจะมีลักษณะดังที่แสดงในแผนภาพที่ 1 แถวที่ i ในตารางจะแสดงถึงการขายของอุตสาหกรรม i ให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งรวมเรียกว่าอุปสงค์ขั้นกลาง (Intermediate Demand) และให้การบริโภค การลงทุน ของภาคเอกชน การใช้จ่ายของรัฐบาล และการส่งออก ซึ่งรวมเรียกว่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) ดังนั้นเมื่อนำเอาอุปสงค์ขั้นกลางรวมกับอุปสงค์ขั้นสุดท้ายก็จะเป็นผลผลิตรวม (Gross Output) หรือยอดขายทั้งหมด (Total Sales) ของอุตสาหกรรม i ซึ่งอาจเขียนในรูปของสมการสำหรับแบบจำลองที่มี n sector ดังนี้

$$X_1 = \sum_j^n X_{1j} + (C_1 + I_1 + G_1 + E_1)$$

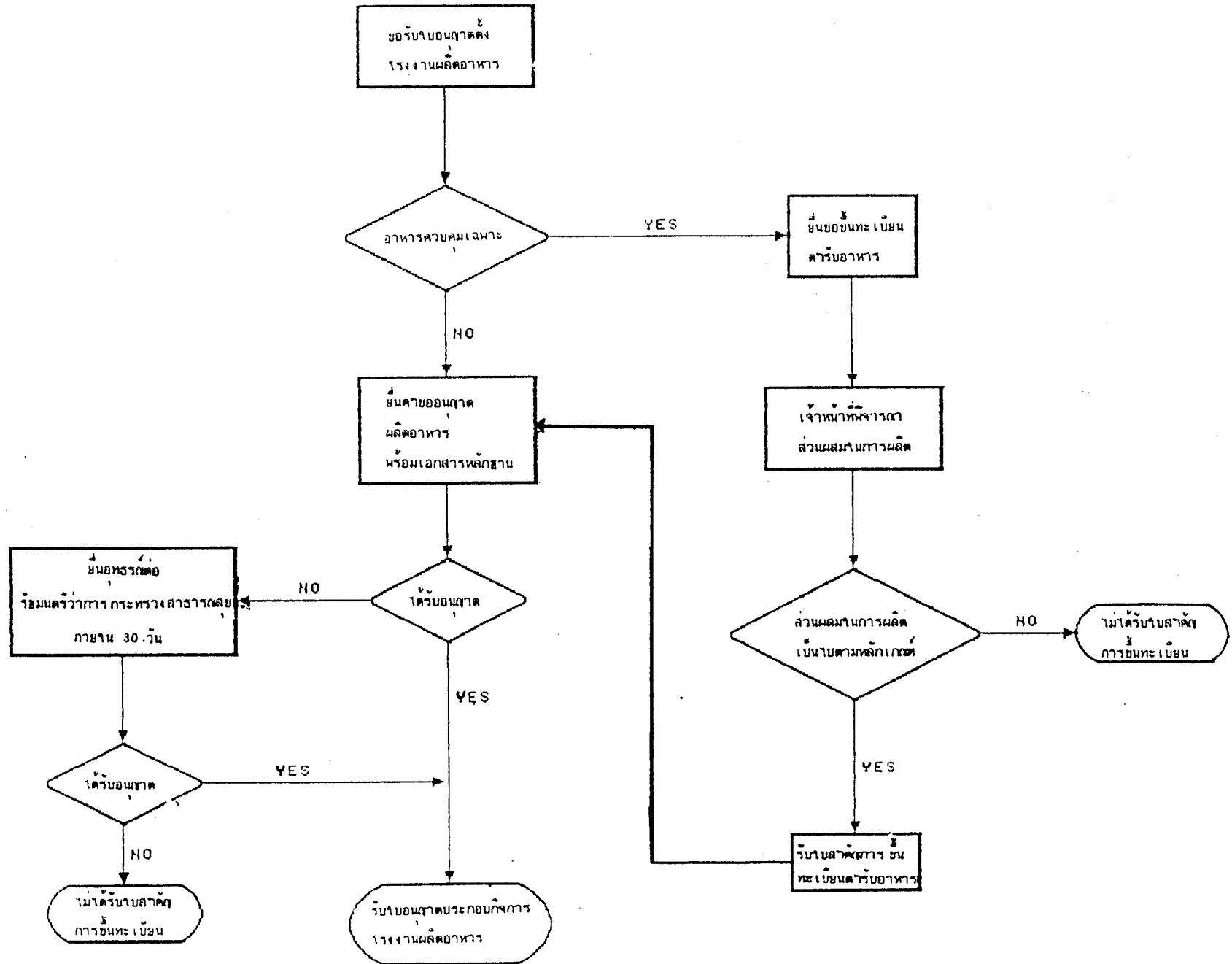
$$\text{Gross output} = \text{Intermediate demand} + \text{Final demand}$$

ในทางกลับกัน คอลัมน์ที่ j ก็แสดงถึงการซื้อของอุตสาหกรรม j จากอุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งรวมเรียกว่าปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate inputs) และจากปัจจัยการผลิตขั้นปฐม (Primary inputs) เช่น แรงงาน ทุน ฯลฯ ซึ่งจะเป็นมูลค่าเพิ่มในรูปของค่าจ้าง กำไร ค่าเช่า เป็นต้น และจากการนำเข้า ในตัวอย่างของแผนภาพที่ 1 มูลค่าเพิ่มจะจำแนกเป็น 2 ส่วนเท่านั้น คือ ค่าจ้างแรงงานและค่าตอบแทนอื่นๆ ดังนั้น ถ้าบวกเซลล์ตามคอลัมน์ j ก็จะได้เขียนได้ในรูปสมการดังนี้

$$X_j = \sum_i^n X_{ij} + L_j + V_j + M_j$$

และเมื่อบวกตัวรวมของแถวหรือของคอลัมน์ก็จะได้ผลผลิตรวมทั้งหมด (Total gross output) ของระบบเศรษฐกิจ

การขออนุญาตผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย

แผนภาพที่ 1 รูปแบบของตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

	1...j... n	อุปสงค์ขั้นสุดท้าย			การส่งออก	ผลผลิตรวม
		การบริโภค ภาคเอกชน	การลงทุน ภาคเอกชน	รัฐบาล		
1	$X_{11} \dots X_{1j} \dots X_{1n}$	C_1	I_1	G_1	E_1	X_1
.
.
.
i	$X_{i1} \dots X_{ij} \dots X_{in}$	C_i	I_i	G_i	E_i	X_i
.
.
.
n	$X_{n1} \dots X_{nj} \dots X_{nn}$	C_n	I_n	G_n	E_n	X_n
แรงงาน	$L_1 \dots L_j \dots L_n$	L_C	L_I	L_G	L_E	L
มูลค่า เพิ่มอื่นๆ	$V_1 \dots V_j \dots V_n$	V_C	V_I	V_G	V_E	V
การนำเข้า	$M_1 \dots M_j \dots M_n$	M_C	M_I	M_G		M
ค่าใช้จ่ายรวม	$X_1 \dots X_j \dots X_n$	C	I	G	E	X

$$X = \sum_j^n X_j + C + I + G + E$$

$$\text{และ } X = \sum_1^n X_1 + L + V + M$$

แต่เนื่องจากการซื้อขายในระดับกลางจะหักล้างกัน

$$\sum_j^n X_j = \sum_1^n X_1$$

ดังนั้น

$$L + V + M = C + I + G + E$$

$$\text{Value added + Imports} = \text{Final demand}$$

หรือเขียนอีกอย่างหนึ่งได้ว่า

$$L + V = C + I + G + (E - M)$$

$$\text{Gross income} = \text{Gross product}$$

ซึ่งก็คือ เอกลักษณ์ (Identity) ของผลผลิต และรายได้ในตารางบัญชีรายได้ประชาชาตินั้นเอง

จากบัญชีของตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น หากมีการกำหนดข้อสมมติฐานบางประการเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับลักษณะการผลิตของภาคการผลิต บัญชีปัจจัยการผลิต-ภาคการผลิต ดังแผนภาพที่ 1 ก็จะสามารถเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบของแบบจำลองเพื่อการวิเคราะห์ได้

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อแบบจำลองจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์จะมีการรวมตัวแปรหรือรวมสาขาการผลิตบางสาขาเข้าด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ สมมติว่า ได้มีการจัดระบบบัญชีดังปรากฏในแผนภาพที่ 1 เป็นตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ดังที่แผนภาพที่ 2 โดย Y คือ อุปสงค์ขั้นสุดท้าย และ V คือมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นถ้าบวกแต่ละเซลล์ของแถวที่ 1 เข้าด้วยกัน จะได้

$$X_1 - X_{11} - X_{12} - X_{13} = Y_1$$

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตเพื่อการวิเคราะห์

	1	2	3	อุปสงค์ขั้น สุดท้าย	ผลผลิต รวม
1	X_{11}	X_{12}	X_{13}	Y_1	X_1
2	X_{21}	X_{22}	X_{23}	Y_2	X_2
3	X_{31}	X_{32}	X_{33}	Y_3	X_3
มูลค่าเพิ่ม	V_1	V_2	V_3	-	V
ค่าใช้จ่ายรวม	X_1	X_2	X_3	Y	X

ถ้าจำนวนผลผลิตของอุตสาหกรรมที่ 1 ที่ขายให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ (อุตสาหกรรมที่ 1, 2 และ 3) เป็นฟังก์ชันของผลผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ นั่นคือ

$$X_1 - a_{11}X_1 - a_{12}X_2 - a_{13}X_3 = Y_1$$

โดยที่

$$a_{11} = X_{11}/X_1$$

$$a_{12} = X_{12}/X_2$$

$$a_{13} = X_{13}/X_3$$

สัมประสิทธิ์ a ข้างต้นนี้ เรียกว่า สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตโดยตรง (Direct Input Coefficient) ซึ่งจะแสดงถึง ความต้องการผลผลิตของอุตสาหกรรม i ต่อผลผลิต 1 หน่วยของอุตสาหกรรม j

ทั้งนี้จะมีข้อสมมติฐานที่สำคัญว่ามูลค่าที่เป็นตัวเงินของสินค้าและบริการที่อุตสาหกรรม i ขายให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ จะเป็น Linear and Homogeneous Function ของระดับผลผลิตของอุตสาหกรรม j ที่ซื้อผลผลิตของอุตสาหกรรม i ไปใช้ในการผลิต กล่าวอีกอย่างหนึ่ง สมมติฐานนี้จะ ได้แก่ การไม่มีผลผลิตร่วม (No Joint Products) เนื่องจากสินค้าแต่ละชนิดจะถูกผลิตโดยภาคการผลิตแต่ละอุตสาหกรรมโดยวิธีการผลิตแต่ละวิธี ขบวนการผลิตจะเป็นลักษณะ Constant Returns to Scale และไม่มีการทดแทนกันระหว่างปัจจัยการผลิต ระบบการผลิตจะไม่มี External Economies และ Diseconomies

ดังนั้นถ้าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตคงที่อยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ก็จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจได้ ระบบปัจจัยการผลิต-ผลผลิต อาจเขียนได้ในรูปของ Matrix ดังนี้

$$X - AX = Y$$

โดยที่

$$X = \text{Column Vectors of Gross Output}$$

$$Y = \text{Column Vectors of Final Demand}$$

$$A = \text{nxn Matrix of Direct Input Coefficients, } a_{ij}$$

ด้วย Identity Matrix, I และ หาก $(I-A)$ มี inverse ได้ Gross Output ก็จะสามารถเขียนให้อยู่ในรูปฟังก์ชันของ Final Demand ได้

$$(I-A) X = Y$$

$$X = (I-A)^{-1} Y$$

โดยที่ $(I-A)^{-1}$ คือ Leontief Inverse Matrix

$$\text{และถ้าให้ } B = (I-A)^{-1}$$

สมการข้างต้นก็เขียนได้เป็น

$$X = BY$$

สัมประสิทธิ์แต่ละตัวใน Matrix B ข้างต้นคือสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ภายใน (Interdependency Coefficient) กล่าวคือ สัมประสิทธิ์ b_{ij} จะแสดงถึงความต้องการโดยตรงและโดยอ้อมของอุตสาหกรรม i ต่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายสำหรับผลผลิตของอุตสาหกรรม j หนึ่งหน่วย นั่นคือ

$$X_i = b_{i1}Y_1 + b_{i2}Y_2 + \dots + b_{ii}Y_i + b_{ij}Y_j + \dots + b_{in}Y_n$$

Leontief Inverse Matrix ดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการวิเคราะห์ที่สำคัญมากในวิชาเศรษฐศาสตร์ และในการวิเคราะห์ Cascading Effect ของอุตสาหกรรมต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจไทย ก็จะใช้ประโยชน์จาก Leontief Inverse Matrix ซึ่งคำนวณมาจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ในปี พ.ศ.2528 ซึ่งเป็นตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตล่าสุดของประเทศไทย ที่ประกอบด้วยอุตสาหกรรมทั้งหมด 180 ประเภทด้วยกัน

การประมาณการอัตราภาษีการค้าที่แท้จริง ซึ่งรวมความซ้ำซ้อนของภาษีไว้ด้วยแล้ว ("Cascading" Tax Rate) ของอุตสาหกรรม จะอาศัยตารางของปัจจัยการผลิต-ผลผลิตในปี 2528 เป็นเครื่องมือ

ข้อสมมติฐานของแบบจำลองเพื่อคำนวณอัตราภาษีดังกล่าวนี้ ได้แก่ การที่ภาษีการค้าสามารถจะถูกผลักภาระไปข้างหน้าได้ทั้งหมด ซึ่งจำเป็นที่จะต้องถือว่าการกำหนดราคาเป็นไปตามทฤษฎี "Neoclassical" ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีการแข่งขันน้อยราย (Oligopolistic Theory) ทฤษฎีต้นทุนปกติในระยะยาว (Long-run Normal Cost) หรือทฤษฎีการจัดการราคา (Administered Pricing) ก็ตาม นั่นคือ ในขบวนการกำหนดราคาดังกล่าว การผลักภาระภาษีไปข้างหน้าจะบ่งบอกได้ว่ากำไรสุทธิ ผลตอบแทนของทุน และอัตราผลตอบแทนล้วนแต่เป็นปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดระดับราคา

วิธีการคำนวณ Matrix ของอัตราภาษีการค้าที่แท้จริง ซึ่งรวมความซ้ำซ้อนของภาษี ด้วย อาจแสดงได้โดยสมการทางคณิตศาสตร์ ดังต่อไปนี้

$$(1) \quad X_i = \sum_{j=1}^{180} X_{ij} + Y_i$$

$$\text{(โดยที่ } j = 1, 2, \dots, 180$$

$$\text{สำหรับ } i = 1, 2, \dots, 180)$$

$$(2) \quad X_i = \sum_{j=1}^{180} a_{ij} X_j + Y_i$$

$$(i = 1, 2, \dots, 180)$$

$$(3) \quad Y_i = X_i - \left(\sum_{j=1}^{180} a_{ij} X_j \right)$$

$$(i = 1, 2, \dots, 180)$$

สมการที่ (1) เป็นสมการที่แสดงถึงการวิเคราะห์ดุลยภาพทางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตทั่วไป กล่าวคือ ยอดขายรวมของอุตสาหกรรม i , X_i , จะเท่ากับยอดขายขั้นกลาง (Intermediate Sales), X_{ij} , รวมกับยอดขายขั้นสุดท้าย (Sales to Final Demand), Y_i

สมการที่ (2) แสดงว่า $X_{ij} = \sum_{j=1}^{180} a_{ij} X_j$ ซึ่งมาจากข้อสมมติฐานที่ว่ายอดขาย

ของอุตสาหกรรม i ให้อุตสาหกรรม j เป็นสัดส่วนโดยตรงของผลผลิตของอุตสาหกรรม j , a_{ij} นั่นคือ $a_{ij} = X_{ij}/X_j$

สมการที่ (3) ระบุว่ายอดขายขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรม i จะเท่ากับยอดขายรวมหักออกด้วยยอดขายขั้นกลางทั้งหมดของอุตสาหกรรม i

สมการดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจเขียนได้อีกลักษณะหนึ่งในรูปของ Matrix Notation ดังนี้

จากสมการที่ (2) จะได้

$$(4) \quad X = AX + Y$$

โดยที่ X คือ Column Vector ของผลผลิต

Y คือ Column Vector ของยอดขายขั้นสุดท้าย

และ A คือ Matrix ของ Direct Input Coefficient, a_{ij}

จากสมการที่ (3) จะได้

$$(5) \quad Y = (I - A)X$$

โดยที่ I คือ Identity Matrix ที่มี Order เช่นเดียวกับ A
ดังนั้น Final Solution ของระบบจะได้เป็น

$$(6) \quad X = (I - A)^{-1} Y$$

โดยที่ Matrix $(I - A)^{-1}$ จะแสดงถึงความต้องการทางตรงและทางอ้อมต่อหนึ่งหน่วย (บาท) ของการขายให้อุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Direct and Indirect Requirements per Baht of Delivery to Final Demand)

$$(7) \quad TX = T(I - A)^{-1} Y = C$$

ดังนั้นเมื่อคูณสมการที่ (6) ทั้งสองข้างด้วย T ซึ่งเป็น Matrix ที่มีอัตราภาษีการค้าใน Main Diagonal และมี Elements อื่นเป็นศูนย์ ก็จะได้ Column Vector C ซึ่งประกอบด้วย Elements C_i , ที่แสดงถึงภาระภาษีการค้าซ้ำซ้อนของอุตสาหกรรม i โดยที่ผลบวกของ column j ของ matrix ซึ่งได้จาก $T(I - A)^{-1}$ ก็คือ ภาระภาษีการค้าต่อบาทของการขายให้อุปสงค์ขั้นสุดท้ายโดยอุตสาหกรรม j และ Element ที่ i ของ column j ก็คือ ภาระภาษีของอุตสาหกรรม i ที่ฝังอยู่ในหนึ่งบาทของการขายให้อุปสงค์ขั้นสุดท้ายโดยอุตสาหกรรม j

ภาคผนวกที่ 5

ภาคผนวก 5

ภาคการผลิตและบริการที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-0 Code ; ภาคการผลิตและบริการ

- 001 ; การทำนา
- 002 ; การทำไร่ข้าวโพด
- 003 ; ปลูกพืช
- 004 ; การทำไร่มันสำปะหลัง
- 005 ; ไร่อื่น ๆ
- 006 ; การปลูกพืชตระกูลถั่ว
- 007 ; การทำสวนผัก
- 008 ; การทำสวนผลไม้
- 009 ; การทำไร่ถั่ว
- 010 ; การทำสวนมะพร้าว
- 011 ; การทำสวนปาล์ม
- 012 ; การปลูกบวบ/แก้ว/กระเจา
- 013 ; การปลูกพืชเส้นใย
- 014 ; การทำไร่ยาสูบ
- 015 ; การทำสวนกาแฟ และชา
- 016 ; การทำสวนยางพารา
- 017 ; ผลิตผลทาง เกษตรอื่น ๆ
- 018 ; การเลี้ยงปลาสัตว์
- 019 ; การเลี้ยงสุกร
- 020 ; การเลี้ยงปลาสัตว์อื่น ๆ
- 021 ; การเลี้ยงสัตว์ปีก
- 022 ; ผลิตผลจากสัตว์ปีก
- 023 ; การเลี้ยงไหม
- 028 ; การประมงในมหาสมุทร และชายฝั่ง
- 029 ; การประมงน้ำจืด
- 042 ; การทำสัตว์
- 049 ; โรงสีข้าว
- 050 ; โรงงานทำมัน และแป้งมันสำปะหลัง

ภาคผนวก 5 (ต่อ)

ภาคการผลิต และบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-O Code ;	ภาคการผลิต และบริการ
061	;การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป
083	;การพิมพ์ และการพิมพ์โฆษณา
085	;การผลิตบับ และยาปราบศัตรูพืชและยาฆ่าแมลง
140	;การก่อสร้างงานบริการสาธารณะทางด้าน การเกษตรและป่าไม้
149	;การขนส่งโดยรถไฟ
150	;การขนส่งผู้โดยสาร
151	;การขนส่งสินค้าทางบก การขนส่งสินค้าทางบก
154	;การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ
164	;บริการทางธุรกิจ
165	;การบริหารราชการ
166	;การบริการรักษาความสะอาด
167	;การบริการการศึกษา
168	;สถาบันวิจัย
169	;การบริการทางการแพทย์และอนามัย
170	;สถาบันธุรกิจ, สมาคมอาชีพ, สมาคมกรรมการ
171	;การบริการชมชนอื่นๆ
175	;ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ส่วนสาธารณะและบริการทางวัฒนธรรมอื่นๆ

แหล่งที่มา : ตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต ปี 1985 และกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มฉบับร่าง

ภาคผนวกที่ 6

ภาคผนวก 6

ภาคการผลิตและบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-0 Code	ภาคการผลิตและบริการ
024	; การบริการทางการเกษตร
025	; การทำไม้ซุง
026	; การเผาถ่าน และการทำฟืน
027	; ผลผลิตจากป่าอื่น ๆ
030	; การทำเหมือง ถ่านหิน และลิกไนต์
031	; การขุดเจาะน้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติ
032	; การทำเหมืองแร่เหล็ก
033	; การทำเหมืองแร่ดีบุก
034	; การทำเหมืองแร่ทองสแตน
035	; เหมืองแร่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่แร่เหล็ก
036	; การทำเหมือง แร่ฟลูออไรต์
037	; การทำเหมือง แร่ที่ชี้ทำเคมีภัณฑ์และปิโตรเลียม
038	; เกลือ
039	; การทำเหมือง หินปูน
040	; การทำแร่ เบดหินและการย่อยหิน
041	; การทำเหมือง แร่และ เหมือง หินอื่น ๆ
043	; การทำเนื้อกระเบื้อง
044	; ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม
045	; การทำผักและผลไม้กระเบื้อง
046	; การเก็บรักษาอาหารทะเล
047	; การผลิตน้ำมันมะพร้าว และน้ำมันปาล์ม
048	; การผลิตน้ำมันจากสัตว์ และพืช
051	; โรงงานอบข้าวโพด
052	; โรงงานทำแป้ง และการบดแป้งอื่น ๆ
053	; โรงงานทำขนมปัง
054	; โรงงานทำก๋วยเตี๋ยวและผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกัน
055	; โรงงานทำน้ำตาล
056	; การผลิตผลิตภัณฑ์นมชนิดเค็ม

ภาคผนวก 6 (ต่อ)

ภาคการผลิต และบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-O Code	ภาคการผลิต และบริการ
057	;การผลิตน้ำแข็ง
058	;การผลิตผงชูรส
059	;การผลิตกาแฟ และชา
060	;การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ
062	;การต้ม กกลน การผสมสุรา
063	;โรงเบียร์
064	;อุตสาหกรรมเครื่องดนตรีไม้มวลกลซอและน้ำออตลม
065	;การอบ การบ่มไวน์ชาสเบ
066	;การผลิตผลิตภัณฑ์ไวน์ชาสเบ
067	;การปั่นด้าย
068	;การทอผ้า
069	;การบริการ การฟอก การพิมพ์ การย้อม
070	;การผลิตสิ่งทอสิ่งทอสำเร็จรูป
071	;โรงงานทัก
072	;การผลิตเครื่องแต่งกาย
073	;การผลิตห่มและเครื่องปลาด
074	;อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เชือก
075	;โรงฟอกหนังและการแต่งสำเร็จหนังสัตว์
076	;การผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์
077	;การผลิตรองเท้าเทียมหนังเทียม
078	;โรงเลื่อยไม้ ไม้ และขเลื่อย
079	;การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กอก
080	;การผลิตเครื่องเรือนเครื่องตกแต่งทำด้วยไม้
081	;การผลิตกระดาษและกระดาษแข็ง
082	;การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ
084	;การผลิตเคมีภัณฑ์ของอุตสาหกรรมมวลฐาน
086	;การผลิตยางสนสังเคราะห์ วัสดุพลาสติกและวัสดุทำขึ้น ;การผลิตเส้นใยประดิษฐ์

ภาคผนวก 6 (ต่อ)

ภาคการผลิต และบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-0 Code	ภาคการผลิต และบริการ
087	;การผลิตสีทา น้ำมันชักเงา
088	;การผลิตยารักษาโรค
089	;การผลิตสบู่และผลิตภัณฑ์ที่ทำความสะอาด
090	;การผลิตเครื่องสำอาง
091	;การผลิตไมซ์ดีไฟ
092	;การผลิตผลิตภัณฑ์เคม่อื่นๆ
093	;น้ำมันปิโตรเลียม
094	;ผลผลิตอื่นๆจากน้ำมันปิโตรเลียม
095	;การผลิตยางแผ่นและยางก้อน
096	;การผลิตยางนอogyangใน
097	;การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ
098	;การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก
099	;การผลิตกระเบื้องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผา
100	;การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว
101	;การผลิตผลิตภัณฑ์จากหินที่ใช้ในงานก่อสร้าง
102	;การผลิตซีเมนต์
103	;การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต
104	;การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ
105	;อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า
106	;การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า
107	;ผลิตภัณฑ์โลหะ
108	;การผลิตเครื่องตัดและเครื่องมือ
109	;การผลิตเครื่องเรือนที่ทำด้วยโลหะ
110	;การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ
111	;ผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ
112	;การผลิตเครื่องยนต์และกังหัน
113	;การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเกษตร
114	;การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ประดิษฐ์เครื่องไม้และโลหะ

ภาคผนวก 6 (ต่อ)

ภาคการผลิต และบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-0 Code	;ภาคการผลิต และบริการ
115	;การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์พิเศษ
116	;การผลิตเครื่องจักร เครื่องมือที่ใช้ในสำนักงานและครัวเรือน
117	;การผลิตเครื่องจักรและ เครื่องไฟฟ้าสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม
118	;การผลิตอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์
119	;การผลิตเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน
120	;การผลิตลวดและสายเคเบิลชนิดหมุนวน
121	;การผลิตหม้อกำเนิดไฟฟ้าและหม้อเก็บไฟฟ้า
122	;การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ
123	;การต่อเรือและการซ่อมเรือ
124	;การผลิตอุปกรณ์รถไฟ
125	;การผลิตยานยนต์
126	;การผลิตรถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และรถเข็น
127	;การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด
128	;การผลิตอากาศยาน
129	;การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับงานวิทยาศาสตร์
130	;การผลิตอุปกรณ์การถ่ายภาพและสายตา
131	;การผลิตนาฬิกา
132	;การผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
133	;การผลิตเครื่องดนตรีและ เครื่องกีฬา
134	;การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ
135	;การผลิตไฟฟ้า
136	;ก๊าซ
137	;การประปา
138	;การก่อสร้างที่อยู่อาศัย
139	;การก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย
141	;การก่อสร้างงานบริการที่ไม่เกี่ยวกับงานเกษตร
142	;การก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าและสาธารณูปโภค
143	;การก่อสร้างอาคารโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุกระจายเสียง หรือโทรทัศน์

ภาคผนวก 6 (ต่อ)

ภาคการผลิตและบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

I-O Code	ภาคการผลิตและบริการ
144	การก่อสร้างอื่น ๆ
145	การค้าส่ง
146	การค้าปลีก
147	ภัตตาคารและร้านอาหาร
148	โรงแรมและที่พักอื่น ๆ
152	การให้บริการแก่การขนส่งทางบก
153	การขนส่งทางทะเลหลวงและชายฝั่ง
155	บริการการขนส่งทางน้ำ
156	การขนส่งทางอากาศ
157	บริการเกี่ยวเนื่องกับการขนส่ง
158	สถานที่เก็บสินค้าและการเก็บสินค้า
159	บริการไปรษณีย์โทรเลข
172	บริการด้านภาพยนตร์และการจัดจำหน่าย
173	โรงภาพยนตร์และโรงละคร
174	วิทยุ, โทรทัศน์, บริการที่เกี่ยวข้อง
176	การบันเทิงและการบริการสันทนาการ
177	การซ่อมแซม
178	การบริการบุคคล
179	สาธารณูปโภค
180	อื่น ๆ

แหล่งที่มา: ตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต ปี 1985 และกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มฉบับร่าง

ภาคผนวกที่ 7

ภาคผนวก 7
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี		อัตราภาษี		ปัจจุบันนี้ อัตราภาษี	
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		
	(%)	หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย		
1. สุรา (พิกัดราชาอาณาจักร)	50	ลิตร	120	(ร้อยละของราคาตลาด ขายส่งข้างสุดท้าย)	(บาท/ลิตร แห่ง แอลกอฮอล์บริสุทธิ์)	
1.1 สุราสามทับ				ไม่กำหนด	9.50	ตามปริมาณ
1.2 สุราขาว				ไม่กำหนด	30.00	"
1.3 สุราผสม (พวงสุทอง, เขียงกวน)				35	60.00	"
1.4 สุราประพิเศษ						
(1) ประเภทลิเคียว เวอร์มูท ยีน หรือสุราร้อนที่หมักเดียวกัน				35	100.00	"
(2) ซ้อมาร์แชล หรือสุราร้อนที่มีคุณภาพ คล้ายคลึงกันและราคาขายปลีกเดียวกัน				35	100.00	"
(3) ซ้อม นมโซง, โก๋ขาววิสกี้ หรือ สุราร้อนที่มีคุณภาพคล้ายคลึงและ ราคาขายปลีกเดียวกัน				35	100.00	"
(4) ซ้อม กวางทอง, มงกุฎวิสกี้ หรือ สุราร้อนที่มีคุณภาพคล้ายคลึงและ ราคาขายปลีกเดียวกัน				35	100.00	"
(5) ซ้อม สิงห์ไทยพ่า, เสือดาว, ยอดข้าว หรือสุราร้อนที่มีคุณภาพคล้ายคลึงและ ราคาขายปลีกเดียวกัน				35	75.00	"
1.5 สุราพิเศษ				ไม่กำหนด	35.00	"
1.6 สุราสามทับที่นำไปทำการแปลงสภาพ หรือนำไปใช้ในการแพทย์เภสัชกรรม วิทยาศาสตร์ หรืออุตสาหกรรม				ไม่กำหนด	1.00	"

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เขตภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันี
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
1.7 สุราแช่	60	ลิตร	28			
ก. สุราแช่ที่ทำจากผลไม้ เมล็ดธัญพืช แป้งจากพืช หรือน้ำตาลจากพืชซึ่ง เป็นผลิตภัณฑ์ภายในประเทศโดยผลิตผล นั้นมีน้ำหนักไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของ ส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต				10	7.00 (ไม่คำนึงถึงแรง แอลกอฮอล์)	"
ข. สุราแช่นอกจาก (ก) ได้แก่ เบียร์				50	28.00	" ยกเว้นแอลกอฮอล์ และกินเนสส์
สุรา (นำเข้ามาในราชอาณาจักร)						
ก. สุราแช่	-	ลิตร	100			
สุราที่มึนแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี						
(1) เบียร์ที่บรรจุในภาชนะ มีปริมาณ ไม่เกิน 20 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	5.00	"
(2) เบียร์ที่บรรจุในภาชนะ มีปริมาณ เกิน 20 เซนติลิตร แต่ไม่เกิน 40 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	10.00	"
(3) เบียร์ที่บรรจุในภาชนะ มีปริมาณ เกิน 40 เซนติลิตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติลิตร ละ 10.00 บาท (เศษของ 40 เซนติลิตร ให้ทับ 40 เซนติลิตร)	"
(4) สุราอื่นนอกจากเบียร์ ที่บรรจุในภาชนะ				ไม่กำหนด	30.00	"

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
 อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้ อัตราภาษี
	ความมูลค่า	ความปริมาณ		ความมูลค่า	ความปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
มีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติเมตร (5) สุราอื่นนอกจากเบียร์ ที่บรรจุในภาชนะ มีปริมาณเกิน 40 เซนติเมตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติเมตร ละ 30.00 บาท (เศษของ 40 เซนติเมตร ให้นับ 40 เซนติเมตร)	
จ. สุรากลั่น	-	ลิตร	400			
สุราที่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี แต่ไม่เกิน 20 ดีกรี			แพ่งแอลกอฮอล์ บริษัท			
(1) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติเมตร				ไม่กำหนด	30.00	"
(2) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกิน กว่า 40 เซนติเมตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติเมตร ละ 30.00 บาท (เศษของ 40 เซนติเมตร ให้นับ 40 เซนติเมตร)	"
สุราที่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 20 ดีกรี แต่ไม่เกิน 25 ดีกรี						
(1) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติเมตร				ไม่กำหนด	32.00	"
(2) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกิน กว่า 40 เซนติเมตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติเมตร ละ 32.00 บาท (เศษของ 40 เซนติเมตร ให้นับ 40 เซนติเมตร)	"
สุราที่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 25 ดีกรี แต่ไม่เกิน 30 ดีกรี						

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
(1) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	32.00	"
(2) สุราที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกินกว่า 40 เซนติลิตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติลิตร ละ 32.00 บาท (เศษของ 40 เซนติลิตร ให้นับ 40 เซนติลิตร)	"
สุราที่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 30 ดีกรี แต่ไม่เกิน 40 ดีกรี						
(1) สุราวิสกี้และรัมที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	32.00	"
(2) สุราวิสกี้และรัมที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกิน 40 เซนติลิตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติลิตร ละ 32.00 บาท (เศษของ 40 เซนติลิตร ให้นับ 40 เซนติลิตร)	"
(3) สุราจีนที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	26.00	"
(4) สุราจีนที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกิน 40 เซนติลิตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติลิตร ละ 26.00 บาท (เศษของ 40 เซนติลิตร ให้นับ 40 เซนติลิตร)	"
(5) สุราอื่นนอกจากสุราวิสกี้ รัม และ สุราจีน ที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณไม่เกิน 40 เซนติลิตร				ไม่กำหนด	32.00	"
(6) สุราอื่นนอกจากสุราวิสกี้ รัม และ สุราจีน ที่บรรจุในภาชนะมีปริมาณเกิน 40 เซนติลิตรขึ้นไป				ไม่กำหนด	ทุกๆ 40 เซนติลิตร ละ 32.00 บาท (เศษของ 40 เซนติลิตร	"

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
ไม้เกิน 1 ลิตร (2) สราทิบริจในภาชนะมีปริมาณเกินกว่า 1 ลิตรขึ้นไป หมายเหตุ สราทิพิเศษ นอกจากต้องเสียภาษีสรรพสามิตตามปกติแล้ว ยังต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษอีก เช่น สราทิพิเศษชื่อ "รีเจนท์" เสียค่าธรรมเนียมพิเศษอีก 1.5 เท่าของอัตราภาษีสราทิพิเศษ สราทิพิเศษ ชื่อ "นงสงโสม" เสียค่าธรรมเนียมพิเศษอีก 2 เท่าของอัตราภาษีสราทิพิเศษ				ไม้ก๊าทนด	ทุกๆ 1 ลิตร ละ 40.00 บาท (เศษของลิตร ให้นับ 1 ลิตร)	"
2. ชาลูป						
2.1 บุหรี่ก๊าทนดที่ผลิตในประเทศ	60	-				
	ของราคา					
	ประกาศกรม					
2.1.1 ชนิดที่ห้าขายจากคณืชาลูปที่ปลอกในประเทศกึ่งสิน				55	ไม้ก๊าทนด	ตามมูลค่า
2.1.2 ชนิดที่ห้าขายจากคณืชาลูปที่ปลอกในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ				55	ไม้ก๊าทนด	ตามมูลค่า

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
 อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
ยาสูบพื้นดิน						
2.1.3 สินค้าอื่นนอกจากข้อ 2.1.1 และ ข้อ 2.1.2				55	ไม่กำหนด	ตามมูลค่า
2.2 บุหรี่กึ่งการผลัดกันต่างประเทศ (ปัจจุบันยังไม่อนุญาตให้นำเข้า)	80	กรัม		ไม่กำหนด	0.50	ตามปริมาณ
	ของราคา				(เศษของกรัมห้า	
	ประกาศกรมฯ				นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.3 บุหรี่กึ่งการผลัดกันในประเทศ	-	กรัม	0.02	ไม่กำหนด	0.02	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.4 บุหรี่กึ่งการผลัดกันต่างประเทศ	-	กรัม	0.20	ไม่กำหนด	0.12	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.5 บุหรี่อื่นที่ผลัดกันในประเทศ	-	กรัม	0.01	ไม่กำหนด	0.02/5 กรัม	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.6 บุหรี่อื่นที่ผลัดกันต่างประเทศ	-	กรัม	0.20	ไม่กำหนด	0.12	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.7 ยาเส้นปรุงที่ผลัดกันในประเทศ	-	กรัม	0.05	ไม่กำหนด	0.02	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.8 ยาเส้นปรุงที่ผลัดกันต่างประเทศ	-	กรัม	0.20	ไม่กำหนด	0.09	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมห้า		(เศษของกรัมห้า	
			นับเป็นหนึ่งกรัม)		นับเป็นหนึ่งกรัม)	

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	พีดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
2.9 ชาเขียวที่ผลิตในประเทศ	-	กรัม	0.01	ไม่กำหนด	0.01	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)		(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)	
2.10 ชาเขียวที่ผลิตในประเทศ	-	กรัม	0.20	ไม่กำหนด	0.09	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)		(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)	
ชาเส้น						
2.11 ชาเส้นที่ผลิตในประเทศ	-	กรัม	0.01 บาท/10 กรัม	ไม่กำหนด	0.01 บาท/10 กรัม	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมที่นับเป็น 10 กรัม)		(เศษของกรัมที่นับเป็น 10 กรัม)	
2.12 ชาเส้นที่ผลิตในประเทศ	-	กรัม	0.01 บาท/1 กรัม	ไม่กำหนด	0.01 บาท/1 กรัม	ตามปริมาณ
			(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)		(เศษของกรัมที่นับเป็นหนึ่งกรัม)	
3. ไร่		ไร่	ค่าธรรมเนียมสำหรับ การขุดทรายไร่ เกิน 30 บาท/100ไร่			
-ไร่ขี้เถ้า				ไม่กำหนด	30บาท/100 ไร่	ไม่จัดเก็บภาษี
4. ซีเมนต์	9	กิโลกรัม	0.115 บาท/กิโลกรัม	6	0.08 บาท/กิโลกรัม	ตามมูลค่า
5. ขานี้ด	30	กรัม	0.20 บาท/กรัม	30	0.20 บาท/กรัม	ตามมูลค่า

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เหล้า		อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้ อัตราภาษี
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
6. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน					
เบนซินพิเศษ		ลิตร	30	3.40บาท/ลิตร	
เบนซินธรรมดา		"	30	3.40บาท/ลิตร	
ก๊าด		"	22.5	2.00บาท/ลิตร	
ไอพ่น (เจ็ทเอ 1)		"	10	0.30บาท/ลิตร	
ไอพ่น (เจ็ท บี 1)		"	10	2.65บาท/ลิตร	
ไอพ่นที่ใช้เป็นอย่างอื่น		"	30	1.90บาท/ลิตร	
ดีเซลหมุนเร็ว		"	22.5	0.40บาท/ลิตร	
ดีเซลหมุนช้า		"	22.5	0.40บาท/ลิตร	
เตา 600		"	1	0.40บาท/ลิตร	
เตา 1200		"	1	0.40บาท/ลิตร	
เตา 1500		"	1	0.40บาท/ลิตร	
เตา 2000		"	1	0.40บาท/ลิตร	
เตา 2500		"	1	0.40บาท/ลิตร	
เตา อื่นๆ		"	1	0.40บาท/ลิตร	
พล้อล้นเหลว		"	5	1.00บาท/ลิตร	
พล้อล้นเหลวจากที่ใช้แล้ว		"	5	0.66บาท/ลิตร	
พล้อล้นไม้เหลว (จารบี)		กิโลกรัม	5	1.66บาท/กิโลกรัม	
พล้อล้นไม้เหลว (จารบี)		"	5	1.66บาท/กิโลกรัม	
พล้อล้นไม้เหลว (จารบี)		"	5	1.66บาท/กิโลกรัม	
พล้อล้นไม้เหลว (จารบี)		"	5	1.66บาท/กิโลกรัม	
ก๊าซปิโตรเลียม (LPG)		ลิตร	22	1.36บาท/ลิตร	
ก๊าซปิโตรเลียม (LPG)		"	12	1.36บาท/ลิตร	
ก๊าซปิโตรเลียม (LPG)		"	12	1.36บาท/ลิตร	

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันใช้
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	อัตราภาษี
ซีโครเลียมบีด (แอลพีเอส)		คัน		5	10.00 คัน	
บีดเมทจากที่ใช้แล้วแอลพีเอส		เมตรกตัน		5	1.00 เมตรกตัน	
บีดเมทจากที่ใช้แล้ว (พอลีนโคค)		"		5	1.00 เมตรกตัน	
ก๊าซธรรมชาติ		ลูกบาศก์เมตร		0.03	0.0009 ลบ.ม	
ก๊าซธรรมชาติเหลว		ลิตร		0.02	0.0008 ลิตร	
นากซีลล์สโกล		"		30	2.30 ลิตร	
โซลเว้น (เรซินเบอร์)		"		7	0.60 ลิตร	
โซลเว้น (ไฮโดรคาร์บอนอื่นๆ)		"		2	0.20 ลิตร	
7. ไม้ขีดไฟและเครื่องขีดไฟ						
7.1 ไม้ขีดไฟ						
7.1.1 บรรจุกล่องหรือซองที่มีจำนวน เฉลี่ยกล่อง หรือซองหนึ่ง เกิน 20 อัน	10	ร้อยกล่อง หรือซอง	3.35	10	3.35	ตามปริมาณ
7.1.2 บรรจุกล่องหรือซองที่มีจำนวน เฉลี่ยกล่อง หรือซองละเกิน 20 อันแต่ไม่เกิน 45 อัน	10	ร้อยกล่อง หรือซอง	4.05	10	4.05	ตามมูลค่า
7.1.3 บรรจุกล่องหรือซองที่มีจำนวน เฉลี่ยกล่อง หรือซองละเกิน 45 อันแต่ไม่เกิน 60 อัน	10	ร้อยกล่อง หรือซอง	4.90	10	4.90	ตามมูลค่า
7.1.4 บรรจุกล่องหรือซองที่มีจำนวน เฉลี่ยกล่อง หรือซองละเกิน 60 อันแต่ไม่เกิน 90 อัน	10	ร้อยกล่อง หรือซอง	6.65	10	6.65	ตามมูลค่า
7.1.5 บรรจุกล่องหรือซองที่มีจำนวน เฉลี่ยกล่อง หรือซองละเกิน	10	ร้อยกล่อง หรือซอง	18.20	10	18.20	ตามมูลค่า

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. 2531

รหัสสินค้า	พิกัดภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบันนี้ อัตราภาษี
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		(%)	หน่วย			
90 อินทผาตีเกิน 250 อิน						
7.1.6 บรรจุกลักหรือผงที่มีจำนวน เฉลี่ยกลัก หรือผงละ เกิน	10	ร้อยกลัก หรือผง	22.75	10	22.75	ตามมูลค่า
250 อินทผาตีเกิน 430 อิน						
7.1.7 บรรจุกลักที่มีจำนวนเฉลี่ย กลักหนึ่งเกิน 430 อินทผาตี เฉลี่ยหนึ่งเพิ่มขึ้นสำหรับจำนวน โมลลิทเกิน 430 อิน ทกฯ	10	ร้อยกลัก หรือผง	22.75	10	5.30	ตามมูลค่า
100 อิน หรือเศษของ 100 อิน						
7.2 เครื่องดื่ม	20	อิน	0.60	20	0.60	ตามมูลค่า
8. เครื่องดื่ม						
8.1 เครื่องดื่มบรรจุภาชนะอะลูมิเนียม ชกเว้นน้ำชา				ร้อยละของ มูลค่าตาม ประกาศกรม	บาท/ภาชนะ	
8.1.1 บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตร ไม่ เกิน 440 ลูกบาศก์เซนติเมตร	20	บาท/ภาชนะ	0.45	20	0.45	ตามมูลค่า
				10	0.20	
				(ลดภาษีตาม มาตรา 103)	(ลดภาษีตาม มาตรา 103)	
8.1.2 บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกิน 440 ลูกบาศก์เซนติเมตร	20	บาท/440 ลบ.ซม (เศษของ 440 ลบ.ซม ขึ้น เป็น 440 ลบ.ซม)	0.45	20	0.45	ตามมูลค่า
				10	0.20	
				(ลดภาษีตาม มาตรา 103)	(ลดภาษีตาม มาตรา 103)	
8.2 เครื่องดื่มที่บรรจุหรือได้จาก เครื่องชงชาหรือเครื่องดื่ม ชกเว้นน้ำชา	20	บาท/440 ลบ.ซม (เศษของ 440	0.45	20	0.45	ตามมูลค่า

ภาคผนวก 7 (ต่อ)
อัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2531

ชนิดสินค้า	เพดานภาษี			อัตราภาษี		ปัจจุบัน อัตราภาษี
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(%)	หน่วย	บาท ต่อ หน่วย	(%)	บาท ต่อ หน่วย	
8.3 น้ำโซดาที่บรรจุภาชนะและผนึกไว้		ลบ.ซม ใต้นับ (เป็น 440 ลบ.ซม)				
8.3.1 บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตร ไม่เกิน 440 ลูกบาศก์เซนติเมตร	25	บาท/ภาชนะ	0.77	25	0.77	ตามมูลค่า
8.3.2 บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกิน 440 ลูกบาศก์เซนติเมตร	25	บาท/440 ลบ.ซม (เศษของ 440 ลบ.ซม ใต้นับ (เป็น 440 ลบ.ซม)	0.77	25	0.77	ตามมูลค่า
8.4 น้ำโซดาที่ห้า หรือบรรจุ หรือ ได้จากการขายเครื่องดื่ม	25	บาท/440 ลบ.ซม (เศษของ 440 ลบ.ซม ใต้นับ (เป็น 440 ลบ.ซม)	0.77	25	0.77	ตามมูลค่า

ที่มา : สำนักสาร พ.ศ.-ธ.ศ. 2531. กรมสรรพสามิต

ภาคผนวกที่ 8

ภาคผนวก 8 (ต่อ)

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
140 การก่อสร้างงานบริการสาธารณะทางด้านการเกษตรและป่าไม้	-	-	-
141 การก่อสร้างงานบริการที่ไม่เกี่ยวกับงานเกษตร	-	-	-
142 การก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าและสาธารณูปโภค	-	-	-
143 การก่อสร้างอาคารโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุกระจายเสียง หอโทรศัพท์	-	-	-
144 การก่อสร้างอื่นๆ	-	-	-
145 การค้าส่ง	-	-	-
146 การค้าปลีก	-	-	-
147 กภัตตาคารและร้านอาหารเครื่องดื่ม	-	-	-
148 โรงแรมและที่พักอื่นๆ	-	-	-
149 การขนส่งโดยรถไฟ	-	-	-
150 การขนส่งผู้โดยสาร	-	-	-
151 การขนส่งสินค้าทางบก	-	-	-
152 การให้บริการแก่การขนส่งทางบก	-	-	-
153 การขนส่งทางทะเล เรือหลวง และชายฝั่ง	-	-	-
154 การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ	-	-	-
155 บริการการขนส่งทางน้ำ	-	-	-
156 การขนส่งทางอากาศ	-	-	-
157 บริการเกี่ยวเนื่องกับการขนส่ง	-	-	-
158 สถานที่เก็บสินค้าและการเก็บสินค้า	-	-	-
159 บริการไปรษณีย์โทรเลข	-	-	-
160 บริการทางธนาคาร	-	-	-
161 บริการประกันชีวิต	-	-	-
162 บริการประกันอื่นๆ	-	-	-
163 บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	-	-	-
164 บริการทางธุรกิจ	-	-	-
165 การบริหารราชการ	-	-	-
166 การบริการรักษาความสะอาด	-	-	-
167 การบริการการศึกษา	-	-	-

ภาคผนวก 8 (ต่อ)

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
112 การผลิตเครื่องยนต์และกังหัน	25.13	30.00	30.00
113 การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเกษตร	25.83	28.73	30.00
114 การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ประติษฐ เครื่องไม้และโลหะ	15.00	30.00	30.00
115 การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์พิเศษ	18.08	32.03	30.86
116 การผลิตเครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ในสำนักงานและครัวเรือน	33.40	40.80	43.40
117 การผลิตเครื่องจักรและเครื่องไฟฟ้าสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม	27.16	30.00	34.05
118 การผลิตอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์	34.10	45.32	40.48
119 การผลิตเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน	42.95	49.09	51.59
120 การผลิตลวดและสายเคเบิลชนิดหมถนวน	30.00	30.00	38.64
121 การผลิตหม้อกำเนิดไฟฟ้าและหม้อเก็บไฟฟ้า	61.82	49.09	52.73
122 การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ไฟฟ้าอื่นๆ	33.96	30.83	37.92
123 การต่อเรือและการซ่อมเรือ	15.00	28.44	35.00
124 การผลิตอุปกรณ์รถไฟ	5.00	11.43	5.00
125 การผลิตยานยนต์	25.09	36.67	54.00
126 การผลิตรถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และรถเข็น	30.00	35.63	41.88
127 การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด	-	-	-
128 การผลิตอากาศยาน	-	-	5.00
129 การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับงานวิทยาศาสตร์	26.21	28.14	31.00
130 การผลิตอุปกรณ์การถ่ายภาพและสายตา	34.29	31.72	34.74
131 การผลิตนาฬิกา	38.89	40.00	48.33
132 การผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	29.17	31.38	38.17
133 การผลิตเครื่องดนตรีและเครื่องกีฬา	31.94	33.24	34.03
134 การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ	39.65	39.35	47.89
135 การผลิตไฟฟ้า	-	-	-
136 ก๊าซ	-	-	-
137 การประปา	-	-	-
138 การก่อสร้างที่อยู่อาศัย	-	-	-
139 การก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย	-	-	-

ภาคผนวก 8 (ต่อ)

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
085 การผลิตป๋ย และยาปราบศัตรูพืชและยามาแมลง	10.00	14.13	30.00
086 การผลิตยางสนลึง เครื่องใช้ วัสดุพลาสติกและวัสดุที่ใช้ใน การผลิตเส้นใยประดิษฐ์	37.47	51.92	38.79
087 การผลิตสีทา น้ำมันชักเงา	24.67	26.33	26.92
088 การผลิตยารักษาโรค	24.96	28.37	29.80
089 การผลิตถ่านและผลิตภัณฑ์ใช้ทำความสะอาด	39.23	42.31	50.38
090 การผลิตเครื่องสำอาง	57.00	90.56	93.50
091 การผลิตไมซ์ดีไฟ	50.00	50.00	40.00
092 การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีอื่น	25.83	31.22	33.23
093 น้ำมันปิโตรเลียม	25.36	30.00	30.00
094 ผลิตภัณฑ์จากน้ำมันปิโตรเลียม	21.09	17.50	22.24
095 การผลิตยางแผ่นและยางก้อน	50.00	26.92	31.92
096 การผลิตยางนอกยางเงิน	52.78	16.67	33.42
097 การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น	61.32	61.28	62.31
098 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	54.41	55.71	54.00
099 การผลิตกระเบื้องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผา	30.00	61.48	67.22
100 การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว	34.68	37.55	42.13
101 การผลิตผลิตภัณฑ์จากหินที่ใช้ในงานก่อสร้าง	30.00	63.33	65.00
102 การผลิตซีเมนต์	30.00	35.00	45.00
103 การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต	30.00	31.67	51.67
104 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	35.15	36.32	41.76
105 อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	8.42	10.53	13.00
106 การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	19.04	18.63	24.20
107 ผลิตภัณฑ์โลหะ	-	-	18.81
108 การผลิตเครื่องตัดและเครื่องมือ	24.13	22.50	33.64
109 การผลิตเครื่องเรือนที่ทำด้วยโลหะ	45.00	66.00	68.00
110 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	23.75	25.33	32.93
111 ผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	32.81	34.30	39.50

ภาคผนวก 8 (ต่อ)

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
057 การผลิตน้ำแข็ง	-	-	-
058 การผลิตผงชงรส	51.67	60.00	55.00
059 การผลิตกาแฟ และชา	51.36	54.55	51.82
060 การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	41.35	42.43	44.86
061 การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป	10.00	10.00	10.00
062 การต้ม กวน การผสมสรา	57.62	57.62	57.73
063 โรงเบียร์	65.00	45.00	47.50
064 อุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์และน้ำอัดลม	53.33	60.00	60.00
065 การอบ การบ่มใบยาสูบ	60.00	60.00	60.00
066 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ	60.00	40.00	60.00
067 การปั่นด้าย	23.31	31.13	34.50
068 การทอผ้า	63.26	78.10	74.92
069 การบริการ การฟอก การพิมพ์ การย้อม	-	-	-
070 การผลิตสิ่งทอสิ่งทอสำเร็จรูป	43.48	56.03	62.93
071 โรงงานถัก	60.00	100.00	100.00
072 การผลิตเครื่องแต่งกาย	82.39	96.32	97.93
073 การผลิตพรมและเครื่องปลาด	58.24	90.56	88.06
074 อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เชือก	32.73	37.73	51.14
075 โรงฟอกหนัง และการแต่งสำเร็จหนังสัตว์	32.26	29.03	32.90
076 การผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์	88.78	87.56	70.00
077 การผลิตรองเท้ายกเว้นรองเท้ายาง	62.86	80.00	100.00
078 โรงเลื่อยไม้ ไม้ และขี้เลื่อย	23.23	27.14	42.38
079 การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กอก	31.67	30.16	46.45
080 การผลิตเครื่องเรือนเครื่องตกแต่งทำด้วยไม้	30.00	60.00	66.67
081 การผลิตกระดาษและกระดาษแข็ง	27.88	27.88	27.50
082 การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	37.67	36.33	45.17
083 การพิมพ์ และการพิมพ์โฆษณา	32.50	17.22	27.86
084 การผลิตเคมีภัณฑ์ขนอุตสาหกรรมมูลฐาน	18.68	29.79	29.95

ภาคผนวก 8 (ต่อ)
อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
029 การประมงน้ำจืด	30.00	50.00	51.67
030 การทำเหมืองถ่านหิน และลิกไนต์	20.00	10.00	22.50
031 การขุดเจาะน้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติ	25.00	-	27.50
032 การทำเหมืองแร่เหล็ก	10.00	10.00	10.00
033 การทำเหมืองแร่ดีบุก	-	-	-
034 การทำเหมืองแร่สังกะสี	10.00	10.00	10.00
035 เหมืองแร่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่แร่เหล็ก	10.00	10.71	11.79
036 การทำเหมืองแร่พลอยไธต์	10.00	10.00	15.00
037 การทำเหมืองแร่ที่ใช้ทำเคมีภัณฑ์และปิโตรเลียม	10.00	10.00	14.50
038 เกลือ	10.00	10.00	15.00
039 การทำเหมืองหินปูน	10.00	10.00	15.00
040 การทำระเบิดหินและการขยอยหิน	13.70	17.41	21.48
041 การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่น ๆ	10.47	10.93	15.93
042 การฆ่าสัตว์	30.00	30.00	34.44
043 การทำเนอกระป๋อง	60.00	65.38	60.00
044 ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม	42.31	26.54	32.20
045 การทำผักและผลไม้กระป๋อง	59.31	59.48	60.00
046 การเก็บรักษาอาหารทะเล	60.00	64.80	60.00
047 การผลิตน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์ม	17.50	7.50	16.00
048 การผลิตน้ำมันจากสัตว์ และพืช	19.55	22.54	23.83
049 โรงสีข้าว	-	10.00	10.00
050 โรงมันห่ามันและแป้งมันสำปะหลัง	47.14	50.00	57.14
051 โรงงานอบข้าวโพด	30.00	30.00	40.00
052 โรงงานทำแป้งและการปั่นแป้งอื่น ๆ	34.55	34.35	42.17
053 โรงงานทำขนมปัง	57.50	60.00	60.00
054 โรงงานทำกล้วยเตยวและผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกัน	60.00	60.00	60.00
055 โรงงานทำน้ำตาล	50.36	39.33	41.88
056 การผลิตผลิตภัณฑ์ขนมชนิดเคลือบ	41.50	39.50	42.00

ภาคผนวก 8

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
001 การทำนา	-	-	-
002 การทำไร่ข้าวโพด	-	-	-
003 ัญพืช	22.50	10.00	15.00
004 การทำไร่มันสำปะหลัง	50.00	36.67	43.33
005 พืชไร่อื่นๆ	50.00	50.00	60.00
006 การปลูกพืชตระกูลถั่ว	46.50	53.57	60.00
007 การทำสวนผัก	37.50	42.00	47.50
008 การทำสวนผลไม้	57.10	57.96	58.55
009 การทำไร่อ้อย	30.00	30.00	40.00
010 การทำสวนมะพร้าว	54.00	30.00	54.00
011 การทำสวนปาล์ม	60.00	30.00	35.00
012 การปลูกขมิ้นชัน	30.00	30.00	30.00
013 การปลูกพืชเส้นใย	34.21	30.00	27.83
014 การทำไร่ยาสูบ	-	-	-
015 การทำสวนกาแฟ และชา	40.00	40.00	40.00
016 การทำสวนยางพารา	-	-	-
017 ผลิตภัณฑ์เกษตรอื่น ๆ	31.90	30.36	39.80
018 การเลี้ยงปศุสัตว์	30.00	30.00	40.00
019 การเลี้ยงสัตว์	30.00	30.00	40.00
020 การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ	32.00	26.09	32.29
021 การเลี้ยงสัตว์ปีก	30.00	30.00	40.00
022 ผลผลิตจากสัตว์ปีก	30.00	30.00	30.00
023 การเลี้ยงไหม	10.00	10.00	10.00
024 การบริการทางการเกษตร	-	-	-
025 การทำไม้ซุง	10.00	10.00	15.45
026 การเผาถ่าน และการทำฟืน	10.00	10.00	10.00
027 ผลผลิตจากป่าอื่น ๆ	22.03	24.74	28.59
028 การประมงในมหาสมุทร และชายฝั่ง	-	-	-

ภาคผนวก 8 (ต่อ)

อัตราภาษีขาเข้าตามกฎหมาย

ร้อยละ

ประเภทอุตสาหกรรม	2524	2527	2530
168 สถาบันวิจัย	-	-	-
169 การบริการทางการแพทย์และอนามัย	-	-	-
170 สถาบันธุรกิจ, สมาคมอาชีพ, สมาคมกรรมกร	-	-	-
171 การบริการชมรมอื่นๆ	-	-	-
172 บริการด้านภาพยนตร์และการจัดจำหน่าย	30.00	30.00	32.50
173 โรงภาพยนตร์และโรงละคร	-	-	-
174 วิทยุ, โทรทัศน์, บริการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-
175 ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะและบริการทางวัฒนธรรมอื่นๆ	-	-	-
176 การบันเทิงและบริการสันทนาการ	-	-	-
177 การซ่อมแซม	-	-	-
178 การบริการบุคคล	-	-	-
179 สาธารณประโยชน์	-	-	-
180 อื่นๆ	-	-	-

ที่มา : คำนวณโดยฝ่ายอุตสาหกรรม การค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ภาคผนวกที่ ๑

ภาคผนวก 9

อัตราการผลิตเครื่อง เกลยท์แท้จริง

ลำดับ	ปัจจัยการผลิต-ผลผลิต	2524	2527	2530
อุตสาหกรรมส่งออก				
49	โรงสีข้าว	(0.105)	(0.105)	(0.082)
43	การทำนํ้ากระป๋อง	(0.043)	(0.044)	(0.103)
72	การผลิตเครื่องแต่งกาย	(0.025)	(0.001)	(0.028)
77	การผลิตรองเท้าหนัง	(0.022)	0.016	0.049
75	โรงฟอกหนังและการแต่งสำเร็จหนังสัตว์	(0.014)	(0.041)	(0.087)
80	การผลิตเครื่องเรือนเครื่องตกแต่งหัตถ์ด้วยไม้	(0.013)	0.012	0.013
36	การทำเหมืองแร่พลอไรต์	(0.006)	0.008	0.031
73	การผลิตหรมและเครื่องปลาด	(0.005)	(0.003)	0.075
2	การทำไร่ข้าวโพด	(0.003)	(0.003)	(0.012)
4	การทำไร่มันสำปะหลัง	(0.002)	(0.001)	(0.009)
61	การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป	(0.002)	(0.012)	0.036
50	โรงมันหามันและแป้งมันสำปะหลัง	(0.001)	(0.004)	0.008
55	โรงงานทำนํ้าตาล	0.001	0.000	(0.011)
109	การผลิตเครื่องเรือนหัตถ์ด้วยโลหะ	0.006	0.023	0.073
51	โรงงานอบข้าวโพด	0.008	0.008	0.366
97	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	0.009	0.013	0.033
15	การทำสวนกวาแพ และชา	0.011	0.012	(0.005)
32	การทำเหมืองแร่เหล็ก	0.015	0.011	0.010
5	พืชไร่อื่นๆ	0.015	0.016	0.005
38	เกลือ	0.016	0.016	0.005
95	การผลิตยางแผ่นและยางก้อน	0.026	0.031	0.005
99	การผลิตกระเบื้องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผา	0.030	0.079	0.096
71	โรงงานถัก	0.032	0.045	0.037
6	การปลูกพืชตระกูลถั่ว	0.035	0.034	0.032
74	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เชือก	0.035	0.015	0.107
45	การทำนํ้าและผลไม้กระป๋อง	0.043	0.012	0.078
79	การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กอก	0.060	(0.014)	0.026
76	การผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์	0.062	0.053	0.073
46	การเก็บรักษาอาหารทะเล	0.081	0.116	0.108
7	การทำสวนผัก	0.087	0.094	0.076

ภาคผนวก 9 (ต่อ)

อัตราค่าธรรมเนียมเครื่องเฉลี่ยที่แท้จริง

ลำดับ	บัญชีการผลิต-ผลผลิต	2524	2527	2530
54	โรงงานทากว๊ายเตี่ยวและผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกัน	0.088	0.084	0.006
34	การทำเหมืองแร่ทั้งสี่เตน	0.099	0.094	0.087
35	เหมืองแร่อนๆที่ไม่ใช่แร่เหล็ก	0.109	0.107	0.106
132	การผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยและผลิตภัณฑ์เกี่ยวข้	0.118	0.146	0.182
8	การทำสวนผลไม้	0.119	0.116	0.109
42	การฆ่าสัตว์	0.129	0.126	0.204
52	โรงงานทำแป้งและการบั่นแบ่งอื่นๆ	0.138	0.140	0.084
58	การผลิตผงชรส	0.849	0.816	0.542
53	โรงงานทาชนมบ้ง	1.698	1.705	1.918
	อัตราค่าธรรมเนียมเครื่องเฉลี่ยที่แท้จริงเฉลี่ย	0.094	0.095	0.110
อัตราค่าธรรมเนียมทดแทนการนำเข้า				
180	อื่น	(0.164)	(0.174)	(0.200)
85	การผลิตบ้ง และยาปราบศัตรูพืชและยาม้าแมลง	(0.091)	(0.160)	0.066
128	การผลิตอากาศยาน	(0.084)	(0.085)	(0.066)
123	การต่อเรือและการซ่อมเรือ	(0.067)	0.032	0.189
83	การพิมพ์ และการพิมพ์โฆษณา	(0.025)	(0.019)	0.022
63	โรงเบียร์	(0.015)	(0.021)	0.094
10	การทำสวนมะพร้าว	0.008	0.008	0.038
113	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเกษตร	0.008	(0.018)	0.134
124	การผลิตอุปกรณ์การพ	0.013	(0.024)	0.075
86	การผลิตยางสนล้ง เคราะที่ วัสดุพลาสติกและวัสดุทำชิ้น			
	การผลิตเส้นใยประดิษฐ์	0.016	0.033	0.082
93	น้ำมันดีเซลเทียม	0.019	0.041	(0.068)
31	การขุดเจาะน้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติ	0.019	0.014	0.054
105	อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	0.022	0.008	0.037
13	การปลูกพืชเส้นใย	0.034	0.075	0.045
56	การผลิตผลิตภัณฑ์ขนมนชนิดเค็ลือบ	0.045	0.048	0.074
172	บริการด้านภาพยนตร์และการจัดจำหน่าย	0.049	0.040	(0.034)
133	การผลิตเครื่องดนตรีและเครื่องกีฬา	0.057	0.098	0.084

ภาคผนวก 9 (ต่อ)

อัตราการผลิตเครื่อง เกลยที่แท้จริง

ลำดับ	บัญชีการผลิต-ผลผลิต	2524	2527	2530
48	การผลิตน้ำมันจากถั่ว และพืช	0.064	0.084	0.089
122	การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ	0.076	0.084	0.109
111	ผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	0.085	0.072	0.085
12	การปลูกบอแก้วบอกระเจา	0.097	0.098	0.047
41	การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่นๆ	0.097	0.151	0.092
25	การทำไม้ซุง	0.101	0.078	0.094
129	การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับงานวิทยาศาสตร์	0.106	0.215	0.225
104	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	0.119	0.081	0.101
81	การผลิตกระดาษและกระดาษแข็ง	0.127	0.265	0.197
115	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์พิเศษ	0.164	0.191	0.218
114	การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ประดิษฐ์เครื่องมือและโลหะ	0.178	0.273	0.342
108	การผลิตเครื่องตัดและเครื่องมือ	0.184	0.207	0.315
44	ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม	0.200	0.135	0.156
125	การผลิตยานยนต์	0.204	0.457	2.094
134	การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ	0.206	0.146	0.159
94	ผลผลิตอื่นๆจากน้ำมันปิโตรเลียม	0.212	0.222	0.342
106	การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	0.228	0.225	0.347
117	การผลิตเครื่องจักรและเครื่องไฟฟ้าสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม	0.247	0.232	0.272
88	การผลิตยารักษาโรค	0.318	0.388	0.398
87	การผลิตสีทา น้ำมันชักเงา	0.379	0.267	0.269
84	การผลิตเคมีภัณฑ์ขบวนการอุตสาหกรรม	0.386	0.540	0.499
116	การผลิตเครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ในสำนักงานและครัว	0.399	0.536	0.63
92	การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีอื่นๆ	0.403	0.596	0.578
119	การผลิตเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน	0.43	0.649	0.544
126	การผลิตรถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และรถเข็น	0.456	0.469	0.6
62	การต้ม ถนอม การผสมสุรา	0.457	0.451	0.376
120	การผลิตลวดและสายเคเบิลชนิดหุ้มฉนวน	0.486	0.471	0.517
112	การผลิตเครื่องยนต์และกึ่งหัตถ์	0.501	0.451	0.364
90	การผลิตเครื่องสำอาง	0.538	0.415	0.49
89	การผลิตสบู่และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทำความสะอาด	0.64	0.414	0.637
101	การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินที่ขึ้นงานก่อสร้าง	0.701	0.689	0.794
	อัตราการผลิตที่แท้จริง เกลย	0.18	0.197	0.263

ภาคผนวก 9 (ต่อ)

อัตราการค้าเครื่อง เจริญแท้จริง

ลำดับ	บัญชีการผลิต-ผลผลิต	2524	2527	2530
อุตสาหกรรมอื่น ๆ				
37	การทำเหมืองแร่ทำหินทำเคมีภัณฑ์และปิโตรเลียม	(0.055)	(0.058)	(0.072)
20	การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ	(0.010)	0.012	0.102
47	การผลิตน้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปาล์ม	(0.007)	(0.010)	0.111
68	การทอผ้า	(0.006)	(0.072)	(0.016)
107	ผลิตภัณฑ์โลหะ	(0.003)	(0.011)	0.099
3	อิเล็กทรอนิกส์	(0.001)	(0.001)	(0.011)
118	การผลิตอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์	0.019	0.049	0.102
27	ผลผลิตจากป่าอื่น ๆ	0.023	0.076	0.071
17	ผลิตผลทางเกษตรอื่น ๆ	0.045	0.053	0.128
64	อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไม้สอยและเครื่องใช้ไฟฟ้า	0.047	0.048	0.051
65	การอบ การบ่มข้าวสาลี	0.063	0.071	0.099
100	การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว	0.079	0.082	0.098
59	การผลิตกาแฟ และชา	0.083	0.083	0.431
96	การผลิตยางนอกรยาน	0.1	0.119	0.259
98	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	0.117	(0.014)	0.035
130	การผลิตอุปกรณ์การถ่ายภาพและสายตา	0.124	0.174	0.179
110	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	0.129	0.175	0.078
60	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ	0.191	0.206	0.202
131	การผลิตนาฬิกา	0.206	0.215	0.197
67	การปั่นด้าย	0.296	0.304	0.424
78	โรงเลื่อยไม้ ไม้ และขี้เลื่อย	0.358	0.685	0.759
82	การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	0.381	0.323	0.541
121	การผลิตหม้อภาชนะดินเผาและหม้อเก็บน้ำ	0.571	0.399	0.567
70	การผลิตสิ่งทอสิ่งทอสำเร็จรูป	1.631	4.9	4.259
อัตราการค้าเครื่อง เจริญแท้จริง		0.183	0.325	0.362

ที่มา : การประชุมวิชาการประจำปี 2532 "Trade in Manufactured Goods and Mineral Products"
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ภาคผนวกที่ 10

แสดงการรับช่วงซื้อสินค้าผู้ขายเงินที่เกิดจากการส่งออกจมนตามประเภทสินค้าจากธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522-2532

ผลิตภัณฑ์	2522			2523			2524			2525			2526			2527		
	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา	มูลค่า	สินเชื่อเพื่อ	อัตรา
	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ	ส่งออก	การส่งออก	ช่วยเหลือ
		(%)			(%)			(%)			(%)			(%)				(%)
1. สินค้าเกษตร	45,026.66	12,551.60	2.23	50,686.86	13,801.30	3.00	60,199.06	14,385.80	2.87	55,718.46	21,980.70	4.73	55,012.27	25,265.90	4.82	65,806.56	29,528.80	3.81
2. สินค้าอุตสาหกรรม	43,901.85	22,000.20	4.01	57,520.97	26,168.80	5.00	71,151.12	35,690.70	6.02	85,022.63	35,497.30	5.01	78,342.32	41,257.20	5.53	93,392.88	45,290.50	4.12
2.1 วัสดุก่อสร้าง	4,797.17	7,515.90	12.53	2,975.14	3,328.90	12.31	9,571.78	9,927.40	12.45	12,931.61	5,620.10	5.22	6,338.20	5,721.20	9.48	5,221.46	4,516.80	7.35
2.2 ผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง	9,891.10	6,383.20	5.16	14,887.20	10,046.30	7.42	16,446.00	9,570.40	6.98	19,752.00	11,255.00	6.84	15,387.00	14,401.00	9.83	16,600.30	14,409.30	7.38
2.2 อาหารกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง และน้ำมันกระป๋อง	2,667.74	1,767.10	5.30	3,398.50	2,838.70	9.19	4,510.95	4,007.90	10.66	5,515.16	5,403.30	11.76	6,193.64	7,057.20	11.96	9,205.99	8,586.70	7.93
2.3 ภาชนะบรรจุ	527.91	340.40	5.16	363.56	372.90	11.28	695.98	424.30	7.32	851.21	285.40	4.02	609.45	628.20	10.82	862.76	479.10	4.72
2.4 อาหารสัตว์	n.a.	59.60	n.a.	n.a.	421.80	n.a.	n.a.	608.50	n.a.	1,587.96	501.20	3.79	1,863.71	532.20	3.00	1,844.29	556.90	2.57
2.5 แผงวงจรไฟฟ้า	2,921.34	-	-	6,232.00	-	-	6,316.27	-	-	6,773.98	-	-	6,382.09	-	-	8,359.37	-	-
2.6 เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนประกอบ	115.73	83.40	5.77	328.00	270.90	9.09	336.89	442.70	15.77	371.58	460.50	14.87	234.38	244.60	10.96	286.83	151.80	4.50
2.7 เสื้อผ้าสำเร็จรูป	3,577.21	-	-	4,894.07	-	-	7,037.57	-	-	8,006.43	-	-	8,872.36	-	-	12,284.07	-	-
2.8 ผ้าและผลิตภัณฑ์ผ้า	4,911.00	2,600.30	4.24	4,277.70	3,437.00	8.84	5,195.52	4,979.40	11.50	5,770.55	5,570.60	11.58	5,333.46	6,284.70	12.37	6,485.33	8,633.50	11.32
2.9 ยาสีฟัน	840.74	-	-	1,133.13	-	-	1,276.63	-	-	1,202.72	-	-	1,147.24	-	-	1,499.39	-	-
2.10 รองเท้า	181.26	-	-	358.26	-	-	955.59	-	-	1,339.94	-	-	1,742.79	-	-	2,051.94	-	-
2.11 กุญแจ	553.17	-	-	410.18	70.70	1.90	242.31	54.30	2.69	250.36	67.50	3.24	222.56	91.00	4.29	355.33	138.00	3.30
2.12 หีบห่อและผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์	601.26	-	-	504.01	190.00	4.15	540.21	427.30	9.49	663.28	506.10	9.16	680.38	589.40	9.10	1,069.73	893.30	7.10
2.13 ดอกไม้ประดิษฐ์และต้นไม้ประดิษฐ์	167.67	-	-	291.21	-	-	391.89	-	-	376.24	-	-	484.21	-	-	757.69	-	-
2.14 ไม้คานาสึกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก	370.05	-	-	610.35	-	-	688.76	-	-	712.66	-	-	938.17	-	-	1,297.21	-	-
2.15 เข็มกระดาษและผลิตภัณฑ์จากเยื่อกระดาษ	161.30	62.20	3.08	225.27	171.90	8.39	187.94	25.50	1.63	233.49	31.60	1.62	213.09	16.80	0.83	244.61	3.80	0.13
2.16 ผลิตภัณฑ์จากไม้	1,408.95	532.60	3.02	1,477.15	922.80	6.87	1,483.91	797.90	6.45	1,447.36	742.80	6.16	1,422.24	896.10	6.62	1,713.65	1,221.50	6.06
2.17 ผลิตภัณฑ์จากโลหะสามัญ	1,222.88	675.90	4.42	2,262.61	1,213.40	5.90	1,860.95	730.10	4.71	1,930.48	517.00	3.21	2,024.48	675.80	3.51	2,593.26	1,699.90	5.57
2.18 ผลิตภัณฑ์จากอิฐหิน	157.07	-	-	204.65	-	-	336.43	-	-	363.02	-	-	341.65	-	-	403.04	-	-
2.19 ผลิตภัณฑ์จากบ่อและบ้าน	1,380.22	405.20	2.35	1,517.63	686.40	4.98	1,244.74	602.30	5.81	1,291.59	549.70	5.11	1,099.66	306.70	2.93	2,035.57	490.20	2.05
2.20 ผลิตภัณฑ์จากยาง	322.33	-	-	640.67	-	-	600.60	-	-	547.76	-	-	598.90	-	-	890.12	97.80	0.93

ภาคผนวก 10 (ต่อ)

แสดงการรับชำระยอดค่าวัสดุเข้าใช้เงินที่เกิดจากการส่งออกจมนกตามประเภทสินค้าจากธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522-2532

ผลิตภัณฑ์	2522		2523		2524		2525		2526		2527							
	อัตรา ช่วยเหลือ	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	อัตรา การส่งออก	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	
2.21 วิชาสุข	1,243.30	1,018.40	6.55	1,371.40	901.70	7.23	1,744.60	1,289.10	8.87	2,545.90	1,810.80	8.54	1,790.90	1,466.60	8.60	1,638.30	1,045.60	5.42
2.21 ผลิตภัณฑ์เซรามิก กระเบื้องเคลือบ และเครื่องสุขภัณฑ์	255.01	-	-	328.40	207.20	6.94	391.42	194.10	5.95	384.40	400.90	12.51	444.10	246.20	5.82	493.59	206.90	3.56
2.22 ซีเมนต์	32.94	-	-	51.95	-	-	99.34	-	-	279.19	-	-	197.82	-	-	85.74	-	-
2.23 แก้วและเครื่องแก้ว	85.74	-	-	138.25	-	-	95.78	-	-	191.76	-	-	255.78	-	-	386.35	-	-
2.24 อัญมณี	2,804.84	217.00	0.62	3,852.79	695.80	1.99	5,148.68	954.60	2.22	5,361.73	1,067.90	2.39	7,353.26	1,467.50	2.10	7,524.18	1,638.10	1.85
2.25 ยาง	117.70	339.00	23.04	193.64	282.70	16.06	175.74	272.30	18.59	253.29	273.10	12.94	282.57	165.90	6.16	245.74	157.50	5.45
2.26 อื่นๆ	2,586.20	2,242.70	6.94	4,593.26	2,881.60	6.90	3,574.67	3,643.80	12.23	4,086.99	4,535.60	13.32	5,888.24	4,801.60	8.56	6,957.05	6,931.40	8.47
อื่นๆ	19,950.46	2,243.20	0.90	24,989.34	2,881.90	1.27	21,650.47	3,643.50	2.02	18,987.08	4,536.00	2.87	13,117.26	4,801.90	3.84	16,037.76	6,931.70	3.67
รวม	108,878.98	36,795.00	2.70	133,197.17	42,852.00	3.54	153,000.66	53,720.00	4.21	159,728.17	62,014.00	4.66	146,471.84	71,325.00	5.11	175,237.20	81,751.00	3.97

ผลิตภัณฑ์	2528			2529			2530			2531			2532		
	มูลค่าส่งออก	สินเชื่อเพื่อการค้าส่งออก	อัตราช่วยเหลือ (%)	มูลค่าส่งออก	สินเชื่อเพื่อการค้าส่งออก	อัตราช่วยเหลือ (%)	มูลค่าส่งออก	สินเชื่อเพื่อการค้าส่งออก	อัตราช่วยเหลือ (%)	มูลค่าส่งออก	สินเชื่อเพื่อการค้าส่งออก	อัตราช่วยเหลือ (%)	มูลค่าส่งออก	สินเชื่อเพื่อการค้าส่งออก	อัตราช่วยเหลือ (%)
1. สินค้าเกษตร	64,872.35	27,371.10	4.43	70,752.18	24,795.50	2.80	76,310.67	20,455.20	2.14	97,622.51	36,698.40	3.01	116,855.59	24,034.30	1.65
2. สินค้าอุตสาหกรรม	108,398.75	53,493.80	5.18	144,231.42	56,814.50	3.15	198,863.10	49,905.00	2.01	259,593.45	72,354.00	2.23	329,526.18	41,301.40	1.00
2.1 น้ำตาล	6,246.93	5,048.60	8.49	7,271.48	5,851.00	6.44	8,573.25	5,140.80	4.80	9,664.05	4,039.50	3.34	19,243.79	3,207.90	1.33
2.2 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	14,966.60	11,835.90	8.30	19,085.80	12,276.20	5.15	20,661.00	11,489.80	4.45	21,795.10	12,909.80	4.74	23,922.00	7,437.20	2.49
2.2 อาหารกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง และน้ำมันกระป๋อง	11,523.49	7,915.60	7.21	15,394.64	9,149.20	4.75	19,284.60	6,818.50	2.83	26,468.03	11,290.60	3.41	30,611.16	7,776.80	2.03
2.3 กากน้ำตาล	756.90	717.50	9.95	1,018.01	350.00	2.75	683.01	183.60	2.15	568.15	94.90	1.34	727.58	60.50	0.67
2.4 อาหารสัตว์	1,972.05	519.40	2.77	2,479.42	457.90	1.48	2,866.53	358.70	1.00	3,763.29	423.20	0.90	4,171.41	232.10	0.45
2.5 แผงวงจรไฟฟ้า	8,830.84	-	-	13,601.45	-	-	16,140.96	-	-	29,887.99	-	-	26,520.84	289.70	0.09
2.6 เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนอุปกรณ์	301.51	180.20	6.28	396.88	206.80	4.17	1,154.84	242.30	1.68	5,539.29	2,776.00	4.01	18,850.60	2,423.40	1.03
2.7 เคมีภัณฑ์สำเร็จรูป	14,734.67	-	-	20,463.96	-	-	36,312.01	-	-	44,559.67	-	-	57,891.98	4,726.70	0.65
2.8 น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	7,937.75	6,908.80	9.14	10,001.19	7,016.00	5.61	12,176.02	5,572.30	3.66	16,166.03	7,639.20	3.78	17,916.02	1,550.00	0.69
2.9 ยางสังเคราะห์	2,452.37	499.90	2.14	3,093.60	224.00	0.58	3,787.81	38.00	0.08	4,094.50	308.00	0.60	4,887.46	202.40	0.33
2.10 รองเท้า	2,367.70	-	-	3,184.75	-	-	5,915.11	-	-	9,658.07	-	-	13,524.35	2,522.50	1.49
2.11 ถูมือ	347.08	141.10	4.27	420.22	285.50	5.44	464.52	814.70	14.03	556.75	150.70	2.17	674.72	129.30	1.53
2.12 หนังหอกและผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์	988.68	1,528.50	16.23	1,333.76	1,038.90	6.23	3,509.76	559.60	1.28	5,323.36	1,330.60	2.00	6,298.78	515.90	0.66
2.13 คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วนประกอบ	919.21	-	-	1,156.01	-	-	1,506.37	-	-	2,038.41	-	-	2,867.28	350.80	0.98
2.14 เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก	1,262.03	-	-	1,414.30	-	-	2,214.76	-	-	5,470.13	-	-	7,606.47	315.40	0.33
2.15 เชือกกระดาษและผลิตภัณฑ์จากเชือกกระดาษ	539.04	24.00	0.47	927.86	63.50	0.55	1,371.75	57.60	0.34	1,189.17	81.60	0.55	1,244.67	33.10	0.21
2.16 ผลิตภัณฑ์จากไม้	1,954.57	1,117.40	6.00	2,330.85	1,045.30	3.59	3,877.25	1,293.30	2.67	4,119.84	1,981.90	3.85	4,594.51	1,319.80	2.30
2.17 ผลิตภัณฑ์จากโลหะสำริด	3,485.12	1,708.60	5.15	4,802.87	2,146.00	3.57	5,260.79	1,620.30	2.46	8,184.89	4,074.20	3.98	10,715.31	1,386.00	1.03
2.18 ผลิตภัณฑ์จากอัญมณี	440.70	-	-	486.75	-	-	540.05	-	-	643.97	-	-	921.01	263.40	2.29
2.19 ผลิตภัณฑ์จากใยและป่าน	1,561.27	694.40	4.67	1,265.33	461.00	2.91	1,696.83	399.10	1.88	930.28	667.90	5.74	1,619.90	448.70	2.22
2.20 ผลิตภัณฑ์จากยาง	1,134.82	382.10	3.54	1,541.08	628.00	3.26	2,533.16	516.70	1.63	4,413.28	1,636.90	2.97	5,464.21	448.30	0.66

ภาคผนวก 10 (ต่อ)

แสดงการรับช่วงซื้อสินค้าวัสดุเข้าเงินที่เกิดจากการส่งออกจําหนักตามประเภทสินค้าจากธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522-2532

มูลค่า : ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์	2528			2529			2530			2531			2532		
	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)	มูลค่า ส่งออก	สินเชื่อเพื่อ การส่งออก	อัตรา ช่วยเหลือ (%)
2.21 ใยสาบ	1,580.60	1,389.90	9.23	1,486.70	954.70	5.14	1,285.90	667.40	4.15	1,350.70	765.80	4.54	1,392.90	634.50	3.64
2.21 ผลิตภัณฑ์เซรามิก กระเบื้องโมเสก และเครื่องสุขภัณฑ์	497.44	218.80	4.62	788.01	64.10	0.65	1,195.04	218.70	1.46	2,124.15	247.60	0.93	3,207.51	295.30	0.74
2.22 ซีเมนต์	71.27	-	-	56.74	-	-	148.96	-	-	120.54	-	-	101.71	7.20	0.57
2.23 แก้วและเครื่องแก้ว	615.16	-	-	681.06	-	-	922.34	-	-	1,162.87	-	-	1,240.24	14.30	0.09
2.24 อัญมณี	8,729.07	1,686.20	2.03	13,766.51	1,582.90	0.92	20,825.95	1,315.70	0.51	24,973.53	2,264.60	0.73	31,241.31	1,331.30	0.34
2.25 ยาง	273.64	n.a.	n.a.	285.78	n.a.	n.a.	330.95	n.a.	n.a.	545.09	n.a.	n.a.	481.27	n.a.	n.a.
2.26 อื่นๆ	11,908.24	10,976.90	9.68	15,496.44	13,013.50	6.72	23,621.61	12,597.90	4.27	24,282.32	19,671.00	6.48	31,587.18	3,378.90	0.86
อื่นๆ	20,094.41	976.80	0.51	16,241.33	4,205.20	2.07	24,679.32	540.00	0.18	46,353.88	842.20	0.15	69,466.13	1,906.80	0.22
รวม	193,365.51	81,841.70	4.44	231,224.93	85,815.20	2.97	299,853.09	70,900.20	1.89	403,569.84	109,894.60	2.18	515,847.90	67,242.50	1.04

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคผนวกที่ 11

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (2) การถนอมเนื้อสัตว์โดยวิธีอบ รมควัน ไล่เกลือ ดอง ตากแห้ง หรือทำให้เชือกแข็งโดยจับปล้นหรือเหือดแห้ง
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากเนื้อสัตว์ มันสัตว์ หนังสัตว์หรือสารที่สกัดจากไขสัตว์หรือกระดูกสัตว์
 - (4) การสกัดน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารสัตว์ หรือการทำน้ำมันหรือไขมันสัตว์ที่เป็นอาหารจากสัตว์ให้บริสุทธิ์
 - (5) การบรรจุเนื้อสัตว์หรือมันสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากเนื้อสัตว์หรือมันสัตว์ ในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้
 - (6) การล้าง ขำ แหะ แกะ ต้ม หรือ บดสัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์
 - (7) การทำผลิตภัณฑ์จากไข่เพื่อใช้ประกอบเป็นอาหาร เช่น ไข่เค็ม ไข่เชื่อม ไข่ผง ไข่เหลว เชือกแข็ง หรือไข่เหลวแช่เย็น
5. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเมสดีให้ไร้เชื้อ หรือฆ่าเชื้อ โดยวิธีการใดวิธีหนึ่ง เช่น การพาสเจอร์ไรส์ หรือสเตอริไลส์
 - (2) การทำเมสดีจากเมฆงและไขมัน
 - (3) การทำเมชัน เมฆง หรือเมระเหย
 - (4) การทำครีมจากน้ำมัน
 - (5) การทำเนยเหลวหรือเนยแข็ง
 - (6) การทำนมเปรี้ยวหรือนมเพาะเชื้อ
6. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำอาหารจากสัตว์น้ำและบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้
 - (2) การถนอมสัตว์น้ำโดยวิธีอบ รมควัน ไล่เกลือ ดอง ตากแห้ง หรือทำให้เชือกแข็งโดยจับปล้น หรือเหือดแห้ง
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากสัตว์น้ำ หนังหรือไขมันสัตว์น้ำ
 - (4) การสกัดน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์น้ำ หรือการทำน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์น้ำให้บริสุทธิ์
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (5) การล้าง ข้ำแหละ แกะ ต้ม บด สัตว์น้ำ
7. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันจากพืชหรือสัตว์หรือ ไขมันจากสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การสกัดน้ำมันจากพืชหรือสัตว์หรือ ไขมันจากสัตว์
 - (2) การอัดหรือบดกากพืชหรือสัตว์ที่สกัดน้ำมันออกแล้ว
 - (3) การทำน้ำมันจากพืชหรือสัตว์หรือ ไขมันจากสัตว์ให้แข็ง โดยการเติม ไฮโดรเจน
 - (4) การทำน้ำมันจากพืชหรือสัตว์หรือ ไขมันจากสัตว์ให้บริสุทธิ์
 - (5) การทำเนยเทียม หรือน้ำมันผสมสำหรับปรุงอาหาร
8. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผักหรือผลไม้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำอาหารหรือ เครื่องดื่มจากผักหรือผลไม้และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้
 - (2) การถนอมผักหรือผลไม้โดยวิธีกวน ตากแห้ง ดอง หรือทำให้เยือกแข็งโดยจับพั่นหรือเหือดแห้ง
9. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเมล็ดพืชหรือหัวพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การสี ฝัด หรือขัดข้าว
 - (2) การทำแป้ง
 - (3) การบดหรือบดเมล็ดพืชหรือหัวพืช
 - (4) การผลิตอาหารสำเร็จรูปจากเมล็ดพืชหรือหัวพืช
 - (5) การผสมแป้งหรือเมล็ดพืช
 - (6) การปอกหัวพืช หรือทำหัวพืชให้เป็นเส้น แวน หรือแท่ง
10. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารจากแป้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำขนมปัง หรือขนมเค้ก
 - (2) การทำขนมปังกรอบ หรือขนมอบแห้ง
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์อาหารจากแป้งเป็นเส้น เม็ด หรือชิ้น
11. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาลซึ่งทำจากอ้อย บีช หญ้าหวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (1) การทำน้ำเชื่อม
 - (2) การทำน้ำตาลทรายแดง
 - (3) การทำน้ำตาลทรายดิบ หรือน้ำตาลทรายขาว
 - (4) การทำน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาวให้บริสุทธิ์
 - (5) การทำน้ำตาลก้อน หรือน้ำตาลผง
 - (6) การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน
 - (7) การทำน้ำตาลจากน้ำหวานของต้นมะพร้าว ต้นตาล โคนด หรือพืชอื่นๆ ซึ่งมีไข่อ้อย
12. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ ช็อกโกแลต หรือขนมหวานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำใบชาแห้ง หรือใบชาผง
 - (2) การคั่ว บด หรือปนกาแฟ หรือการทำกาแฟผง
 - (3) การทำโกโก้ผง หรือขนมจากโกโก้
 - (4) การทำช็อกโกแลต ช็อกโกแลตผง หรือขนมจากช็อกโกแลต
 - (5) การทำเค้กฮวยผง ชิงผง หรือเครื่องตมชนิดผงจากพืชอื่นๆ
 - (6) การทำมะขามอัดเม็ด มะนาวอัดเม็ด หรือผลไม้อัดเม็ด
 - (7) การทำเชื่อมหรือเชื่อมผลไม้หรือเปลือกผลไม้ หรือการเคลือบผลไม้หรือเปลือกผลไม้ด้วยน้ำตาล
 - (8) การอบหรือคั่วถั่วหรือเมล็ดผลไม้ (Nuts) หรือการเคลือบถั่วหรือเมล็ดผลไม้ (Nuts) ด้วยน้ำตาล กาแฟ โกโก้ หรือช็อกโกแลต
 - (9) การทำหมากฝรั่ง
 - (10) การทำลูกกวาดหรือทอฟฟี่
 - (11) การทำไอศกรีม
13. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องปรุงหรือเครื่องประกอบอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำผงฟู
 - (2) การทำเครื่องปรุงกลิ่น รส หรือสีของอาหาร
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (3) การทำแป้งเชื้อ
 - (4) การทำน้ำส้มสายชู
 - (5) การทำมีสตาร์ด
 - (6) การทำน้ำมันสกัด
 - (7) การบดหรือป่นเครื่องเทศ
 - (8) การทำพริกป่น พริกไทยป่น หรือเครื่องแกง
14. โรงงานประกอบเกี่ยวกับการทำน้ำแข็ง หรือตัด ชอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง
 15. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
 - (1) การทำอาหารผสมหรืออาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์
 - (2) การบดหรือบด ฟัน เมล็ดพืช กากพืช เนื้อสัตว์ กระดูกสัตว์ ขนสัตว์ หรือเปลือกหอยสำหรับทำหรือผสมเป็นอาหารสัตว์
 16. โรงงานต้ม กลั่น หรือผสมสุรา
 17. โรงงานผลิตเอทิลแอลกอฮอล์ซึ่งมีไซเอทิลแอลกอฮอล์ที่ผลิตจากกากซัลไฟต์ในการทำเยื่อกระดาษ
 18. โรงงานทำหรือผสมสุราจากผลไม้
 19. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับมอลต์หรือเบียร์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
 - (1) การทำ ป่น หรือบดมอลต์
 - (2) การทำเบียร์
 20. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำดื่ม เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำอัดลมหรือน้ำแร่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
 - (1) การทำน้ำดื่ม
 - (2) การทำเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
 - (3) การทำน้ำอัดลม
 - (4) การทำน้ำแร่
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

21. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับขาสูบ ขาดัด ขาเส้น ขาเคี้ยว หรือขานัตถ์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การอบใบขาสูบให้แห้ง หรือการรูดก้านใบขาสูบ
 - (2) การทำบุหรีก้าแรต บุหรีก้าร์ หรือบุหรีอื่น
 - (3) การทำขาดัด ขาเส้น ขาเส้นปรุง หรือขาเคี้ยว
 - (4) การทำขานัตถ์
22. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ ด้าย หรือเส้นใยซึ่งมิใช่เส้นใยหิน (Asbestos) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การหมัก คาร์บอนไนซ์ สาง หวี รีด บั่น อบ ความ บิดเกลียว กรอ เท็กเจอร์ ฟอก หรือย้อมสีเส้นใย
 - (2) การเตรียมเส้นด้ายขึ้น ลงแปรง หรือทอ
 - (3) การฟอก ย้อมสี หรือแต่งสำเร็จด้ายหรือสิ่งทอ
 - (4) การนิรมลสิ่งทอ
23. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอซึ่งมิใช่เครื่องนุ่งห่ม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอเป็นเครื่องใช้ในบ้าน
 - (2) การทำถุงหรือกระสอบซึ่งมิใช่ถุงหรือกระสอบพลาสติก
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์จากผ้าใบ
 - (4) การตกแต่งหรือเย็บปักถักร้อยสิ่งทอ
24. โรงงานถักผ้า ผ้าลูกไม้ หรือเครื่องนุ่งห่มด้วยด้ายหรือเส้นใย หรือฟอกย้อมสี หรือแต่งสำเร็จผ้า ผ้าลูกไม้ หรือเครื่องนุ่งห่มที่ถักด้ายหรือเส้นใย
25. โรงงานผลิตเส้นหรือพรมด้วยวิธีทอ สาน ถัก หรือผูกให้เป็นเบญ ซึ่งมิใช่เส้นหรือพรมที่ทำด้วยขนหรือพลาสติกหรือพรมน้ำมัน
26. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเชือก ตาข่าย แห หรืออวนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การผลิตเชือก
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (2) การผลิต ประกอบ หรือซ่อมแซมตาข่าย แห หรืออวน และรวมถึงชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
27. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ซึ่งมิได้ทำด้วยวิธีถักหรือทออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำพรมน้ำมัน หรือสิ่งปูพื้นซึ่งมีผิวหน้าแข็งซึ่งมิได้ทำจากไม้กอกยางหรือพลาสติก
 - (2) การทำผ้าน้ำมันหรือหนังเทียมซึ่งมิได้ทำจากพลาสติกล้วน
 - (3) การทำแผ่น เส้นใยที่แช่หรือฉาบผิวหน้าด้วยวัสดุซึ่งมิใช่ยาง
 - (4) การทำสักหลาด
 - (5) การทำผ้าลูกไม้หรือผ้าลูกไม้เทียม
 - (6) การทำวัสดุจากเส้นใยสำหรับใช้ทำเบาะ นวม หรือสิ่งที่คล้ายคลึงกัน
 - (7) การผลิต เส้นใยหรือปุ๋ยใยจากวัสดุที่ทำจากเส้นใยหรือปุ๋ยใยที่ไม่ใช่แล้ว
 - (8) การทำด้ายหรือผ้าใบสำหรับขางนอกล้อเลื่อน
28. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายซึ่งมิใช่รองเท้าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การตัดหรือเย็บเครื่องนุ่งห่ม เข็มขัด ผ้าเช็ดหน้า ผ้านับคอ เนคไท หูกระต่าย ปลอกแขน ถุงมือ ถุงเท้าจากผ้า หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือวัสดุอื่น
 - (2) การทำหมวก
29. โรงงานหมัก ขี้แกละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ขัดและแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายขนหรือเคลือบสีหนังสัตว์
30. โรงงานสาน ฟอก ฟอกสี ย้อมสี ขัดหรือแต่งขนสัตว์
31. โรงงานทำพรม หรือเครื่องใช้จากหนังสัตว์หรือขนสัตว์
32. โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์หรือชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ซึ่งมิใช่เครื่องแต่งกาย หรือ รองเท้า จากหนังสัตว์ ขนสัตว์ เขาสัตว์ กระดุกสัตว์ หนังเทียม หรือใยแก้ว
33. โรงงานผลิตรองเท้า หรือชิ้นส่วนของรองเท้าซึ่งมิได้ทำจากไม้ ขางอบแข็ง ขางอัดเข้ารูปหรือพลาสติกอัดเข้ารูป
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

34. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับไม้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การเลื่อย ไซ ซอย เช่าร่อง หรือการแปรรูปไม้ด้วยวิธีอื่นที่คล้ายคลึงกัน
 - (2) การทำวงกบ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง หรือส่วนประกอบที่ทำด้วยไม้ของอาคาร
35. โรงงานผลิตภาชนะบรรจุ หรือเครื่องใช้จากไม้ ไม้ หวาย ฟาง อ้อ กก หรือผักตบชวา
36. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากไม้หรือ ไม้กึ่งกอกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำภาชนะบรรจุ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้จากไม้ และรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
 - (2) การทำรองเท้า ชิ้นส่วนรองเท้า หรือท่อนรองเท้าจากไม้
 - (3) การแกะสลักไม้
 - (4) การทำกรอบรูปหรือกรอบกระจกจากไม้
 - (5) การทำผลิตภัณฑ์จากไม้กึ่งกอก
37. โรงงานทำเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากไม้ แก้ว ยางหรือโลหะอื่น ซึ่งมีใช้เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากพลาสติกอัดรูป และรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
38. โรงงานผลิตเชื้อ หรือกระดาษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเชื้อจากไม้ หรือวัสดุอื่น
 - (2) การทำกระดาษ กระดาษแข็ง หรือกระดาษที่ใช้ในการก่อสร้างชนิดที่ทำจากเส้นใย (Fibre) หรือแผ่นกระดาษไฟเบอร์ (Fibreboard)
39. โรงงานผลิตภาชนะบรรจุจากกระดาษทุกชนิดหรือแผ่นกระดาษไฟเบอร์ (Fiberboard)
40. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเชื้อ กระดาษ หรือกระดาษแข็งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การฉาบ ชัดมัน หรือตากาวกระดาษหรือกระดาษแข็ง หรือการอัดกระดาษหรือกระดาษแข็งหลายชั้น เข้าด้วยกัน
 - (2) การทำผลิตภัณฑ์ซึ่งมีใยภาชนะบรรจุจากเชื้อกระดาษ หรือกระดาษแข็ง
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

41. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการพิมพ์ การทำแผ่นเก็บเอกสาร การเย็บเล่ม ทำปก หรือตกแต่งสิ่งพิมพ์ หรือการทำแม่พิมพ์
 42. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์ สารเคมี หรือวัสดุเคมี ซึ่งมีใช้ป้อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
 - (1) การทำเคมีภัณฑ์ สารเคมี หรือวัสดุเคมี
 - (2) การเก็บรักษา ลำเลียง แยก คัดเลือก หรือแบ่งบรรจุ เฉพาะเคมีภัณฑ์อันตราย
 43. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับปุ๋ยหรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ (Pesticides) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
 - (1) การทำปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์
 - (2) การเก็บรักษาหรือแบ่งบรรจุปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์
 44. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตยางเรซินสังเคราะห์ ยางอีลาสโตเมอร์ พลาสติก หรือเส้นใยสังเคราะห์ซึ่งมีใยแก้ว
 45. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสี (Paints) น้ำมันชักเงา เซลแล็ก แล็กเกอร์ หรือผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ทาหรืออุดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
 46. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
 - (1) การผลิตวัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศ
 - (2) การผลิตวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในวิเคราะห์ บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์
 - (3) การผลิตวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้างหรือการกระทำหน้าที่ใดๆ ของร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศแต่วัตถุตาม (1) หรือ (2) ไม่รวมถึงวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นอาหาร เครื่องกีฬา เครื่องสำอาง เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะ และส่วนประกอบของเครื่องมือที่ใช้ในการนั้น
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

-
47. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสบู์ เครื่องสำอาง หรือสิ่งปรุงแต่งร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำสบู์ วัสดุสังเคราะห์สำหรับซักฟอก แชมพู ผลิตภัณฑ์สำหรับโกนหนวด หรือผลิตภัณฑ์สำหรับชำระล้างหรือขัดถู
 - (2) การทำกลีเซอรีนดิบ หรือกลีเซอรีนบริสุทธิ์จากน้ำมันพืชหรือสัตว์ หรือไขมันสัตว์
 - (3) การทำเครื่องสำอาง หรือสิ่งปรุงแต่งร่างกาย
 - (4) การทำยาสีฟัน
48. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เคมีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำยาขัดเครื่องเรือนหรือโลหะ ขี้ผึ้งหรือวัสดุสำหรับตกแต่งอาคาร
 - (2) การทำยาฆ่าเชื้อโรค หรือยาดับกลิ่น
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์สำหรับกันน้ำ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวทำให้เปียกน้ำ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวทำให้ดี เข้าด้วยกันได้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวทำให้ซึมเข้าไป (Wetting Agents, Emulsifiers or Penetrants) ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้แปรงสีฟัน ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้เป็นตัวผสม (Sizes) ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้เป็นตัวเชื่อมหรืออุด (Cements) ที่ทำจากพืช สัตว์ หรือพลาสติกที่ได้มาจากแหล่งผลิตอื่นซึ่งมิใช่ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้อุดครุฟัน (Dental Cements)
 - (4) การทำไม้ขีดไฟ วัตถุระเบิด หรือดอกไม้เพลิง
 - (5) การทำเทียนไข
 - (6) การทำหมึก หรือคาร์บอนดำ
 - (7) การทำผลิตภัณฑ์ที่มีกลิ่นหรือควั่นเมื่อเผาไหม้
 - (8) การทำผลิตภัณฑ์ที่มีการบูร
 - (9) การทำหัวน้ำมันระเหย (Essential oils)
 - (10) การทำครามหรือวัสดุฟอกขาวที่ใช้ในการซักผ้า
 - (11) การทำผลิตภัณฑ์สำหรับใช้เป็นฉนวนกันความร้อนหรือกันความชื้น
 - (12) การทำผลิตภัณฑ์สำหรับใช้กับโลหะ น้ำมัน หรือน้ำ (Metal, Oil or Water Treating Compounds) ผลิตภัณฑ์สำเร็จเคมีไวแสง ฟิล์มหรือ
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

กระดาษ หรือผ้าที่ทำด้วยตัวไวแสง (Prepared Photo-Chemical Materials or Sensitized Film, Paper or Cloth)

(13) การทำถ่านกัมมันต์ (Activated Carbon)

49. โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
50. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ถ่านหิน หรือลิกไนต์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำแอสฟัลต์ หรือน้ำมันดิน
 - (2) การทำกระดาษอบแอสฟัลต์ หรือน้ำมันดิน
 - (3) การทำเชื้อเพลิงก้อนหรือเชื้อเพลิงสำเร็จรูปจากถ่านหิน หรือลิกไนต์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
51. โรงงานผลิต ช่อม หล่อ หรือหล่อดอกยางนอกหรือยางในสำหรับยานพาหนะที่เคลื่อนที่ด้วยเครื่องกล คน หรือ สัตว์
52. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยางอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำยางแผ่นในขั้นต้นจากน้ำยางธรรมชาติซึ่งมิใช่การทำในสวนยางหรือป่า
 - (2) การหั่น ผสม รีดให้เป็นแผ่น หรือตัดแผ่นยางธรรมชาติ ซึ่งมิใช่การทำในสวนยางหรือป่า
 - (3) การทำยางแผ่นรมควัน การทำยางเครป ยางแท่ง ยางน้ำ หรือการทำยางให้เป็นรูปอื่นใดที่คล้ายคลึงกันจากยางธรรมชาติ
 - (4) การทำผลิตภัณฑ์ยางนอกจากที่ระบุไว้ในลำดับที่ 51 จากยางธรรมชาติหรือยางสังเคราะห์
53. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือน หรือเครื่องประดับและรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
 - (2) การทำเสื้อหรือพรม
 - (3) การทำเปลือกหุ้ม ไม้กรอก
 - (4) การทำภาชนะบรรจุ เช่น ถุง หรือกระสอบ
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (5) การทำพลาสติกเป็นเม็ด แท่ง ท่อ หลอด แผ่น ชั้น ผง หรือรูปทรงต่างๆ
 - (6) การทำผลิตภัณฑ์สำหรับใช้เป็นฉนวน
 - (7) การทำรองเท้า หรือชิ้นส่วนของรองเท้า
 - (8) การอัดพลาสติกหลาย ๆ ชั้นเป็นแผ่น
 - (9) การล้าง บด หรือย่อยพลาสติก
54. โรงงานผลิตแก้ว เส้นใยแก้ว หรือผลิตภัณฑ์แก้ว
55. โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องกระเบื้องเคลือบ เครื่องปั้นดินเผา หรือเครื่องดินเผา และรวมถึงการเตรียมวัสดุเพื่อการดังกล่าว
56. โรงงานผลิตอิฐ กระเบื้องหรือท่อสำหรับใช้ในการก่อสร้าง เบ้าหลอมโลหะกระเบื้องประดับ (Architectural Terracotta) ร่องในเตาไฟ ท่อหรือขอดปล่องไฟ หรือวัตถุทนไฟจากดินเหนียว
57. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์
 - (2) การลำเลียงซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์ ด้วยระบบสายพานลำเลียงหรือระบบท่อลม
 - (3) การผสมซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเข้าด้วยกัน หรือการผสมซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเข้ากับวัสดุอื่น
58. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
- (1) การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสม ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์
 - (2) การทำใยแร่
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์จากหิน
 - (4) การทำผลิตภัณฑ์สำหรับขัดถู (Abrasives)
 - (5) การทำผลิตภัณฑ์จากเส้นใยหิน (Asbestos)
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (6) การทำผลิตภัณฑ์จากแกรไฟต์
59. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หล่อ หลอม รีด ดึง หรือผลิตเหล็กหรือเหล็กกล้าในขั้นต้น (Iron and Steel Basic Industries)
60. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หล่อ หลอม รีด ดึง หรือผลิตโลหะในขั้นต้นซึ่งมิใช่เหล็กหรือเหล็กกล้า (Non-ferrous Metal Basic Industries)
61. โรงงานผลิต ตบแต่ง ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ดังกล่าว
62. โรงงานผลิต ตบแต่ง ดัดแปลง หรือซ่อมแซม เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำจากโลหะหรือโลหะเป็นส่วนใหญ่ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของ เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งดังกล่าว
63. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะสำหรับใช้ในการก่อสร้างหรือติดตั้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำส่วนประกอบสำหรับใช้ในการก่อสร้างสะพาน ประตูน้ำ ถังน้ำ หรือปล่องไฟ
 - (2) การทำส่วนประกอบสำหรับใช้ในการก่อสร้างอาคาร
 - (3) การทำส่วนประกอบสำหรับใช้ในการต่อเรือ
 - (4) การทำส่วนประกอบสำหรับใช้ในการสร้างหรือซ่อมหม้อน้ำ
 - (5) การทำส่วนประกอบสำหรับใช้กับระบบเครื่องปรับอากาศ
64. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
- (1) การทำภาชนะบรรจุ
 - (2) การทำผลิตภัณฑ์ด้วยวิธีปั๊มหรือกระแทก
 - (3) การทำผลิตภัณฑ์ด้วยเครื่องอัดชนิดเกลียว
 - (4) การทำตู้หรือห้องนิรภัย
 - (5) การทำผลิตภัณฑ์จากลวดหรือสายเคเบิล โดยใช้ลวดที่ได้มาจากแหล่งผลิตอื่นซึ่งมิใช่ลวดหรือสายเคเบิลที่หุ้มด้วยฉนวน
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (6) การทำขดสปริงเหล็ก สลัก แป้นเกลียว วงแหวน หมุดย้ำ หรือหลอดชนิดพับได้ ที่ไม่ทำในโรงรีดหรือดึงขึ้นต้น (Primary Rolling or Drawing Mills)
 - (7) การทำเตาไฟ หรือเครื่องอู่ห้องอย่างอื่น ซึ่งไม่ใช่ไฟฟ้า
 - (8) การทำเครื่องสูบลมที่เหล็กหรือโลหะเคลือบ เครื่องทองเหลืองสำหรับใช้ในการต่อท่อ หรือเครื่องประกอบวาล์วหรือท่อ
 - (9) การทำเครื่องใช้เล็ก ๆ จากโลหะ
 - (10) การทำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปด้วยวิธีเคลือบ หรือลงรัก (Enamelling, Japanning or Lacquering) ชุบ หรือขัด
 - (11) การอัดเศษโลหะ
 - (12) การตัด นับ หรือม้วนโลหะ
 - (13) การกลึง เจาะ คว้าน กัด ไส เจียน หรือ เชื่อมโลหะทั่วไป
 - (14) การทำชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์โลหะตาม (1) ถึง (10)
65. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องยนต์ เครื่องกังหัน และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องยนต์หรือเครื่องกังหันดังกล่าว
66. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรสำหรับใช้ในทางการศึกษา หรือ การเลี้ยงสัตว์ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าว
67. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องจักร ส่วนประกอบ หรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรสำหรับ ประดิษฐ์โลหะหรือ ไม้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรสำหรับโรงเลื่อย ไซ ทำเครื่อง เรือนหรือทำไม้วีเนียร์
 - (2) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องกลึง เครื่องคว้าน เครื่องเจาะ เครื่องกัด (Milling Machines) เครื่องเจียน เครื่องตัด (Shearing Machines) เครื่องไส (Shaping Machines)
 - (3) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องเลื่อยตัดโลหะด้วยเครื่องยนต์หรือ เครื่องขัด
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (4) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องทุบโลหะ (Drop Forges or Forging Machines)
 - (5) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องรีดโลหะ เครื่องอัดโลหะหรือเครื่องดึงรีดโลหะ
 - (6) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องต้นรีด เครื่องทำให้หลอมละลายหรือเชื่อมโดยไม่ใช้ไฟฟ้า
 - (7) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมแบบ (Dies) หรือเครื่องจับ (Jigs) สำหรับใช้กับเครื่องจักรกล
 - (8) การทำส่วนประกอบ หรืออุปกรณ์สำหรับเครื่องจักรตาม (1) ถึง (7)
68. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักร สำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ เคมี อาหาร การปั้นทอ การฉิมพ์ การผลิตซีเมนต์หรือผลิตภัณฑ์ดินเหนียว การก่อสร้าง การทำเหมืองแร่ การเจาะหาปิโตรเลียม หรือการกลั่นน้ำมัน และรวมถึง ส่วนประกอบ หรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าว
69. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องคำนวณ เครื่องทำบัญชี เครื่องจักร สำหรับระบบบัตรเจาะ เครื่องจักรสำหรับใช้ในการคำนวณชนิดดิจิทัลหรือชนิดอนาล็อก หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์สำหรับปฏิบัติกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออุปกรณ์ (Digital or Analog Computers or Associates Electronic Data Processing Equipment or Accessories) เครื่องรวมราคาของขาย (Cash Registers) เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องชั่งซึ่งมีใช้ เครื่องชั่งที่ใช้ในห้องทดลอง วิทยาศาสตร์ เครื่องอัดสำเนาซึ่งมีใช้ เครื่องอัดสำเนาด้วยการถ่ายภาพ และรวมถึง ส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
70. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำ เครื่องอัดอากาศ หรือ ก๊าซ เครื่องเป่าลม เครื่องปรับหรือถ่ายเทอากาศ เครื่องโปรยน้ำดับไฟ ตู้เย็นหรือเครื่องประกอบตู้เย็น เครื่องขายสินค้าอัตโนมัติ เครื่องล้าง ชัก ชักแห้ง หรือรีดผ้า เครื่องเย็บ เครื่องส่งกำลังกล เครื่องยกขึ้นเงิน ลิฟต์ บันไดเลื่อน รถบรรทุก รถแทรกเตอร์ รถพ่วงสำหรับใช้ในการอุตสาหกรรม รถยกขึ้นของ (Stackers) เตาไฟหรือเตาอบสำหรับใช้ใน
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

การอุตสาหกรรมหรือสำหรับใช้ในบ้าน แต่ผลิตภัณฑ์นั้นต้องไม่ใช้พลังงานไฟฟ้า และรวมถึง ส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

71. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรหรือผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในลำดับที่ 70 เฉพาะที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องยนต์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า หม้อแปลงแรงไฟฟ้า เครื่องสับหรือบังคับไฟฟ้า เครื่องใช้สำหรับแผงไฟฟ้า เครื่องเปลี่ยนทางไฟฟ้า เครื่องส่งหรือจำหน่ายไฟฟ้า เครื่องสำหรับใช้บังคับไฟฟ้า หรือเครื่องเชื่อมไฟฟ้า
 72. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องกระจายเสียงหรือบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกคำบอก เครื่องบันทึกเสียงด้วยเทป เครื่องเล่นหรือเครื่องบันทึกแถบภาพ (วิดีโอ) แผ่นเสียง เทปแม่เหล็กที่ได้บันทึกเสียงแล้ว เครื่องโทรทัศน์หรือโทรเลขชนิดมีสายหรือ ไร้สาย เครื่องส่งวิทยุ เครื่องส่งโทรทัศน์ เครื่องรับส่งสัญญาณหรือจับสัญญาณ เครื่องเรดาร์ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวกึ่งนำหรือตัวกึ่งนำชนิดไวที่เกี่ยวข้อ (Semi-conductor or Related Sensitive Semi-conductor Devices) คาปาซิเตอร์หรือคอนเดนเซอร์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดคงที่หรือเปลี่ยนแปลงได้ (Fixed or Variable Electronic Capacitors or Condensers) เครื่องหรือหลอดเรดิโอกราฟ เครื่องหรือหลอดฟลูโรสโคป หรือเครื่องหรือหลอดเอกซเรย์และ รวมถึงการผลิตอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนสำหรับใช้กับเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว
 73. โรงงานผลิต ประกอบ หรือดัดแปลง เครื่องมือหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้ระบุไว้ในลำดับใดและรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
 74. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
 - (1) การทำหลอดไฟฟ้า หรือดวงโคมไฟฟ้า
 - (2) การทำลวดหรือสายเคเบิลหุ้มฉนวน
 - (3) การทำอุปกรณ์ติดตั้งหรือเต้าเสียบหลอดไฟฟ้า (Fixtures or Lamp Sockets or Receptacles) สวิตช์ไฟฟ้า ตัวต่อตัวนำ (Conductor Connectors) อุปกรณ์ที่ใช้กับสายไฟฟ้า หลอด หรือเครื่องประกอบสำหรับร้อยไฟฟ้า
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (4) การทำฉนวนหรือวัสดุที่เป็นฉนวนไฟฟ้า ซึ่งมีใช้กระเบื้องเคลือบหรือแก้ว
- (5) การทำหม้อเก็บพลังงานไฟฟ้าหรือหม้อกำเนิดพลังงานไฟฟ้าชนิดน้ำหรือชนิดแห้ง และรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
75. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเรืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
- (1) การต่อ ซ่อมแซม ทาสี หรือตอกหมันเรือในอู่ต่อเรือนอกจากเรือยาง
 - (2) การทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับเรือหรือเครื่องยนต์เรือ
 - (3) การเปลี่ยนแปลงหรือรื้อทำลายเรือ
76. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับรถไฟ รถรางไฟฟ้า หรือกระเช้าไฟฟ้าอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การสร้าง ดัดแปลง หรือซ่อมแซมรถที่ใช้ในการรถไฟ รถรางไฟฟ้า หรือกระเช้าไฟฟ้า
 - (2) การทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถที่ใช้ในการรถไฟ รถรางไฟฟ้า หรือกระเช้าไฟฟ้า
77. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับรถยนต์หรือรถพ่วงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การสร้าง ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถพ่วง
 - (2) การทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์ หรือรถพ่วง
78. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับจักรยานยนต์ จักรยานสามล้อ หรือจักรยานสองล้ออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การสร้าง ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจักรยานยนต์ จักรยานสามล้อ หรือจักรยานสองล้อ
 - (2) การทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับจักรยานยนต์ จักรยานยนต์สามล้อ หรือจักรยานสองล้อ
79. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอากาศยาน หรือเรือไฮเวอ์คราฟท์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (1) การสร้าง ประกอบ ดัดแปลง ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศยาน หรือเรือไอ้เวอร์คราฟท์
 - (2) การทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับอากาศยาน หรือเรือไอ้เวอร์คราฟท์
80. โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมล้อเลื่อนที่ขับเคลื่อนด้วยแรงคนหรือสัตว์ซึ่งมีใช้จักรยาน และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
81. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ หรือการแพทย์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่ใช้ในห้องทดลอง หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการชั่ง ตวง วัด หรือบังคับควบคุม
 - (2) การทำ ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องไซโคลตรอน เครื่องเบตา-ครอน หรือเครื่องเร่งประมาณ (Cyclotrons, Betatrons or Accelerators)
 - (3) การทำเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์
82. โรงงานผลิตเครื่องมือหรือเครื่องใช้เกี่ยวกับนับตาหรือการวัดสายตา เลนส์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ใช้แสงเป็นอุปกรณ์ในการทำงาน หรือเครื่องอัดสำเนาด้วย การถ่ายภาพ
83. โรงงานผลิตหรือประกอบนาฬิกา เครื่องวัดเวลา หรือชิ้นส่วนของนาฬิกา หรือเครื่องวัดเวลา
84. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเพชร พลอย ทอง เงิน นาก หรืออัญมณี อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเครื่องประดับโดยใช้เพชร พลอย ไข่มุก ทองคำ ทองขาว เงิน นาก หรืออัญมณี
 - (2) การทำเครื่องใช้ด้วยทองคำ ทองขาว เงิน นาก หรือกะไหล่ทองหรือโลหะมีค่า
 - (3) การตัด เจียรระไน หรือขัดเพชร พลอย หรืออัญมณี
 - (4) การเผาหรืออบพลอยหรืออัญมณีอื่นๆ
 - (5) การทำดวงตราหรือเหรียญตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือเหรียญอื่น
85. โรงงานผลิตหรือประกอบเครื่องดนตรี และรวมถึงชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของเครื่องดนตรีดังกล่าว
86. โรงงานผลิตหรือประกอบเครื่องมือ หรือเครื่องใช้ในภารกิจกีฬา การบริหารร่างกาย การ
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- เล่นบิลเลียด โบว์ลิ่งหรือตกปลา และรวมถึงชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของเครื่องมือ เครื่องใช้ดังกล่าว
87. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องเล่น เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ที่มีได้ระบุไว้ในลำดับ
อื่นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเครื่องเล่น
 - (2) การทำเครื่องเขียนหรือเครื่องวาดภาพ
 - (3) การทำเครื่องเพชรพลอย หรือเครื่องประดับสำหรับการแสดง
 - (4) การทำร่ม ไม้เท้า พกษา ดอกไม้เทียม กระดุม ไม้กวาด แปรง โป๊ะตะเกียง
หรือไฟฟ้า กล้องส่องตาหรือกล้องบุหรี กั้นกรอบบุหรี
 - (5) การทำป้าย ตรา เครื่องหมาย ป้ายติดซอง หรือเครื่องโฆษณาสินค้า ตรา
โลหะหรือยาง แม็พิมพ์ลายฉลุ (Stencils)
 - (6) การทำแหคลุมผม ข้องผม หรือผมปลอม
 - (7) การทำผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ที่มีได้ระบุไว้ในลำดับใด
88. โรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า
89. โรงงานผลิตก๊าซซึ่งมิใช่ก๊าซธรรมชาติ ส่งหรือจำหน่ายก๊าซ
90. โรงงานจัดหาน้ำ ทำน้ำให้บริสุทธิ์ หรือจำหน่ายน้ำไปยังอาคารหรือโรงงานอุตสาหกรรม
91. โรงงานบรรจุสินค้าในภาชนะ โดยไม่มีการผลิต
92. โรงงานห้องเย็น
93. โรงงานซ่อมรองเท้าหรือเครื่องหนัง
94. โรงงานซ่อมเครื่องมือไฟฟ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าสำหรับใช้ในบ้านหรือใช้ประจำตัว
95. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ รถพ่วง จักรยานสามล้อ
จักรยานสองล้อ หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายอย่าง
ดังต่อไปนี้
- (1) การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว
 - (2) การซ่อมแซมรถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสองล้อ หรือส่วนประกอบของ
ยานดังกล่าว
-

ภาคผนวก 11 (ต่อ)
ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

- (3) การพ่นสีกันสนิมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์
 - (4) การล้างหรืออัดฉีดยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์
96. โรงงานซ่อมนาฬิกา เครื่องวัดเวลา หรือเครื่องประดับที่ทำด้วยเพชร พลอย ทองคำ ทองขาว เงิน นาก หรืออัญมณี
97. โรงงานซ่อมผลิตภัณฑ์ที่มีได้ระบุงการซ่อมไว้ในลำดับใด
98. โรงงานซักรีด ซักแห้ง ซักฟอก รีด อัด หรือย้อมผ้า เครื่องนุ่งห่ม พรหม หรือขนสัตว์
99. โรงงานผลิต ซ่อมแซม ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะอาวรูปเป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด อาวุธหรือสิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหาร ทำลายหรือทำให้หมดสมรรถภาพในทำนองเดียวกับอาวรูปเป็น เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดและรวมถึงสิ่งประกอบ ของสิ่งดังกล่าว
100. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตกแต่งหรือเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์โดยไม่มีการผลิต อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทา พ่น หรือเคลือบสี
 - (2) การทา พ่น หรือเคลือบเซลแล็ก แล็กเกอร์ หรือน้ำมันเคลือบเงาอื่น
 - (3) การลงรัก หรือการประดับตกแต่งด้วยแก้ว กระจก มุก ทอง หรืออัญมณี
 - (4) การขัด
 - (5) การชุบเคลือบผิว (Plating, Anodizing)
 - (6) การอบชุบด้วยความร้อน (Heat-Treatment)
101. โรงงานปรับคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plant)
102. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตและหรือจำหน่ายไอน้ำ (Steam Generating)
103. โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเกลืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้
- (1) การทำเกลือสินเธาว์
 - (2) การสูบหรือการนำน้ำเกลือขึ้นมาจากใต้ดิน
 - (3) การบดหรือป่นเกลือ
 - (4) การทำเกลือให้บริสุทธิ์
-

ภาคผนวกที่ 12

ภาคผนวก 12

ประเภทของการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง
ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484

การเลี้ยง ฆ่า โค กระบือ
การเลี้ยงสุกร
การเลี้ยงแพะ แกะ
การเลี้ยง ห่าน เป็ด ไก่
การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม
การทำเนย เนยเทียม
การทำ ห่าน เป็ด ไก่
การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์
การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ ขนสัตว์ หรือหนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
การข้อมที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น
การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยดอง
การทำ การหมัก และการสะสมปลา ร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า
การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เบ็ดเค็ม หนังหมู กุ้งแห้ง การเคี้ยวหมักแห้ง
การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง
การทำสบู่
การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไซสัตว์
การอัดเอาน้ำมัน
การเคี้ยวน้ำมัน การทำกวนเชียง หมูตั้ง
การทำเส้นไหม ขนเงิน กวดยเตี่ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี่ยมอิ
การทำน้ำมะเข็
การเผาเปลือกหอย
การล้าง การรม การสะสมยางดิบ
การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ
การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา
การทำน้ำตาล
การทำน้ำนมข้น

ภาคผนวก 12 (ต่อ)
ประเภทของการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง
ตามพระราชบัญญัติสาขาวิชา พ.ศ. 2484

การทำแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาคู และการทำแป้งอื่นๆ ในทำนองเดียวกัน
การสีข้าว
การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และน้ำส้มสายชู
การทำไม้ขีดไฟ
การทำแชลแล็ค
การทำภาชนะดินเผา
การทำและมวนยาสูบ
การทำกระดาษทราย
การทำญี่ปุ่นโดยใช้เครื่องจักร
การปั่นฝ้ายหรือด้ายโดยใช้เครื่องจักร
การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดาษ หนังสติ๊ก หนังสติ๊ก หนังสติ๊ก และยาง
การสะสมหนังสือชนิดแผ่นที่ลอกแล้ว
การสะสมถ่าน
การเลื่อย ไม้และข่อย ไม้
การหลอม หล่อ ตี กลึง ถลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด
การเชื่อมและประสานโลหะด้วยก๊าซไฟฟ้า หรือเครื่องจักร
การต่อ ประกอบหรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ
การล้าง อัด ฉีด รถยนต์
การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะชนิดอื่นใด
การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร
การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร
การอัด เจาะ รีดโลหะด้วยเครื่องจักร
การไม่ บดขยี้ด้วยเครื่องจักร
การประดิษฐ์ไม้หรือกาเป็นสิ่งของต่างๆด้วยเครื่องจักร
การไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้วและตัดไม้ด้วยเครื่องจักร
การทำโลหะเป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ต่างๆ
การฉีกหนังสือด้วยเครื่องจักร

ภาคผนวก 12 (ต่อ)
ประเภทของการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งให้ควบคุม
ตามพระราชบัญญัติสำราญสุข พ.ศ. 2484

การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ
การพิมพ์
การสะสมหรือหรือล้างครั่ง
การทำยากันขงชนิดเพามีควัน
การคว่ำกาแฟ
การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร
การสะสมปอหรือปาน
การทำกระดาษต่างๆ
การทำสิ่งของเครื่องใช้ด้วยวัตถุซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
การทำลูกขึ้นด้วยเครื่องจักร
การทำกาวย
การประดิษฐ์ของใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก เซล โลลอปต์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัสดุที่คล้ายคลึง
การทอเสื้อ พรม และสิ่งของอื่นๆ
การทำ การบรรจุ และสะสมขามาแมลง
การสะสมอาหารสัตว์
การขีด กระเพาะ บดเมล็ดพืช
การไม้ บด ชัน
การทำ บรรจุ เครื่องสำอางและยาสีฟัน
การปะ เชื่อม ยาง
การทำ การบรรจุ ยารักษาโรค ยารักษาสัตว์
การทำสี และน้ำมันผสมสี
การทำสำลี
การทำ สะสมปุ๋ย
การทำ ช่อม การอัด แบทเตอร์
การเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าเกิน 5 เครื่อง
การทำน้ำกรด
การทำน้ำกลั่น น้ำวิโกล เครื่องดื่มชนิดต่างๆ

ภาคผนวก 12 (ต่อ)
ประเภทของการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง
ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484

การทำ สะสมก๊าซ
การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด
การประกอบกิจการ โรงแรม
การประกอบกิจการ โรงมหรสพ
การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง
การสะสมซีเมนต์ และวัตถุที่คล้ายคลึง
การทำหลอดกาแฟ
การอบไม้
การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
การล้างฟิล์มรูปถ่าย และฟิล์มภาพยนตร์
การพิมพ์สีลวดลายผ้าและสิ่งอื่นๆ
การทำหรือประดิษฐ์ผ้า เส้นและสิ่งทีคล้ายคลึงกันที่ไม่บรรจุหรือบรรจุในภาชนะหรือช่อง
การตัดโลหะโดยใช้ไฟฟ้า ก๊าซ หรือเครื่องจักร
การเจียรไนเพชร พลอย หิน กระเจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
การเลื่อย ตัด หรือประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่างๆ
การประดิษฐ์กระเจก
การเคลือบ ชุบ วัตถุด้วยพลาสติก เซลโลลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
การทำ ไม้ บดหลอม หล่อพลาสติก เซลโลลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
การอัดผ้าเบรค ผ้าคัทซ์
การสะสม แยก คัดเลือก หรือล้างแร่
การทำหรือบรรจุสารเคมีดับเพลิง
การทำน้ำแข็งแห้ง
การทำชอล์ค ปูนปาสเตอร์
การซักกรีต อัดกลีบ กัดสีผ้า โดยใช้เครื่องจักร
การทำเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว
การเก็บ ถนอมอาหาร โดยใช้เครื่องจักรมีกำลังตั้งแต่ 5 แรงม้า ขึ้นไป

ภาคผนวก 12 (ต่อ)
ประเภทของการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งให้ความคุ้มครอง
ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484

การทำ บรรจุ โปชาแห้ง ชาผง

การทำ ไอศกรีม

การทำเบหมี มะกะโรนี

การสะสมถ่านโค้ก

การจัดให้มีการเดินรถหรือราง

การจัดตั้งสระว่ายน้ำ

การจัดให้มีการเล่นสะเกต โดยมีแสงหรือเสียงประกอบ

การรับจ้างแต่งเล็บ การแคะหู การล้างตา ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

การสะสมวัสดุ สิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้ว หรือเหลือใช้

ที่มา : พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (หลายฉบับ)

Rajapark Building, 163 Asoke, Sukhumvit Road, Bangkok 10110 Thailand

Tel. 258-9012-7, 258-9027-9 Fax. 258-9046 Telex 20666 Rajapak TH